

INFORME
ICIP

LA RESISTÈNCIA CIVIL NOVIOLENTA UCRAÏNESA DAVANT LA GUERRA

Anàlisi de les tendències, impactes i desafiaments
de l'acció noviolenta a Ucraïna
(febrer-juny 2022)

FELIP DAZA SIERRA

**INFORME
ICIP**

LA RESISTENCIA CIVIL NOVIOLENTA UCRANIANA ANTE LA GUERRA

**Anàlisi de les tendències, impactes i desafiaments
de l'acció noviolenta a Ucraïna
(febrer-juny 2022)**

FELIP DAZA SIERRA

ICIP

© 2022 Institut Català Internacional per la Pau
Carrer Aragó, 244, planta baixa
08007 Barcelona
T. +34 93 554 42 70
icip@icip.cat | www.icip.cat

FELIP DAZA SIERRA

Publicat per:

Institut Català Internacional per la Pau (ICIP),
Institut Internacional per a l'Acció Noviolenta (Novact),
Friedrich-Schiller-University Jena i l'ONG de construcció de pau
alemanya Corridors - Dialogue through Cooperation

Maquetació:

Esteva&Estêvão

Disseny i maquetació del mapa:

Pau Fabregat (www.guspiragraphics.com)

Fotografia de portada:

Nataliia Hantimurova

ISSN

2013-9446 (edició en línia)

Informe 20/2022 de la col·lecció Informes ICIP.

Aquest obra està sota una llicència de Creative Commons
Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional.

INDEX

RESUM EXECUTIU	5
1. INTRODUCCIÓ	10
2. MARC CONCEPTUAL: OBJECTIUS, MECANISMES DE CANVI I MÈTODES DE LA RESISTÈNCIA CIVIL NOVIOLenta	13
3. UCRAÏNA: 100 ANYS DE RESISTÈNCIA CIVIL NOVIOLenta	18
4. ANÀLISI DE L'ACCIÓ NOVIOLenta A UCRAÏNA	25
Marc contextual: L'impacte de la invasió russa	25
Evolució i tendències de l'acció noviolenta	27
Dinàmiques de les accions noviolentes	30
5. IMPACTES I DESAFIaments DE LA RESISTÈNCIA CIVIL NOVIOLenta	42
Obstruccions en els objectius militars i polítics russos	42
Soscavament dels pilars del poder del Kremlin	44
Protecció de civils	46
Resiliència comunitària	47
Reforç de la governança local	49
Cohesió social nacional i regional	51
Rendició de comptes	53
6. DECÀLEG DE RECOMANACIONS PER DONAR SUPORT A LA RESISTÈNCIA CIVIL NOVIOLenta	56
BIBLIOGRAFIA	58
ANNEX	64

RESUM EXECUTIU

Ucraïna és un país amb més de 100 anys d'experiència en acció no violenta. Aquestes sòlides capacitats, combinades amb les xarxes informals de poder en l'àmbit local i el vibrant teixit associatiu del país format per comunitats autoorganitzades i organitzacions de defensa de drets humans, mediació i diàleg per a la transformació de conflictes, explicaria, en part, l'"espontània" i generalitzada resistència civil no violenta en les primeres etapes de la invasió russa, entre el febrer i el juny de 2022, període d'estudi d'aquesta investigació.

Els resultats i les conclusions d'aquest informe es basen en l'anàlisi de 235 accions no violentes per tot el país i una investigació de camp amb més de 55 entrevistes a líders polítics i socials, acadèmics i activistes ucraïnesos. L'àmplia mobilització i organització comunitària ha cristal·litzat en centenars d'accions no violentes de protesta i dissuasió (148), no-cooperació (51) i intervenció no violenta (36). Geogràficament, la majoria d'accions s'han localitzat en els *oblasts* del sud (Kherson i Zaporíjia), cosa que demostra la persistència de la resistència no violenta en les zones sota ocupació. Temporalment, al febrer i al març predominen accions de protesta pública però que es redueixen dràsticament a finals de març a causa de l'augment de la repressió i del segrest d'activistes en els territoris ocupats. A partir de l'abril, la resistència no violenta es transforma en accions comunicatives 'invisibles', no-cooperació i intervenció no violenta, i crea estructures d'autogovern paral·lel. La resistència civil no violenta s'ha articulada en 7 àmbits d'actuació amb impactes i desafiaments específics:

1. Obstruccions en els objectius militars i polítics russos

- **Impactes:** La resistència no violenta ha frenat alguns dels objectius militars i polítics de la invasió russa, com per exemple, el procés d'institucionalització de l'ocupació i la repressió en els territoris ocupats.
- **Desafiaments:** L'acció no violenta ha conviscut i en moltes ocasions ha interactuat amb la resistència armada. Els límits entre el dos tipus de resistència es difuminen en àrees com la protecció de civils, els sistemes de comunicació alternatius o la construcció d'infraestructures contra l'avenç de la maquinària militar russa.

2. Soscavament dels pilars del poder del Kremlin

- **Impactes:** Les manifestacions públiques persistents, fins i tot en regions ucraïneses tradicionalment prorusses com Kherson, amb un ús ampli de banderes i símbols ucraïnesos, ha desmentit la narrativa russa d'alliberament del poble ucraïnès.
- **Desafiaments:** Malgrat la seva importància estratègica, no hi ha hagut una estratègia prou articulada entre les accions no violentes per desmoralitzar l'oponent i les accions de fraternització que podrien provocar un augment de les desercions en l'exèrcit rus. Així mateix, a pesar de les fissures en l'opinió pública russa, de moment, no existeixen les condicions per establir processos de diàleg i accions conjuntes entre actors socials de les dues parts en conflicte.

3. Protecció de civils

- **Impactes:** La societat civil organitzada ha construït un ampli sistema de protecció per al desenvolupament de tasques d'evacuació, transport i reubicació de la població, incloent-hi suport financer, assessorament i ajuda psicosocial per a dones, defensors de drets humans i altres col·lectius afectats per la violència. En aquest sentit, l'acció no violenta ha permès establir processos de negociació entre les comunitats locals i l'exèrcit rus per protegir la població civil i les infraestructures públiques.
- **Desafiaments:** El sistema de protecció civil té un caràcter majoritàriament voluntari i amb àmplies necessitats formatives. L'objecció de consciència i la deserció de soldats ucraïnesos és un 'tabú' social que implica estigmatització i criminalització. Desgraciadament, l'acció no violenta no es va poder desenvolupar en zones com Mariúpol, Irpín o Butxa, on es van imposar la violència i les massacres de civils.

4. Resiliència comunitària

- **Impactes:** Les accions comunicatives adreçades a grans audiències han estat fonamentals per prevenir el pànic. A més, aquest tipus d'intervencions han permès mantenir la resistència no violenta de manera clandestina en les zones sota ocupació i mantenir alta la moral de la població.
- **Desafiaments:** La repressió en les zones sota ocupació ha augmentat amb detencions arbitràries, desaparicions forçoses i casos de tortura, fet que ha provocat un increment de la por i la inseguretat entre els activistes no violents.

5. Reforç de la governança local

- **Impactes:** L'acció no violenta ha tingut un impacte significatiu en la preservació del teixit associatiu, l'empoderament dels actors socials en l'àmbit local i la millora de la coordinació entre autoritats locals i la ciutadania. Aquest impacte ha suposat un efecte directe en el reforç de la governança local estretament vinculat amb els processos de descentralització política i el desenvolupament democràtic d'Ucraïna.
- **Desafiaments:** Més enllà de les iniciatives d'observació de crims de guerra i voluntariat de joves, la gran majoria de les accions no violentes en l'àmbit local no s'han coordinat en l'àmbit nacional, la qual cosa ha provocat problemes de comunicació i d'ineficàcia. La tendència a la centralització de la presa de decisions sobre la reconstrucció del país en el gabinet de Presidència marginalitza el treball dut a terme i no reconeix les necessitats i demandes dels actors socials en l'àmbit local.

6. Cohesió social nacional i regional

- **Impactes:** La solidaritat del poble ucraïnès és una oportunitat de trobada entre les comunitats de l'est i de l'oest. L'acció no violenta té un caràcter fonamental de resistència cultural, que contribueix a la consolidació de la identitat ucraïnesa.
- **Desafiaments:** Existeixen àmplies necessitats de mediació intrafamiliar i, a mesura que avanci el temps, hi ha riscos greus d'augment de polarització social. Les comunitats de mediació i facilitació de diàleg requereixen suport per donar resposta a l'increment de les necessitats de mediació social. Les organitzacions que treballen en el monitoratge de la propaganda russa i el desenvolupament de noves narratives no violentes necessiten suport per penetrar en l'opinió pública. Hi

ha baix interès per part dels actors socials ucraïnesos per desenvolupar iniciatives de diàleg o transformació del conflicte amb contraparts russes o de la regió.

7. Rendició de comptes

- **Impactes:** La sòlida infraestructura de monitoratge de crims de guerra creada per les principals organitzacions i centres de defensa dels drets humans a Ucraïna ha permès la recollida i verificació de milers de casos de vulneracions greus comeses per tropes russes. Aquestes accions han contribuït a evitar la indefensió de la població ucraïnesa afectada per la guerra i han empoderat els ciutadans en la denúncia dels danys en infraestructures físiques i abusos a la població civil a través de diferents mitjans físics o virtuals.
- **Desafiaments:** La necessitat de reforçar els processos de justícia transicional, incloent-hi mecanismes per a la veritat, la justícia, la reparació i la reconciliació. Un dels primers reptes en aquest sentit seria reconèixer també les vulneracions de drets humans comeses per les dues parts del conflicte. Així mateix, és important avançar en la desagregació de dades de les vulneracions de drets humans comeses per soldats, civils i empreses militars i de seguretat privada.

1

INTRODUCCIÓ

1. INTRODUCCIÓ

El 26 de febrer de 2022 les imatges d'uns ciutadans ucraïnesos interposant-se a una columna de tancs russos a la petita població de Bakhmatx, al nord d'Ucraïna, van fer la volta al món.¹ Aquestes van ser les primeres accions amb les quals va començar la resistència civil no violenta a la invasió russa i, amb ella, aquesta investigació. Com si d'una colònia d'abelles es tractés, la societat ucraïnesa ha organitzat de manera espontània i valenta centenars d'accions no violentes, des d'actes de desobediència civil fins a tasques de protecció i evacuació de civils. La resistència civil no violenta massiva pot ser decisiva per posar fi a l'ocupació russa i avançar en el procés de democratització i consolidació d'una identitat ucraïnesa multicultural.

No obstant això, els tambors de la guerra han ocupat el debat públic i han desplaçat gradualment les iniciatives no violentes de transformació del conflicte i construcció de pau. La maquinària propagandística ha polaritzat les societats enfrontades,² i ha ocultant les veus dissidents a la guerra. El resultat és una catàstrofe humana, un augment de la despesa militar global³ i noves economies de guerra en el vell continent⁴ en el període postpandèmic.

Aquest informe examina la resistència civil no violenta ucraïnesa contra la invasió russa des del 24 de febrer fins al 30 de juny de 2022 amb l'objectiu d'identificar-ne les dinàmiques organitzatives, l'impacte en el context de guerra i les vies de suport per reforçar els actors socials involucrats. Per tant, aquest estudi no s'adreça només als actors que pretenguin donar suport a la transformació del conflicte a Ucraïna i a la regió, sinó a qualsevol organització o individu involucrat o interessat en l'acció no violenta i la transformació dels conflictes. L'experiència ucraïnesa és, sens dubte, única, i en podem aprendre noves formes d'intervenció civil en crisis globals sense el recurs fatal de l'ús de les armes.

Amb aquesta aspiració, l'informe s'estructura en cinc seccions. En la primera, definim un marc conceptual amb les idees i teories polítiques que justifiquen els objectius, les dinàmiques i els resultats de l'acció no violenta. En la segona, identifiquem els principals antecedents que configuren la sòlida experiència en resistència no violenta d'Ucraïna. En la

1. Acció 3 de la base de dades d'accions no violentes a Ucraïna (vegeu l'annex 1).

2. Anton Oleinik. "War-time media reporting is shaping opinions about Russia's Ukraine invasion". *The Conversation*, 4 d'abril de 2022.

3. Per a més informació sobre el rearmament europeu i global, vegeu [aquesta pàgina](#) i les [últimes dades de SIPRI el 2021](#).

4. Elise Vincent. "Macron Says France Must Enter War Economy Announcing Military Budget Re-evaluation". *Le Monde*, 14 de juny de 2022.

tercera, analitzem l'evolució, les característiques i els actors de les accions noviolentes en el país. En la quarta, descrivim els impactes que ha assolit fins al moment l'acció noviolenta, així com els desafiaments als quals s'ha enfrontat. I en la cinquena, formulem una sèrie de recomanacions per a actors polítics i socials que vulguin donar suport a la resistència civil noviolenta a Ucraïna i a la resta de la regió.

NOTA METODOLÒGICA

Aquesta investigació es fa ressò d'històries i testimonis dels protagonistes de l'acció noviolenta, la societat civil ucraïnesa, per comprendre les seves motivacions, reptes i estratègies de resistència en un context d'alt risc i de violència. D'aquesta manera, l'informe adopta un enfocament empíric basat en la recopilació de dades qualitatives i quantitatives. D'una banda, ens basem en una investigació de camp efectuada entre el 2 i el 18 d'abril de 2022 on vam recollir dades i testimonis a través d'entrevistes individuals semiestructurades i *focus groups* amb més de 55 actors polítics i socials, entre els quals destaquen representants d'institucions públiques i institucions religioses, ONGs, grups autoorganitzadors i experts acadèmics, entre d'altres. Així mateix, hem fet entrevistes en línia amb activistes de les zones sota ocupació temporal de Kherson i Melitópol, principalment. La majoria d'aquests testimonis estan referenciats a l'informe, excepte en els casos en què per motius de seguretat s'ha decidit mantenir-los en l'anonimat; en qualsevol cas, se n'apunta el perfil i el gènere (m) masculí o (f) femení. D'altra banda, vam fer un mapatge de 235 accions noviolentes registrades, verificades i sistematitzades des del 24 de febrer fins al 30 de juny, que ens ha permès identificar les tendències de l'acció noviolenta. Finalment, hem utilitzat altres textos clau sobre la noviolència en general i la mobilització popular a Ucraïna en particular per argumentar i justificar els resultats de l'estudi.

2

MARC CONCEPTUAL: OBJECTIUS, MECANISMES DE CANVI I MÈTODES DE LA RESISTÈNCIA CIVIL NOVIOLENTA

2. MARC CONCEPTUAL: OBJECTIUS, MECANISMES DE CANVI I MÈTODES DE LA RESISTÈNCIA CIVIL NOVIOLENTA

Els conflictes són lluites de poder que poden derivar en enfrontaments violents o noviolents. Les dues vies comparteixen mètodes socials, econòmics, psicològics o físics per assolir els seus objectius (Beer, 2021). En els conflictes armats tendim a pensar que agafar les armes és l'opció més efectiva per guanyar l'enemic, però així perdem de vista la idea que 'les guerres són la continuació de la política per altres mitjans'.⁵ La noviolència entén que darrere d'aquests conflictes hi ha responsables polítics i militars que prenen decisions i que són executades obedientment pels estrats inferiors de les cadenes de comandament. Per a la noviolència, aquest esquema clàssic del poder monolític pot ser enfrontat des dels principis de la desobediència (de La Boéite, 2012; Thoreau, 2020).

La noviolència es basa en la teoria del consentiment del poder. Gene Sharp fonamenta l'acció noviolenta en la tesi que un govern o un sistema jeràrquic no pot mantenir el poder si la població desobeeix i desafia les seves ordres (1973). Sobre la base d'aquesta teoria política, adoptem la noció d'acció noviolenta com «aquells mètodes de protesta, resistència i intervenció sense violència física en què els membres del grup fan o rebutgen fer certes coses» (Sharp, 1973). A diferència de l'acció violenta, la noviolència pretén influir, sense l'amenaça o l'ús de la violència, en les accions de l'oponent, en el seu estat moral i psicològic per canviar les percepcions que té del conflicte, fraternitzar-hi i persuadir-lo perquè abandoni les armes. L'eficàcia de l'acció noviolenta depèn de mantenir les seves dinàmiques i no combinar-se amb la resistència armada.

Els actes d'omissió, comissió o combinació de tots dos, provoquen canvis en el comportament d'un oponent. És el que George Lakey (1968) i posteriorment Gene Sharp (1973) van anomenar 'els mecanismes de canvi' i que es classifiquen en quatre efectes: 1) la conversió: l'adversari accepta plenament les demandes del grup noviolent; 2) l'acomodació: suposa una acceptació parcial de les demandes d'acord amb un càlcul cost/benefici de l'oponent; 3) la coerció: implica una rendició a l'oponent a causa del col·lapse d'un o més 'pilars del poder' de l'oponent; 4) la desintegració: succeeix quan la població en massa dona suport a una estructura de poder paral·lela i això provoca la caiguda de l'antic règim. Michael Beer hi afegeix un cinquè mecanisme basat en la retirada de l'oponent de manera

5. Aquesta idea va ser encunyada pel pare de l'estratègia militar i autor del tractat *De la Guerra*, Carl Von Clausewitz.

permanent o temporal cedint la seva influència de poder al grup no violent (2021). Per exemple, la persistència en les accions de no-cooperació pot afectar la capacitat d'una autoritat superior per exercir el poder i provocar canvis de lleialtat i fins i tot desercions entre els seus suports polítics o membres de l'exèrcit (Beer, 2021). Per aquestes raons, autors com Wallace consideren que la noviolència és més efectiva que l'acció violenta en la coerció de l'adversari, ja que quan els pilars del seu poder són soccavats es pot veure forçat a negociar o a retirar-se del camp de batalla (2017).

Però la noviolència no és només un càlcul estratègic per guanyar un adversari (lluita no-violenta), sinó que també és efectiva per protegir els civils (intervenció noviolenta) o defensar les comunitats (defensa noviolenta) mentre preservem els nostres compromisos morals (Wallace, 2017). Aquest informe contempla les múltiples capacitats de la noviolència per persuadir l'agressor, per aturar la violència, mentre protegeix la població afectada per aquesta violència, i en preserva el teixit social i el sistema de valors.

En aquest sentit, és rellevant per al nostre estudi analitzar l'acció democratitzadora de la noviolència. Els processos de democratització parteixen d'una noció del poder que permet a les comunitats crear i escollir en quin tipus de societat volen viure d'acord amb les seves preferències individuals (Welzel, 2009). La noviolència construeix el poder col·lectiu a través de la definició d'una visió i uns objectius en una estructura horitzontal que permeti interaccions positives i l'intercanvi de recursos d'una manera igualitària (Ganz, 2010). Per a Saul Alinsky, pare de l'organització comunitària, el concepte democràtic del poder popular no és simplement el desenvolupament de campanyes no violentes, sinó la transformació de les relacions de poder (2010). Es tracta de construir el canvi social des de la pròpia estructura de l'organització i l'acció no violenta en relació amb el principi ètic de la coherència entre mitjans i fins. Els moviments no violents contribueixen a la transformació de pràctiques i sistemes d'autoritat des d'una lògica 'de baix a dalt' per al desenvolupament d'un nou tipus de governança (Beissinger, 2002; Ulfelder, 2005). Mahatma Gandhi considera aquest tipus de poder com a *swaraj*, que significa autogovern (1997), per a la creació d'un nou contracte social basat en la veritat (*satyagraha*) i la noviolència (*ahimsa*).

L'estudi d'Erica Chenoweth i Maria Stephan *Why Civil Resistance Works*, basat en l'anàlisi de 323 campanyes violentes i no violentes entre el 1900 i el 2006, conclou que les campanyes no violentes són més efectives que l'acció violenta per aconseguir els seus objectius i que contribueixen d'una manera més efectiva al desenvolupament de democràcies duradores i pacífiques (2011). Alguns dels elements clau per a aquest èxit és la capacitat de mobilització d'amplis i diversos sectors de la població de manera descentralitzada. La

participació àmplia de la societat és el reflex del poder popular i dota de legitimitat i sostenibilitat els processos de transformació social que persegueixen els moviments noviolents.

Amb l'objectiu d'analitzar les accions noviolentes identificades a Ucraïna, partim de la classificació feta per Gene Sharp el 1973, incloent-hi les adaptacions efectuades per Michael A. Beer (2021). D'aquesta manera, entenem que els mètodes noviolents es divideixen en les tres categories següents:

- **Protesta (actes d'expressió):** principalment accions simbòliques que pretenen persuadir l'oponent o terceres parts per canviar les seves polítiques, o expressar el rebuig o la dissidència a aquestes polítiques.
- **No-cooperació (actes d'omissió):** es basen en la retirada de suport o d'obediència a les pràctiques de l'oponent en l'àmbit polític, social i econòmic.
- **Intervenció noviolenta (actes de comissió):** el grup noviolent adopta un rol de més proactivitat amb accions d'interposició per evitar que l'oponent aconseguixi els seus objectius o bé creant estructures paral·leles d'autoabastiment o de govern que marginalitzin les accions de l'oponent mentre donen resposta a les necessitats de la població.

Beer, encertadament, apunta que els tres tipus de mètodes poden contenir un enfocament de confrontació (coercitiu) o constructiu (persuasiu). La taula següent resumeix l'univers d'accions noviolentes segons aquest autor.

Taula 1. L'univers de mètodes noviolents

Comportament de la resistència	Naturalesa dels incentius tàctics	
	Confrontació (coercitiu)	Constructiu (persuasiu)
Dir (actes d'expressió o de protesta)	Protesta Accions comunicatives de denúncia i coacció (exemple: una marxa)	Apel·lació Accions comunicatives per recompensar o persuadir (exemple: fraternització)
No fer (actes d'omissió o no-cooperació)	No-cooperació Negar-se a obeir ordres/lleis o dur a terme comportaments no esperats d'acord amb un sistema determinat (exemples: vagues i boicots)	Abstenir-se Interrompre o suspendre una acció planificada o en curs per recompensar o persuadir (exemple: suspendre una vaga)
Fer o crear (actes de comissió o intervenció noviolenta)	Intervenció disruptiva Acció directa que s'enfronta a una altra part per aturar, interrompre o canviar el seu comportament (exemple: un bloqueig)	Intervenció creativa Acció directa que modela o construeix comportaments i institucions alternatius o assumeix les institucions existents (exemples: estructures d'autogovern paral·lel)

Font: Taula adaptada de Michael A. Beer a "Civil Resistance Tactics in the 21st Century"

Per a cada una de les categories, Gene Sharp va detallar nombroses accions específiques que es recullen en la coneguda llista dels 198 mètodes de l'acció no violenta.⁶ Així mateix, per a l'estudi que ens ocupa, hem considerat les actualitzacions de mètodes no violents efectuades per Michael Beer (2021) i Mary Joyce i Patrick Meier⁷ per adaptar-nos millor al context d'Ucraïna i als progressos tecnològics actuals. En primer lloc, les accions de resistència cultural vinculades amb l'expressió artística i literària (murals, còmics, logos, caricatures, música, escultura, cinema, documentals, teatre-guerrilla i teatre-invisible, poesia, pamflets, publicacions, espais de pau, etc.) que es combinen amb els actes simbòlics definits per Sharp, com mostrar banderes, símbols propis d'una identitat cultural o cantar himnes d'una nació. En segon lloc, les accions de resistència civil articulades amb l'activisme dels drets humans i el respecte del dret internacional. Aquest àmbit inclouria accions de defensa de drets humans específics, monitoratge de crims de guerra o protecció de persones defensores de drets humans. En tercer lloc, les accions de resistència civil amb perspectiva de gènere que permeten reforçar el rol de les dones i les minories de gènere/sexuals mentre desenvolupen accions innovadores i efectives per crear xarxes horitzontals, mantenir la disciplina no violenta i dur a terme processos de desobediència civil, entre d'altres. Aquestes accions permeten augmentar la solidaritat i la cohesió interna dels grups mentre confronten les relacions de poder del sistema patriarcal. I en quart lloc, les accions no violentes tradicionals s'amplifiquen amb les noves tecnològiques, incloent-hi accions de *livestreaming*, tendències d'un hashtag, influència en els motors de cerca d'internet, maptivisme, codis QR o autovigilància, entre d'altres.

6. Es pot accedir a la llista completa a través d'[aquest enllaç](#). La Global Nonviolent Action Database aporta definicions i exemples de cadascuna de les accions definides per Gene Sharp. El projecte va ser desenvolupat pel Departament d'Estudis per la Pau i els Conflictes de l'Swarthmore College dels Estats Units. La base de dades en línia es pot consultar [aquí](#).

7. La contribució de Joyce i Meier es concreta en el projecte Civil Resistance 2.0, una base de dades que actualitza la llista de 198 mètodes no violents de Gene Sharp des d'un punt de vista de noves tecnologies. La informació d'aquest projecte es troba [aquí](#).

3

UCRAÏNA: 100 ANYS DE RESISTÈNCIA CIVIL NOVIOLENTA

3. UCRAÏNA: 100 ANYS DE RESISTÈNCIA CIVIL NOVIOLenta

Ucraïna és una nació que ha estat sota el control de múltiples potències. El domini de l'Imperi otomà, austrohongarès o soviètic no va evitar el desenvolupament de diverses identitats i subcultures. Segons Yevhen Hlibovytsky, professor de la Universitat Catòlica Ucraïnesa: «Ucraïna és un gresol de múltiples identitats que retenen les seves diferències però que actuen com un únic ecosistema».⁸ La resistència permanent a les influències externes ha contribuït al desenvolupament d'un cert caràcter anàrquic en la identitat ucraïnesa. Ivan Gomza, professor de la Kyiv School of Economics, afirma que hi ha un debat actual a Ucraïna sobre el caràcter anàrquic de la nació.⁹ De fet, entre la caiguda de l'Imperi tsarista el 1917 i la Revolució Russa, a Ucraïna es va desenvolupar un dels moviments anarquistes més importants d'Europa. Entre el 1917 i el 1922, Nestor Makhno va liderar aquest moviment amb la creació de comunes autoorganitzades a les regions del sud i de l'est del país.¹⁰ En aquest període, diversos grups van lluitar per la seva independència i la creació de noves formes d'autoorganització. El 1917, per exemple, a Kherson es va organitzar una de les primeres grans concentracions populars al país per reivindicar la identitat ucraïnesa i el seu dret d'autogovern.¹¹

La Unió Soviètica va tractar de sotmetre el poble ucraïnès a través d'estructures centralitzades de poder i la noció de la identitat global soviètica basada en els principis comunistes. Per evitar aquest procés, el poble ucraïnès va desenvolupar dos tipus d'estructures institucionals: per una part, institucions estatals ineficients i, per l'altra, xarxes i institucions informals de poder per autogovernar-se, on les institucions locals anaven més enllà de les funcions originals, com per exemple, parròquies que actuaven com a bancs.¹² Aquest fet va contribuir a la creació de centres de capital social i xarxes horitzontals basades en la confiança. Segons la professora Olga Onuch, «Ucraïna tenia més dissidents per càpita que qualsevol altra república soviètica; era un lloc molt actiu [traducció de l'autor]».¹³ Malgrat

8. Yevhen Hlibovytsky (professor de la Universitat Catòlica d'Ucraïna), entrevista amb l'autor, Kolomyia, 17 d'abril de 2022.

9. Ivan Gomza (professor de la Kyiv School of Economics), entrevista amb l'autor, Lviv, 17 d'abril de 2022.

10. Isobel Koshiw. "Putin terrors affects everyone: anarchist join Ukraine's war efforts", *The Guardian*, 26 de maig de 2022.

11. Дементій Білий. "Херсон - це Україна": сказано ще у 1917 році", *IstPrava*, 5 de febrer de 2022.

12. Yevhen Hlibovytsky (professor de la Universitat Catòlica d'Ucraïna), entrevista amb l'autor, Kolomyia, 17 d'abril de 2022.

13. Coilin O'Connor i Halyna Tereshchuk. "The Revolution on Granite: Ukrain's First Maidan". *Radio Free Europe*, 15 d'octubre de 2020.

la repressió soviètica, Ucraïna va desenvolupar un moviment intel·lectual i cultural que va reivindicar la identitat ucraïnesa a partir de la poesia d'un dels pares de la literatura del país, Taràs Xevtxenko (1814-1861), amb autors influents com l'escriptora feminista Lesya Ukrainka (1871-1913) o Vasyl Stus, representant del moviment reivindicatiu dels Sixtiers, que va morir en un camp de concentració el 1985.¹⁴

El col·lapse de la Unió Soviètica no va donar pas a una nova societat, però sí a l'inici d'importants mobilitzacions socials. La independència de la Unió Soviètica el 24 d'agost de 1991 no es va traduir en la construcció d'un nou contracte social, ja que el nou Estat ucraïnès va heretar les estructures de poder centralitzades, la desconfiança social i un sistema de seguretat acostumat a la repressió.¹⁵ La societat ucraïnesa estava traumatitzada després de dècades de totalitarisme, però en el seu interior existien mecanismes sòlids de resiliència comunitària. Un any abans de la declaració d'independència d'Ucraïna, el 2 d'octubre de 1990, moviments estudiantils van ocupar els carrers de Kíiv, Lviv i Khàrkiv per exigir la fi del control de Moscou en el que es coneix com la Revolució de Granit.¹⁶ Les mobilitzacions van comptar amb el suport d'altres sectors dissidents, com el Moviment Popular per a la Reconstrucció d'Ucraïna (Rukh), que exigien reformes polítiques per al país. Els joves van adoptar una estètica comuna i van desplegar símbols ucraïnesos. El col·lapse de la Unió Soviètica va suposar el començament de la reconstrucció econòmica i la recuperació de la memòria històrica d'Ucraïna.¹⁷

L'exposició del frau electoral en les eleccions presidencials a favor del candidat prorus Viktor Ianukóvitx va desencadenar la coneguda Revolució Taronja entre el novembre de 2004 i el gener de 2005. Aquest moviment popular es va enquadrar en les conegudes revolucions de colors iniciades l'any 2000 a Sèrbia pel moviment estudiantil Otpor (Resistència). Alguns autors les van anomenar 'revolucions electorals' perquè es caracteritzaven per fronts d'oposició units contra frau electoral, àmplies mobilitzacions socials, cobertura mediàtica independent i campanyes d'observació i educació electoral (Bunce i Wolchik, 2006). Potències occidentals com els Estats Units i el Canadà van donar suport tècnic i financer a l'oposició contra Ianukóvitx, especialment al desenvolupament de mitjans de comunicació independents, com *Ukraińska Pravda*, i ONGs, com Pora i Committee of Voters of Ukraine,

14. Stephen Komarnyckyj. "Transreading Ukrainian Poetry: the first course inspiring English writers through Ukraine's literature", *Euromaidan Press*, 11 de novembre de 2019.

15. Yevhen Hlibovytsky (professor de la Universitat Catòlica d'Ucraïna), entrevista amb l'autor, *Kolomyia*, 17 d'abril de 2022.

16. Coilin O'Connor i Halyna Tereshchuk. "The Revolution on Granite: Ukraine's First Maidan". *Radio Free Europe*, 15 d'octubre de 2020.

17. Yevhen Hlibovytsky (professor de la Universitat Catòlica d'Ucraïna), entrevista amb l'autor, *Kolomyia*, 17 d'abril de 2022.

per dur a terme observació electoral domèstica, mostrar el frau i mobilitzar la ciutadania per defensar els seus vots (McFaul, 2007; Stewart, 2009). Per la seva banda, en consonància amb la teoria política de Black Knight,¹⁸ la Federació Russa va donar suport als mètodes autocràtics del president sortint, Leonid Kutxma, per mantenir el control del país, a través de campanyes de desprestigi de l'oposició i la societat civil organitzada (McFaul, 2007). Les interferències externes van contribuir al desenvolupament de la societat civil, però també van provocar-hi processos d'instrumentalització i de polarització (McFaul, 2007; Stewart, 2009). En qualsevol cas, tot i que la Revolució Taronja no va comportar una transformació social del país, sí que va ajudar a l'empoderament dels seus actors socials. Com argumenta McFaul, el lideratge, les idees i la mobilització van provenir del poble ucraïnès (2007).

La Revolució d'Euromaidan com a punt d'inflexió en la transformació social d'Ucraïna. Euromaidan, o també coneguda com la Revolució de la Dignitat, va esclatar el 30 de novembre de 2013 quan la policia va reprimir brutalment els estudiants que es manifestaven a la plaça Maidan de Kíiv contra la decisió del president Ianukóvitx de no signar l'acord d'associació polític i lliure comerç amb la Unió Europea. Es va produir aleshores una gran mobilització popular que va tenir com a epicentre la capital del país. Els manifestants van ocupar Maidan durant mesos resistint als atacs de les forces de seguretat ucraïneses, incloent-hi l'ús de municions real. Almenys 130 persones van ser assassinades durant la revolució. El 28 de gener de 2014 Ianukóvitx va ser derrotat per segona vegada. A diferència de la Revolució Taronja, les protestes es van estendre per tot el país i les seves demandes van ser més àmplies, ja que incloïen la defensa de drets socioeconòmics, demandes de caràcter etnolingüístic i reformes polítiques per posar fi a la corrupció. No obstant això, les mobilitzacions es van caracteritzar per una certa falta de planificació i disciplina no violenta, fet que va derivar en actes violents a Kíiv, però també en altres regions del país com l'enfrontament a Odessa que va acabar amb la mort de 48 activistes, la gran majoria anti Maidan.¹⁹ Aquesta violència va provocar una certa deslegitimació del moviment i la polarització entre la ciutadania, cosa que va ser aprofitada per veus radicals en els dos extrems de l'espectre polític (Onuch, 2015). En aquesta línia, el Kremlin es va negar a acceptar el procés d'emancipació social del poble ucraïnès i va forçar l'annexió de Crimea i l'inici de la guerra al Donbass el 2014. Les autoritats russes van llegir la caiguda de Ianukóvitx i l'acord d'associació amb la Unió Europea com un avenç significatiu de la influència occidental a l'est d'Europa i, per tant, una amenaça als seus interessos polítics

18. La teoria política de Black Knight considera que els règims autoritaris promouen sistemes polítics similars més enllà de les seves fronteres. Per a més informació, vegeu aquest enllaç.

19. Shaun Walker. "[Tensions run high in Odessa on anniversary of deadly clashes](#)". *The Guardian*, 2 de maig de 2016.

i de règim.²⁰ Durant la captura en els dos territoris per milícies separatistes que tenien el suport d'unitats híbrides russes (Schmid, 2019), es van produir múltiples accions de protesta i dissuasió en contra del pseudoreferèndum de Crimea,²¹ així com els moviments separatistes dels territoris de Donetsk i Lugansk.²²

El pluralisme social a Ucraïna va augmentar després d'Euromaidan, amb l'emergència de grups autoorganitzats en l'àmbit local. La mobilització social es va traslladar de Kíiv a les ciutats i pobles del país, on centenars de nous grups es van centrar en problemàtiques locals com el desenvolupament d'infraestructures i serveis públics, la denúncia de casos de corrupció, la recuperació d'espais verds i edificis històrics, entre d'altres. Activistes d'Euromaidan es van unir en iniciatives més àmplies com Save Old Kyiv, Green Front a Khàrkiv o la General Protest a Odessa. En l'àmbit local es van crear *hubs* d'organitzacions independents d'autoritats públiques i fons de donants internacionals. L'activista Pavlo Kaliuk afirma que l'autoorganització popular a Euromaidan «va crear un espai físic de trobada i d'intercanvi d'idees i valors que va avançar posteriorment en molts projectes».²³ El 2016 Pavlo Kaliuk va contribuir a l'establiment de la comunitat autoorganitzada de Podolianochka a Kíiv amb l'objectiu d'institucionalitzar Euromaidan i desenvolupar una democràcia real basada en els processos comunitaris, la unió de la gent i el canvi cultural.²⁴ Aquests grups informals van posar en marxa nombroses iniciatives de voluntariat i donacions contra l'agressió russa al Donbass el 2014 (Shapovalova, 2018). Aquestes ajudes van ser destinades a donar suport a l'exèrcit ucraïnès amb menjar, roba, equipament defensiu i altres materials.²⁵

Així, els esdeveniments violents que es van produir a Euromaidan van reforçar el poder de grups d'extrema dreta. Tanmateix, aquests actors van ser cooptats per les autoritats ucraïneses i integrats a les estructures militars del país. Una prova d'això ha estat la resistència dels grups Azov a Mariúpol durant la invasió russa. Aquest procés de cooptació va reduir d'una manera dràstica la influència política de l'extrema dreta al país. Com afirma el professor Ivan Gomza, el poder polític de l'extrema dreta a Ucraïna és inexistent. Segons les

20. Yevhen Hlibovytsky (professor de la Universitat Catòlica d'Ucraïna), entrevista amb l'autor, Kolomyia, 17 d'abril de 2022.

21. Peter Ackerman i Maciej Bartkowski. «[Challenging annexation: in Crimea, the referendum that wasn't](#)». *Open Democracy*, 22 de març de 2014.

22. Александр Савицкий. «[Тысячи жителей Донецка вышли на митинг за единство Украины](#)». DW, 18 d'abril de 2014.

23. Pavlo Kaliuk (membre de la comunitat autoorganitzada de Podolianochka), entrevista amb l'autor, Kíiv, 6 d'abril de 2022.

24. Ibid.

25. Des de 2014, múltiples organitzacions es van abocar a ajudar l'exèrcit ucraïnès. Algunes iniciatives creades el 2014 s'han tornat a activar en aquesta nova fase de la guerra. [Aquí hi ha alguns exemples d'aquestes iniciatives](#). Per a més informació sobre les dinàmiques d'aquest tipus de suport, vegeu [aquest enllaç](#).

seves dades, dels 12.000 seients en els consells locals d'Ucraïna, només dos han estat ocupats per representants de grups polítics d'extrema dreta. No obstant això, durant la investigació de camp vam observar símbols tradicionalment vinculats amb l'extrema dreta ucraïnesa com la bandera vermella i negra. Per al professor Gomza, aquest símbol utilitzat pel nacionalisme ultraortodox en el passat ha estat integrat en la identitat nacional i reinterpretat per l'imaginari col·lectiu com un símbol d'alliberament i resistència.²⁶

La descentralització política del país com a oportunitat per al desenvolupament democràtic en l'àmbit local. Després d'Euromaidan es va inaugurar un període basat en la construcció d'un nou contracte social i la consolidació de la identitat ucraïnesa.²⁷ El paquet de reformes aprovades en el període post Euromaidan, especialment les destinades a fomentar la governança local, va ser aprofitat per organitzacions comunitàries per exigir més transparència i rendició de comptes. Noves eines i estratègies de participació ciutadana es van desenvolupar en l'àmbit regional i local, com el monitoratge de l'accés a informació pública, la participació en els pressupostos participatius i el desenvolupament de nous canals de participació ciutadana (Shapovalova, 2019). No obstant això, aquestes demandes socials van provocar en l'àmbit regional i local conflictes amb actors polítics de l'antic règim. Segons el centre Kharkiv Human Rights Protection Group, el 2018 hi va haver un augment d'atacs greus contra activistes en l'àmbit local. Pel que fa a l'àmbit nacional, diverses organitzacions van aconseguir millores importants en l'accés a la informació pública. Per continuar les reformes polítiques, aquestes organitzacions van crear el Centre of United Actions, una organització amb seu a Kíiv, especialitzada en el monitoratge del funcionament dels òrgans executius i legislatius, el reforç dels processos de descentralització política i el foment de la participació ciutadana.

El 2015 la població ucraïnesa va expressar un suport més gran a la resistència no violenta que a l'armada per defensar el seu país. Un any després de l'inici de la guerra al Donbass, el Kyiv International Institute for Sociology (KIIS) va fer una enquesta d'abast nacional per conèixer les preferències de la ciutadania sobre l'ús de mètodes no violents o violents en cas d'agressió o ocupació del país. Els resultats van reflectir que en situacions d'agressió armada a Ucraïna, un 29% dels enquestats donava suport a la resistència civil no violenta en contra d'un 24% que apostava per una resposta militar; mentre que en situacions d'ocupació, un 26% donava suport als mètodes no violents en contra d'un 25% que considerava més útil agafar les armes. L'enquesta va aprofundir en aquests aspectes

26. Ivan Gomza (professor de la Kyiv School of Economics), entrevista amb l'autor, Lviv, 17 d'abril de 2022.

27. Yevhen Hlibovytsky (professor de la Universitat Catòlica d'Ucraïna), entrevista amb l'autor, Kolomyia, 17 d'abril de 2022.

preguntant a la ciutadania quin mètode escollirien en cas de defensa de la població o defensa del territori. En el primer cas, un 55% donava suport a la resistència civil no violenta per defensar les seves comunitats, en contra d'un 45% que apostava per la resistència armada. En el segon cas, un 63% considerava la resposta militar per defensar el territori més eficaçment, en contra d'un 37% que apostava per l'acció no violenta.²⁸

L'experiència ucraïnesa en resistència civil no violenta es combina amb vibrants comunitats de mediació i defensa de drets humans. Els conflictes armats i les amenaces a la sobirania ucraïnesa de les últimes dècades han marginalitzat el discurs de la construcció de la pau. Aquesta situació ha provocat que les organitzacions d'aquest sector s'hagin transformat i agrupat en dos grans àmbits: la defensa dels drets humans i la promoció del diàleg en situacions de conflicte. Segons Tetiana Kyselova, professora de la Universitat Nacional Kyiv-Mohyla Academy, aquest últim grup s'estructura, per una part, en la 'comunitat de mediadors', un grup professional que es va començar a crear a partir dels anys 90 del segle xx i que ha format més de 3.000 professionals agrupats en l'Associació Nacional de Mediadors. I, per l'altra, en els 'facilitadors de diàleg', grup compost per 20 organitzacions que s'han centrat a desenvolupar processos de diàleg a l'est d'Ucraïna després de 2014 (2017). Totes dues comunitats tenen unes grans capacitats per dur a terme processos de diàleg i mediació en els àmbits macro i micro en situacions de prevenció, gestió i rehabilitació postconflicte. Les sòlides organitzacions de drets humans han efectuat un treball fonamental per al desenvolupament democràtic del país, com la denúncia dels casos de corrupció i la protecció de les persones defensores de drets humans, incloent-hi el suport a activistes en els territoris de Crimea i el Donbass.²⁹ Així mateix, cal destacar com les organitzacions de dones han anat agafant més rellevància en els processos de transformació de conflictes (Kyselova, 2019).

En conclusió, el teixit associatiu i social ucraïnès ha desenvolupat àmplies capacitats en la transformació de conflictes, defensa dels drets humans i acció no violenta que explicarien la resposta civil davant de la invasió d'Ucraïna. Com afirma la professora Onuch, des de l'època soviètica fins a l'actualitat, la majoria de les resistències civils ucraïneses contra els agressors han estat majoritàriament no violentes (2015).

28. Els resultats originals del KIIS es poden consultar [aquí](#). La traducció d'aquests resultats va ser feta per Maciej Bartkowski i Alina Polyakova en aquest article.

29. Alguns exemples són el treball efectuat pel [Crimean Human Rights Group](#), el [Crimean Tartar Resource Center](#) o el [Kharkiv Human Rights Protection Group](#), entre d'altres.

4

ANÀLISI DE L'ACCIÓ NOVIOLENTA A UCRAÏNA

4. ANÀLISI DE L'ACCIÓ NOVIOLenta A UCRAÏNA

“Actuem com si fóssim una colònia de formigues”

*Pavlo Kaliuk, membre de la comunitat
autoorganitzada de Podolianochka*

MARC CONTEXTUAL: L'IMPACTE DE LA INVASIÓ RUSSA

Fins avui, la guerra d'Ucraïna s'ha desenvolupat en dues fases militars. La invasió russa va començar el 24 de febrer de 2022 amb l'entrada de tropes pels *oblasts* del nord d'Ucraïna (Kíiv, Txerníhiv i Sumi), de l'est (Khàrkiv, Donetsk i Lugansk) i del sud del país (Kherson i Zaporíjia). En les primeres tres setmanes de la invasió, els avenços russos a les regions del sud contrastaven amb les dificultats que tenien per aconseguir els seus objectius al nord. Finalment, a principis d'abril, el Kremlin va retirar les tropes de les regions de Kíiv, Txerníhiv i Sumi. Però en aquell moment les regions de Kherson i Zaporíjia es trobaven en situació d'ocupació militar, mentre que augmentava la pressió des de l'est i l'oest sobre Mariúpol. La segona etapa de la invasió russa es va iniciar a l'abril amb l'objectiu de controlar el Donbass i connectar el corredor del sud sobre les ruïnes de Mariúpol. El 18 de maig aquesta ciutat va capitular i els combats es van concentrar a l'est del país. Al juny, moment en què vam finalitzar l'elaboració d'aquest informe, les tropes russes continuaven avançant en les regions de Donetsk i Lugansk, mantenien el front de Mikolaiv i Zaporíjia i sotjaven Khàrkiv, mentre continuaven llançant míssils en moltes ciutats del país, inclosa Kíiv.³⁰

La penetració de les tropes russes al nord del país va provocar setges de ciutats importants i va forçar el desplaçament de civils. Davant de l'interès estratègic de les autoritats russes sobre les ciutats més importants, molts habitants d'aquestes localitats es van desplaçar cap a poblacions més petites a les regions del nord. En les primeres setmanes de la invasió, les tropes russes van aconseguir el control de gran part de les regions de Kíiv, Txerníhiv i Sumi, i van establir un setge molt dur sobre les seves capitals fins que es van retirar a principis d'abril. Les localitats més petites no van tenir temps per reaccionar i van ser ocupades ràpidament. La repressió en aquests municipis va ser de diferents nivells, des del control del moviment dels habitants fins a les massacres de civils a Irpín, Butxa i Borodianka.

L'exèrcit rus ha desenvolupat sistemes d'ocupació militar a les regions del sud d'Ucraïna. Des del març de 2022, l'exèrcit rus va anar instaurant gradualment un sistema d'ocupa-

30. Per seguir l'avenç de la campanya militar, vegeu els [informes periòdics](#) de l'Institute for the Study of War.

Entrevista amb Pavlo Kaliuk, membre de l'autoorganitzada comunitat de Podolianochka (Kiiv).
Font: Lorena Sopena

ció militar en ciutats dels *oblasts* de Kherson i Zaporíjia amb l'objectiu d'institucionalitzar la repressió.³¹ A la pràctica, aquest procés ha implicat el control d'edificis públics amb l'alçament de banderes russes, segrestos d'alcaldes i altres líders polítics i socials locals, concentració d'efectius militars per controlar les manifestacions i actes de protesta pública, creació d'una xarxa de col·laboradors i intents per organitzar pseudoreferèndums separatistes.

La invasió i la repressió russa ha provocat un ampli desplaçament de població civil cap a zones segures del país, especialment, cap a les regions centrals i l'oest d'Ucraïna. Aproximadament, 18 milions de persones s'han vist forçades a desplaçar-se, de les quals 7 milions són persones desplaçades internament, mentre que 11 milions han sortit del país.³²

31. Igor Semivolos (director del Center for Middle Eastern Studies), entrevista amb l'autor, Kiiv, 5 d'abril de 2022.

32. Per a informació actualitzada i segregada, vegeu el portal de les Nacions Unides per als Refugiats d'Ucraïna en [aquest enllaç](#).

EVOLUCIÓ I TENDÈNCIES DE L'ACCIÓ NOVIOLenta

TENDÈNCIES DE L'ACCIÓ NOVIOLenta

L'inici de la invasió ha provocat una gran mobilització i organització comunitària. La gran majoria dels actors socials ucraïnesos, des de les organitzacions de defensa de drets humans fins als grups autoorganitzats que s'havien creat des d'Euromaidan, passant per centres de joves, parròquies i ciutadans del carrer, s'han coordinat per protegir la població i aturar l'avenç de les tropes russes. La mobilització social s'ha organitzat de manera espontània en l'àmbit local en línia amb les xarxes informals i les relacions de confiança característiques de la societat ucraïnesa. La directora adjunta del Centre of United Actions assegura que «moltes coses estan passant a les comunitats gràcies als líders locals [...] la confiança s'estableix entre la gent comuna, no amb les administracions».³³ L'organitzador comunitari Pavlo Kaliuk explica que «durant la guerra, la comunitat ha reforçat la capacitat d'autoorganització, actua com una barrera defensiva [...] com si fos una colònia de formigues».³⁴ Així mateix, han sorgit nous grups autoorganitzats. L'activista Anastasiia Kozlovtseva explica que es va formar un grup autoorganitzat per a tasques humanitàries a la localitat de Kirovohrad basat en relacions de confiança i integrat per persones voluntàries, algunes provinents d'ONGs d'àmbit estatal.³⁵

L'organització comunitària s'ha basat en xarxes d'informació i comunicació sofisticades que han facilitat el desenvolupament de les accions. Oksana Malchenko, coordinadora de l'organització de Sumi Equal Opportunities Space detalla que es van crear sistemes de comunicació entre les ONGs locals i agricultors que coneixien bé el territori per trobar carreteres secundàries que permetessin l'entrada d'ajuda humanitària a la ciutat durant el setge de les tropes russes. Aquestes xarxes d'informació s'han estès més enllà de les fronteres d'Ucraïna, activistes de Sumi (m) han confirmat que rebien informació d'amics i veïns dels pobles russos de la frontera amb informació sobre els moviments de la maquinària i les tropes russes.³⁶ Telegram ha estat una de les eines de comunicació més utilitzades. Un periodista de la publicació en línia *Tsukr* explica que, en pocs dies, van passar de 2.000 subscripcions a 25.000.³⁷ Aquest tipus de comunicació ha permès la mobilització ràpida

33. Mariya Levonova (directora adjunta del Centre of United Actions), entrevista amb l'autor, Lviv, 15 d'abril de 2022.

34. Pavlo Kaliuk (membre de la comunitat autoorganitzada de Podolianochka), entrevista amb l'autor, Kiiv, 6 d'abril de 2022.

35. Anastasiia Kozlovtseva (voluntària del grup autoorganitzat de Kirovohrad), entrevista amb l'autor, Kiiv, 6 d'abril de 2022.

36. Activista de Sumi, entrevista amb l'autor, Sumi, 7 d'abril de 2022.

37. Periodista (mitjà de comunicació *Tsukr*), entrevista amb l'autor, Sumi, 7 d'abril de 2022.

de persones voluntàries. La responsable del centre municipal de joves de Txernivtsí afirma que qualsevol sol·licitud d'ajuda mobilitzava una desena de voluntaris en poc temps.³⁸

La solidaritat és un element fonamental per entendre la resiliència comunitària i la capacitat d'actuar en un context de guerra. Durant els bombardejos a Txernihiv, una professora va organitzar els veïns perquè es protegissin i se centressin en rutines diàries per evitar el pànic: «ens vam organitzar per anar a buscar el pa, per controlar els accessos a casa o fins i tot per preparar *borsch*, la sopa tradicional. A poc a poc, el sentiment de col·lectivitat va anar augmentant».³⁹ Els activistes i els mitjans de comunicació locals es van centrar a explicar històries diàries de resistència no violenta, difondre missatges positius i anar la guerra des d'una perspectiva humorística per mantenir la moral alta i lluitar contra la por.

ACTIVISME JUVENIL UCRAÏNÈS

Els joves activistes han contribuït de manera significativa a la solidaritat i organització comunitària a Ucraïna. El [Servei de Voluntariat Ucraïnès](#) ha mobilitzat més de 120.000 joves des que va començar la guerra a través de plataformes com [Volunteer Platform](#). Amb l'inici de la guerra, aquesta plataforma també es va dedicar a difondre peticions d'ajuda humanitària. Una altra iniciativa ha estat la creació de [Palyanytsya](#), la base més gran d'organitzacions que ajuden persones desplaçades internament, gent gran i infants per cobrir necessitats d'evacuació, habitatge, aliments i medicaments. Palyanytsya ha sistematitzat més de 900 organitzacions i iniciatives. Durant les primeres setmanes de la guerra, el Servei de Voluntariat Ucraïnès va llançar el bot de conversa de Telegram [@VolunteersHotlineBot](#), que va respondre milers de consultes de ciutadans i ONGs. Els seus gestors han donat suport diari a les persones que necessiten ajuda o que busquen voluntaris per a les seves iniciatives. Un exemple n'és [My Phone Friend](#), que dona suport per telèfon a més de 500 persones soles, majoritàriament gent gran. Els voluntaris truquen dues vegades a la setmana als beneficiaris per saber com estan i oferir-los ajut.

La xarxa nacional [All Ukrainian Youth Centers](#), formada per més de 300 centres de joves distribuïts per tot el país, ha dut a terme una àmplia tasca d'ajuda humanitària. Durant la nostra visita a Ucraïna la xarxa començava a preparar un programa de cohesió social, resiliència comunitària i acció no violenta per avançar en la reconstrucció del país.⁴⁰

38. Svitlana Oleksiychuk (directora del Centre de Joves de Txernivtsí), entrevista amb l'autor, Txernivtsí, 3 d'abril de 2022.

39. Professora de Txernihiv, entrevista amb l'autor, Txernihiv, 9 d'abril de 2022.

40. Artur Kadelnik (director adjunt d'All Ukrainian Youth Centers), entrevista amb l'autor, Kíiv, 5 d'abril de 2022.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA I TEMPORAL DE LES ACCIONS NOVIOLENTES

D'acord amb les categories de mètodes noviolents definides en el marc conceptual d'aquest informe, observem que de les 235 accions noviolentes registrades entre el 24 de febrer i el 30 de juny de 2022, 148 s'emmarcarien en la categoria de "Protestes (actes d'expressió)", 51 en la categoria de "No-cooperació (actes d'omissió)" i 36 en la categoria d'"Intervenció noviolenta (actes de comissió)".

Geogràficament, les accions s'han distribuït de la manera següent: 20 a les regions del nord del país (Txerníhiv, Sumi i Kíiv); 191 al sud (Kherson, Zaporíjia i Odessa); 9 a l'est (Khàrkiv, Lugansk i Donetsk); 9 a l'oest (Lviv, Txernivtsi i Rivne), i 6 a escala estatal o en més d'una regió. D'una banda, la gran majoria de les accions noviolentes s'han organitzat de manera local sense coordinació a escala nacional. En canvi, les accions relacionades amb la protecció de civils, ajuda humanitària, monitoratge de crims de guerra, comunicació noviolenta massiva i hacktivisme han implicat una coordinació supralocal i inclús estatal. En aquest sentit, ONGs professionalitzades de l'àmbit de drets humans, ajuda humanitària i protecció han fet un treball d'abast nacional. No obstant això, fins i tot les xarxes d'organitzacions nacionals actuen de manera independent, com l'All Ukrainian Youth Centers, que facilita les accions coordinades entre els seus membres, però no estableix cap estructura jeràrquica. D'altra banda, la gran concentració d'accions al sud del país respon a les persistents protestes públiques i de no-cooperació en els *oblasts* de Kherson i Zaporíjia. Al nord, en canvi, les tropes russes no van aconseguir controlar les principals ciutats d'aquesta regió, Kíiv, Txerníhiv o Sumi, i es van retirar a principis d'abril, fet que va reduir les accions noviolentes contra l'ocupant.

L'evolució temporal de les accions noviolentes ha respost a les diferents etapes de la campanya militar russa. Al febrer es van organitzar 17 accions, la majoria relacionades amb la intervenció física noviolenta per obstaculitzar l'avenç de les tropes i maquinària militar com, per exemple, la manipulació dels senyals de direcció de trànsit, la construcció de barricades i d'infraestructures antitancs i la interposició física de la ciutadania davant de tancs i combois militars en diferents punts del nord i del sud del país. Al març es van concentrar la gran majoria de les accions identificades, 131. Aquest mes van continuar les accions d'interposició i obstrucció noviolentes, i es van iniciar dues grans iniciatives de monitoratge de crims de guerra i xarxes de protecció de la població civil. A mitjan mes de març van començar les primeres accions de no-cooperació al sud i accions de denúncia política i boicot a Kíiv i Lviv contra empreses multinacionals amb activitats econòmiques

a la Federació Russa. Tanmateix, la gran majoria de les accions noviolentes (96) van ser manifestacions i concentracions públiques on es van desplegar banderes i símbols del país per demostrar el rebuig a la invasió i reivindicar la nacionalitat ucraïnesa. El mes d'abril va ser d'inflexió, amb la retirada de tropes al nord i l'augment de la repressió en les zones sota ocupació, i es van reduir les accions noviolentes (23), especialment les vinculades amb la protesta pública. Tot i que van continuar algunes accions de no-cooperació, com la retirada de banderes russes d'edificis públics a les ciutats del sud de Kherson, Nova Kakhovka, Kakhovka i Velyki Kopani, en general la resistència noviolenta va passar a més clandestinitat. També van continuar les accions de protecció amb processos d'evacuació des de les zones d'enfrontament militar i sota ocupació, on molts activistes que van liderar les accions de protesta durant els mesos de febrer i març van decidir fugir a causa de l'augment de la repressió. Al maig la majoria de les accions es van organitzar al sud del país, a Kherson i Zaporíjia (35). La protesta pública es va reduir, però, en canvi, es van incrementar de manera significativa les accions comunicatives com fer grafitis, penjar llaços grocs i blaus, distribuir pamflets, entre d'altres. Durant aquest mes es van identificar una quantitat important d'accions de desobediència a les ordres militars russes en moltes ciutats de l'*oblast* de Kherson com Novotroitske, Berislav, Kakhovka, Ozeriany, Sokolohirne i Novohryhorivka. Aquestes accions van ser liderades per professors i funcionaris públics que es van negar a col·laborar amb l'ocupant. Finalment, al juny, de les 29 accions noviolentes registrades, 15 corresponen a mètodes de no-cooperació. Les accions es van concentrar a Kherson i Zaporíjia, però també es van identificar accions puntuals de desobediència a Crimea i Lugansk. Aquesta vegada, a més del rebuig de funcionaris públics a col·laborar amb l'ocupant, s'hi van sumar personal mèdic i treballadors que s'havien negat a pagar impostos o a treballar en obres públiques.

DINÀMIQUES DE LES ACCIONS NOVIOLENTES

ACCIONS DE PROTESTA (EXPRESSIÓ)

Les accions d'expressió han estat les més nombroses segons el mapatge efectuat (148), especialment les relacionades amb manifestacions i concentracions públiques (73). Aquest tipus d'accions s'han localitzat principalment a les regions del sud del país. Destaca el gran nombre d'accions dutes a terme a les ciutats de Kherson, i en menys mesura a Kahovka, amb manifestacions gairebé diàries durant el mes de març.

Una de les característiques més significatives de les protestes durant la guerra ha estat l'ús de símbols ucraïnesos com la bandera o el cant de l'himne nacional (49). Les mobilitzacions

populars de rebuig a l'ocupació han estat molt vinculades amb la reivindicació de la seva identitat. Aquest rebuig ha contradit la narrativa russa sobre que l'“operació especial” tenia com a objectiu alliberar el poble ucraïnès.⁴¹ Diversos residents locals de Txerníhiv i Melitópol expliquen que el 9 de març, dia de l'aniversari del poeta nacional Taràs Xevtxenko, van perdre la por i van començar a manifestar-se.⁴² A ciutats com Berislav o Enerhodar, les concentracions públiques es van fer en monuments o en d'altres llocs simbòlics de la identitat ucraïnesa. A Melitópol algunes manifestacions es van organitzar després de la missa de l'església ortodoxa de la ciutat. De fet, segons els manifestants, el rector de l'església va tenir un rol important en les accions de protesta contra l'ocupació russa.⁴³

41. Alguns exemples de la narrativa russa es poden identificar en les notícies següents: <https://www.aa.com.tr/en/russia-ukraine-war/russia-plans-to-continue-its-operation-in-ukraine-till-achieving-all-goals/2630593>; <https://regnum.ru/news/3517085.html>

42. Residents locals de Txerníhiv i Melitópol, entrevistes amb l'autor, Txerníhiv i en línia, 23 de març i 9 d'abril de 2022.

43. Activista de Melitópol, entrevista amb l'autor, en línia, 23 de març de 2022.

Manifestació a Slavutich desplegant una gran bandera ucraïnesa.

Font: Nataliia Hantimurova

SLAVÚTITX, LA CIUTAT DELS TREBALLADORS DE TXERNÒBIL⁴⁴

Slavútitx és una petita població d'uns 25.000 habitants a 40 km de la frontera amb Bielorússia. El 26 de març l'alcalde va anunciar l'ocupació de la ciutat i la mort de tres residents.⁴⁵ Malgrat les tràgiques notícies, els residents locals es van concentrar espontàniament a la plaça de l'ajuntament a través de trucades telefòniques i missatges a les xarxes socials. Denys Masliy, membre del Consell Municipal de Slavútitx, afirma que «no hi havia líders, no hi havia instruccions, però la gent sabia el que havia de fer».⁴⁶ Tot i que els militars russos van intentar dispersar la manifestació per la força, els residents van mantenir una disciplina no violenta. Segons els manifestants (m) entrevistats a la localitat, la gent va començar a cantar l'himne ucraïnès i a avançar sense por cap a les tropes russes.⁴⁷ Larysa Masliy, directora del complex artístic i cultural de Slavútitx, explica que «fins i tot en les confrontacions cal anar amb un somriure a la cara perquè provoca, segons la meua opinió, un xoc en l'ocupant».⁴⁸ La resposta ràpida i massiva de la ciutadania de Slavútitx va forçar un procés de negociació amb els militars russos. Segons la presidenta del Consell Municipal de la localitat, Natalia Hantimurova, «la negociació amb l'ocupant es va produir durant la protesta. No després, sinó durant. Ens trobàvem pràcticament contra la paret. D'una banda, la comunitat de Slavútitx i, de l'altra, les tropes de la Federació Russa».⁴⁹ Durant el procés de negociació el poble de Slavútitx va aconseguir l'alliberament de l'alcalde i va permetre als soldats russos comprovar que no hi havia armes a la ciutat. El 28 de març l'exèrcit rus va abandonar la ciutat.

A finals de març, la repressió en les zones sota ocupació va augmentar provocant una disminució de les accions públiques de protesta. Segons afirma Oksana Glunushkina, activista i coordinadora de l'organització New Generation de Kherson, els militars russos van ser substituïts per policia russa especialitzada en el control de masses.⁵⁰ L'increment de les detencions arbitràries i dels segrestos va comportar l'augment de la por entre la població. Les accions es van començar a fer en altres llocs simbòlics però més apartats del centre i amb un nombre inferior de persones.

44. Els testimonis d'aquest cas van ser gravats en aquesta càpsula audiovisual.

45. Ярослав Прищеп. «Мер Славутича заявив про окупацію міста росіянами». Suspilne, 26 de febrer de 2022.

46. Denys Masliy (membre del Consell Municipal de Slavútitx), entrevista amb l'autor, Slavútitx, 10 d'abril de 2022.

47. Activistes de Slavútitx, entrevista amb l'autor, Slavútitx, 9 d'abril de 2022.

48. Larysa Masliy (directora del complex artístic i cultural de Slavútitx), entrevista amb l'autor, Slavútitx, 10 d'abril de 2022.

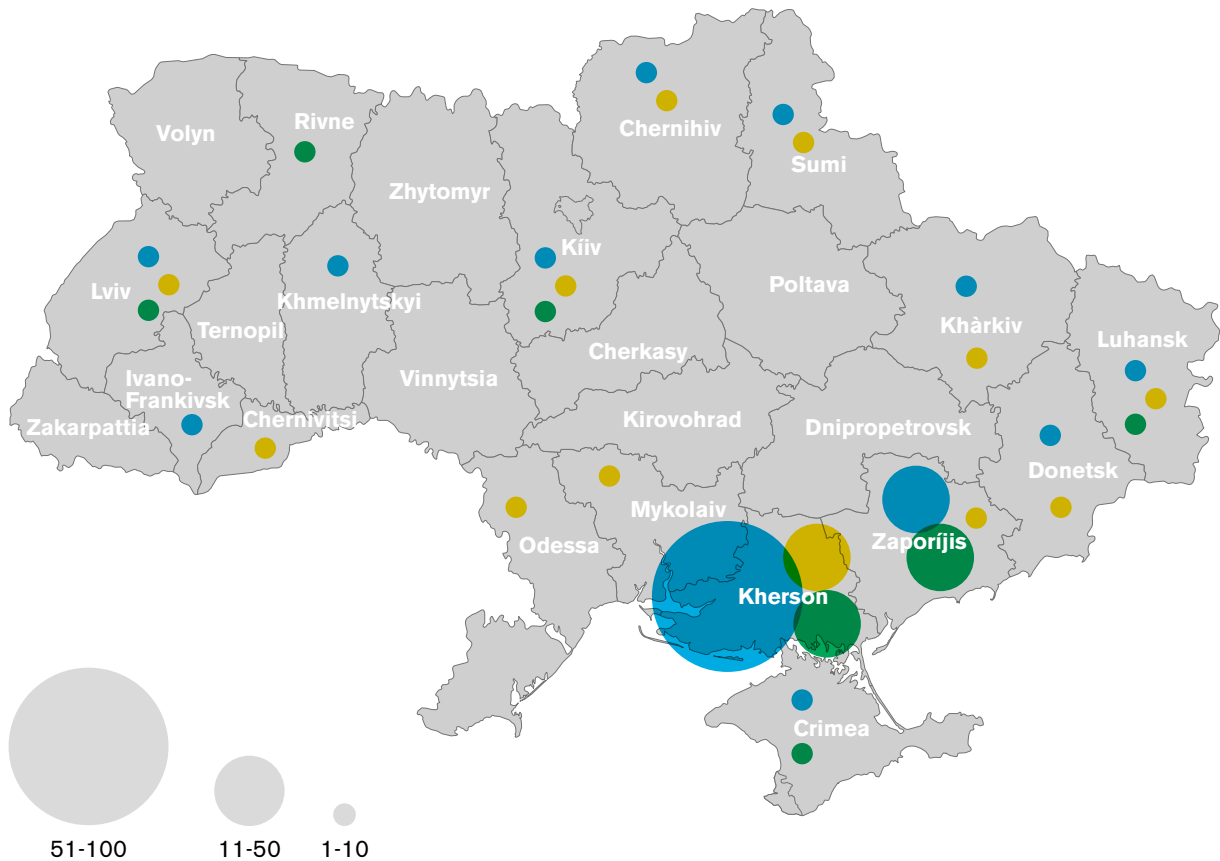
49. Natalia Hantimurova (presidenta del Consell Municipal de Slavútitx), entrevista amb l'autor, Slavútitx, 10 d'abril de 2022.

50. Oksana Glunushkina (coordinadora de l'organització New Generation), entrevista amb l'autor, en línia, 28 d'abril de 2022.

Distribució geogràfica de les accions no violentes a Ucraïna (febrer-juny 2022)

Mapa interactiu amb informació detallada sobre les accions no violentes en aquest QR.

Tipus d'acció no violenta a Ucraïna (febrer-juny 2022)*

* Per a informació detallada sobre les accions, consulteu l'annex d'aquest informe.

Protesta i dissuasió: 148 accions

Intervenció no violenta: 51 accions

No-cooperació: 36 accions

Des de l'abril de 2022 s'han multiplicat les accions de comunicació clandestines com ara grafitis en les zones ocupades. Com aquest eslògan 'Kherson és Ucraïna'. Font: Sulpine Kherson.

Segons el nostre registre d'accions noviolentes, a partir del mes d'abril, les manifestacions públiques en les zones ocupades es van reduir dràsticament.

Progressivament, la resistència civil noviolenta va adoptar una estratègia basada en accions clandestines i 'invisibles'. A mitjan mes de març van començar a aparèixer grafitis, banderes ucraïneses, cartells i pamflets que promouien la desobediència contra l'ocupació (aproximadament, 48 accions de comunicació a públics amplis i actes públics simbòlics). Aquestes accions clandestines tenien com a objectiu comunicar que la resistència seguia viva, mentre que es mantenia la moral alta i es reduïa el perill per als activistes. En aquest marc, va aparèixer la iniciativa Yellow Ribbon ('Llaç groc')⁵¹ a les xarxes socials proposant penjar llaços amb els colors ucraïnesos en els municipis del país, especialment en els que es trobaven sota ocupació. Les accions es van convocar des de les xarxes socials, però les accions es van executar físicament per tot el país, i van arribar a ciutats de Crimea com Ialta, Simferòpol, Kertx i Alupka. És significatiu destacar que les accions sota ocupació tenen un caràcter molt desafiant a les autoritats russes i impliquem riscos alts per als activistes, sobretot en les zones on la repressió s'ha institucionalitzat com a la península de Crimea.

51. La iniciativa apareix a [Facebook](#) sota anonimats.

Pel que fa a les accions en línia, també va destacar el rol dels mems per ridiculitzar l'oponent o explicar de manera senzilla aspectes de la situació del conflicte armat. Toronto TV, un grup de comunicació independent localitzat a Ivano-Frankivsk, però amb milers de seguidors a les xarxes socials, es va centrar a explicar històries de la guerra des d'un altre punt de vista. Segons Maksym Scherbyna, editor de Toronto TV, «no pots tenir por d'allò que et fa riure».⁵² Aquest mitjà també va fer tasques de monitoratge de propaganda, però va descartar produir contranarratives destinades a audiències russes a causa de la complexitat de penetrar en aquests espais.

ACCIONS DE NO-COOPERACIÓ (OMISSIÓ)

A mitjan mes de març l'acció no violenta va anar passant d'accions d'expressió a accions d'omissió. Es van organitzar al voltant de 51 accions de no-cooperació entre els mesos de febrer i juny de 2022, de les quals 16 van ser accions de caràcter social, 14 de no-cooperació econòmica i 21 polítiques. La gran majoria es van localitzar a les regions de Kherson i Zaporíjia. Les primeres accions identificades a Berdiansk i Kherson van ser de desobediència social en les quals es rebutjava l'ajuda humanitària russa.

Les accions de no-cooperació i desobediència de la població han tingut un paper fonamental per aturar el procés d'institucionalització de l'ocupació militar. Igor Semivolos, director del Center for Middle East Studies i membre de la Ukrainian Peacebuilding School, considera que en les zones sota ocupació eren prioritàries les accions de no-cooperació amb l'ocupant, la resistència cultural i la protecció dels activistes.⁵³

Les accions d'omissió s'han estructurat en tres categories. La primera inclou les accions de no-cooperació social, organitzades entre els mesos de maig i juny de 2022, que van ser protagonitzades pel sector educatiu. Alguns exemples els trobem en les accions dels directors d'escoles secundàries de Melitópol, que van presentar les seves cartes de dimissió;⁵⁴ dels professors de les escoles d'Ozeriany, Sokolohirne i Novohryhorivka, que van rebutjar instruir els estudiants sota els programes russos,⁵⁵ i dels treballadors de la Kherson State University, que van deixar els seus llocs de treball físics.⁵⁶ L'expert en no violència Igor Semivolos detalla que aquest tipus d'actes de desobediència suposa en molts casos situacions de persecució i repressió, incloent-hi segrestos i desaparicions forçades per

52. Maksym Scherbyna (editor de Toronto TV), entrevista amb l'autor, Ivano-Frankivsk, 14 d'abril de 2022.

53. Igor Semivolos (director del Center for Middle East Studies), entrevista amb l'autor, 5 d'abril de 2022.

54. Vegeu l'acció 145 de la base de dades d'accions no violentes a Ucraïna (Annex 1).

55. Vegeu l'acció 210 de la base de dades d'accions no violentes a Ucraïna (Annex 1).

56. Vegeu l'acció 225 de la base de dades d'accions no violentes a Ucraïna (Annex 1).

part dels ocupants russos.⁵⁷ Altres actes de desobediència social van provenir del personal sanitari d'hospitals o de ciutadans del carrer que es van negar a donar les dades personals per als censos de població.

La segona categoria agrupa les accions de no-cooperació política, en les quals funcionaris de l'administració local van renunciar a col·laborar amb els ocupants. A Enerhodar, per exemple, els membres del Consell Municipal van dimitir per no legitimar una possible administració russa,⁵⁸ mentre que a la localitat de Kyrlyivka l'alcalde Ivan Maleev va rebutjar públicament cooperar amb els invasors.⁵⁹ En alguns casos els funcionaris públics van abandonar els seus llocs de treball físic, però van mantenir un cert nivell de feina per oferir servei a la ciutadania. Segons les informacions recollides durant la visita d'investigació a Ucraïna, el Govern central havia donat instruccions a les administracions locals de no col·laborar amb l'ocupació militar.

En moltes ocasions els alcaldes han estat un objectiu de l'exèrcit rus amb diversos casos de segrestos. Aquestes situacions han donat lloc a reaccions públiques com les de Melitópol, on els segrestos de l'alcalde Ivan Fédorov i de l'activista Olga Haisumova van provocar una manifestació de milers de persones davant de l'ajuntament amb la demanda d'alliberar-los i el rebuig a la nova administració russa liderada per Galina Danilchenko.⁶⁰ Aquestes accions d'omissió política s'han combinat amb un gran nombre d'accions (12) en què s'han retirat símbols de l'ocupació russa d'edificis públics de localitats sota ocupació, com banderes de la Federació Russa o de l'antiga Unió Soviètica.

Finalment, la tercera categoria inclou les accions de no-cooperació econòmica, que van començar a organitzar-se a finals del mes de març amb la participació de múltiples actors (14). Per exemple, el 29 de març, quan les tropes russes van ocupar les oficines del Consell Nacional de Televisió i Ràdio de Berdiansk (Zaporíjia), tots els treballadors van dimitir en bloc per evitar emetre la propaganda russa.⁶¹ El 12 de juny els emprenedors locals de Kyrlyivka es van negar a pagar impostos a l'administració local.⁶² En aquest tipus d'accions destaquen les de boicot i denúncia de l'activista Mykola Davydiuk, que va organitzar 6 accions contra empreses multinacionals amb operacions a Rússia, concretament a Renault, Metro, Auchan i Nestlé. Les accions es van dur a terme a les oficines de les empreses

57. Igor Semivolos (director del Center for Middle East Studies), entrevista amb l'autor, 5 d'abril de 2022.

58. Vegeu l'acció 133 de la base de dades d'accions noviolentes a Ucraïna (Annex 1).

59. Vegeu l'acció 136 de la base de dades d'accions noviolentes a Ucraïna (Annex 1).

60. Vegeu l'acció 89 de la base de dades d'accions noviolentes a Ucraïna (Annex 1).

61. Vegeu l'acció 143 de la base de dades d'accions noviolentes a Ucraïna (Annex 1).

62. Vegeu l'acció 223 de la base de dades d'accions noviolentes a Ucraïna (Annex 1).

a Ucraïna o a les seves ambaixades d'origen, amb l'objectiu de poder mantenir una reunió amb representants de l'empresa o amb personal diplomàtic i fer-los arribar el seu missatge de denúncia. Les accions van tenir un impacte mediàtic en diferents televisions, xarxes socials i premsa, entre d'altres.⁶³

ACCIONS D'INTERVENCIÓ NOVIOLENTA (COMISSIÓ)

Durant els primers dies de la invasió russa, mitjans de comunicació internacionals mostren les impressionants imatges de ciutadans ucraïnesos aturant l'avenç de tancs russos. En la nostra base de dades vam registrar almenys 14 accions d'interposició noviolenta. A ciutats com Bàkhmatx, Hrodna o Koryukivka,⁶⁴ al nord del país, es van fer les primeres accions de bloqueig de tancs russos i en moltes ocasions van obligar les columnes de tancs i combois militars russos a desviar-se o bé a tornar pel mateix camí per on havien arribat. Aquest tipus d'accions de bloqueig s'ha complementat amb accions per tot el país d'obstrucció noviolenta, és a dir, amb la construcció de barricades, d'infraestructura antitancs i d'altra maquinària militar. A la comunitat Podolianochka de Kíiv observem directament centres culturals transformats en veritables plantes d'assamblatge d'aquest tipus d'infraestructures. La construcció de bloquejos antitancs han estat accions espontànies dels ciutadans, però en la majoria dels casos en coordinació amb l'exèrcit ucraïnès i les unitats de defensa territorial.⁶⁵ En la categoria d'accions d'obstrucció noviolenta s'hi inclouen també tres accions a l'*oblast* de Kherson, on l'Agència Estatal de Carreteres Ucraïnesa, Ukravtodor, i ciutadans comuns van manipular els senyals de les carreteres per obstaculitzar els moviments de les tropes russes o mostrar el rebuig a la invasió.⁶⁶

63. Dossier de premsa amb els impactes mediàtics de les accions de boicot: [Nestle – кривава корпорація посібників Путіна, У Львові політолог провів ефектну акцію протесту проти діяльності Renault в Росії, Украинских детей убивают за те деньги, которые продолжают платить в России западные компании, - Николай Давидюк, Путин финансирует эту войну не только из продажи газа та нефти, але й з податків європейських компаній, - Микола Давидюк.](#)

64. Vegeu les accions 3, 10 i 11 de la base de dades d'accions noviolentes a Ucraïna (Annex 1).

65. Les unitats de defensa territorial són cossos de voluntaris i reservistes armats i formats pel Govern ucraïnès per donar suport a les forces armades del país en l'àmbit local. Aquestes unitats van ser creades a partir de la Llei nacional de resistència que va ser aprovada el 2021, però en el transcurs de 2022 va incorporar noves esmenes per respondre millor a les necessitats militars en el context de guerra. Per a més informació, vegeu [aquest enllaç](#). També es pot accedir a aquesta llei a través d'[aquest enllaç](#).

66. Vegeu les accions 8, 12 i 17 de la base de dades d'accions noviolentes a Ucraïna (Annex 1).

LA COLUMNA VERTEBRAL DEL SISTEMA DE PROTECCIÓN DE CIVILS

D'est a oest s'ha desenvolupat un sistema complex de corredors humanitaris i d'evacuació de persones sostingut per organitzacions humanitàries, grups autoorganitzats, activistes i altres actors socials com rectors, tot i que com indiquen organitzacions internacionals especialitzades en l'àmbit de la protecció internacional, la majoria de grups estan formats per persones voluntàries amb capacitats limitades.⁶⁷

Els principals corredors d'evacuació han tingut ramificacions fins a les zones d'alt risc, com zones sota ocupació. Encara que aquests processos estaven coordinats amb les autoritats i l'exèrcit, segons les informacions recollides, els residents en territoris ocupats no han rebut informació clara de les autoritats per abandonar aquestes zones.

En canvi, organitzacions socials i activistes sí que han donat suport en aquest sentit. En aquest procés cal destacar el rol de les principals organitzacions humanitàries d'Ucraïna, [Vostok SOS](#), [Donbass SOS](#) i [Crimea SOS](#), i el treball de centres de defensa de drets que han enfocat esforços en la protecció d'activistes. Segons Tetiana Pechonchyk, directora del [Centre for Human Rights Zmina](#), el mes de maig de 2022 estaven fent el seguiment de 163 casos d'activistes, periodistes, defensors de drets humans i autoritats locals segrestats.⁶⁸ Altres organitzacions com [Civil Network OPORA](#) disposaven d'informació útil per crear *checkpoints* o altres aspectes bàsics.

Per la seva banda, l'organització [Center for Civil Liberties](#), a més d'haver fet el seguiment i la denúncia de persones detingudes il·legalment [per tot el país](#), ha desenvolupat una plataforma de comunicació descentralitzada coneguda com a [Euromaidan SOS](#), amb més de 100.000 subscriptors, on ha compartit informació sobre els corredors humanitaris i ha activat una línia telefònica permanent per oferir informació pràctica de seguretat.

67. Nonviolent Peaceforce. *Ukraine Mission Assessment. Preliminary Findings*. Maig de 2022.

68. Tetiana Pechonchyk (directora del Centre for Human Rights Zmina), entrevista amb l'autor, en línia, 11 d'abril de 2022.

En aquest marc s'ha de ressaltar el rol crucial que han tingut dones activistes. Nina Potarska, coordinadora de la [Women's International League for Peace and Freedom](#), assegura que, gràcies a la invisibilitat que guanyen les dones a la guerra, hi ha hagut dones que han liderat les feines d'evacuació i protecció a les regions de Khàrkiv, Zaporíjia o el Donbass.⁶⁹

A aquestes tasques s'hi han sumat també activistes com Oleh Baturin, segrestat a Kherson i alliberat posteriorment, que ha compartit la seva experiència per poder ajudar altres persones a escapar-se d'aquestes zones.

La xarxa d'evacuació s'ha connectat amb una xarxa de refugis per acollir les persones que s'han escapat de les zones d'alt risc. Organitzacions de dones com el [Center for Women Perspectives](#) han creat a l'oest del país diversos centres d'acollida per a dones víctimes de violència de gènere i sexual. Aquests centres també han ofert serveis de suport psicossocial.

Les accions de comissió s'han centrat a crear sistemes de comunicació alternatius (3) per a diferents necessitats. En les zones assetjades del nord del país, Txerníhiv i Sumi, els activistes locals van organitzar xarxes d'informació amb agricultors i llenyataires per identificar vies d'accés segures a la ciutat amb l'objectiu d'introduir ajuda humanitària, com medicines i altres productes bàsics.

Les noves tecnologies han estat útils per crear aquestes xarxes d'informació. La xarxa descentralitzada Euromaidan SOS és un exemple de xarxa de suport col·laborativa on la ciutadania sol·licitava i oferia ajuda. A Kherson activistes anònims van desenvolupar un mapa col·laboratiu que mostrava *checkpoints*, barreres i altres obstacles creats per les tropes d'ocupació russes.⁷⁰ Telegram ha estat una de les eines més utilitzades per organitzar grups d'àmbit local i regional, tot i que existia el risc d'accés d'agents russos. No obstant això, els grups més sensibles estaven tancats, com per exemple el grup de Telegram de les comunitats veïnals de Podolianochka a Kiiv en què informaven de possibles sabotejadors. El grup va desenvolupar un sistema de reconeixement de sabotejadors pels carrers del barri durant el període d'assetjament de les tropes russes a la ciutat.⁷¹

69. Nina Potarska (coordinadora nacional de la Women's International League for Peace and Freedom), entrevista amb l'autor, Kiiv, 11 d'abril de 2022.

70. Vegeu l'acció 129 de la base de dades d'accions noviolentes a Ucraïna (Annex 1).

71. Vegeu l'acció 105 de la base de dades d'accions noviolentes a Ucraïna (Annex 1).

En un nivell més complex, hem observat formes d'autogovern paral·lel en ciutats d'Enerhodar, Hola Prystan i Kherson, on la ciutadania s'ha organitzat per proveir serveis de seguretat comunitària contra possibles robatoris o vandalisme a les seves comunitats.⁷² Durant la investigació de camp al nord del país també vam recollir testimonis sobre l'intercanvi d'informació entre veïns ucraïnesos i russos a prop de Sumi sobre moviments de tropes i maquinària militar russa.⁷³

Organitzacions amb àmplia experiència en la defensa dels drets humans van desenvolupar a partir del mes de març un sistema d'observació de crims de guerra. La infraestructura de monitoratge de crims de guerra s'ha compost per tres iniciatives que treballaven de manera coordinada en l'intercanvi d'informació per protegir les víctimes d'aquests abusos i evitar la duplicitat d'esforços. En primer lloc, la [Coalició 5AM](#) va agrupar 16 organitzacions amb molta experiència en la defensa i protecció dels drets humans a Ucraïna, incloent-hi les regions del Donbass i Crimea. La Coalició 5AM ha treballat de manera rigorosa, sistemàtica i coordinada recollint evidències a través del [Protocol de Berkeley](#). En segon lloc, les organitzacions Center for Civil Liberties, Ukrainian Helsinki Human Rights Union i Kharkiv Human Rights Protection Group han establert la iniciativa [Tribunal for Putin](#) per recollir també proves sobre assassinats extrajudicials, tortures, violacions, desaparicions forçoses i repressions particulars contra grups vulnerables com comunitats LGTBI o població romaní, entre d'altres. En tercer lloc, Civil Network OPORA ha constituït la plataforma [RussianCrime.org](#) per introduir casos de crims de guerra en línia i de forma segura per a la ciutadania, incloent-hi una xarxa d'oficines per a la recollida de testimonis de persones refugiades en trànsit o ubicades a Polònia. Els tres grups han desenvolupat mecanismes de coordinació per evitar la duplicació de casos i la transferència d'informació a organismes i instruments internacionals com el Tribunal Penal Internacional o el mecanisme de Moscou de l'OSCE, així com la Fiscalia ucraïnesa,⁷⁴ polonesa o lituana.

72. Vegeu les accions 74, 75 i 102 de la base de dades d'accions noviolentes a Ucraïna (Annex 1).

73. Activista (m), entrevista amb l'autor, Sumi, 7 d'abril de 2022.

74. Daniel Boffey i Pjotr Sauer. "Ukraine prosecutors ready to launch first war crimes trials of Russia conflict". *The Guardian*, 11 de maig de 2022.

5

IMPACTES I DESAFIAMENTS DE LA RESISTÈNCIA CIVIL NOVIOLENTA

5. IMPACTES I DESAFIAMENTS DE LA RESISTÈNCIA CIVIL NOVIOLENTA

“Si truques a una porta, la porta s’obrirà”

Professora de Txerníhiv

En aquesta secció analitzem els principals impactes i desafiaments que ha tingut la resistència no violenta en el període analitzat, d’acord amb els ‘mecanismes de canvi’ apuntats en el marc conceptual a l’inici d’aquest informe. La urgència de demostrar els impactes positius de l’acció no violenta per maximitzar-ne els efectes positius i minimitzar-ne els negatius, no obvia la necessitat de continuar avaluant els resultats d’aquests mètodes a mitjà i a llarg termini.

OBSTRUCCIONS EN ELS OBJECTIUS MILITARS I POLÍTICS RUSSOS

Un dels impactes més importants que ha tingut la resistència civil no violenta ha estat frenar els objectius a llarg termini de les autoritats russes en els territoris ocupats. D’una banda, en les primeres fases de l’ocupació, en ciutats com Kherson, les manifestacions diàries van obligar l’exèrcit rus a dedicar més efectius i a utilitzar policia especialitzada en el control de masses per consolidar el seu control a l’interior de les ciutats. Aquesta situació va debilitar la capacitat de mobilització de les tropes russes cap a l’est i les posicions defensives fora de les ciutats per frenar els atacs de les Forces Armades Ucraïneses. D’altra banda, a mesura que la repressió ha augmentat i les protestes públiques han disminuït, les accions de no-cooperació han estat claus per frenar la institucionalització de l’ocupació militar a les regions del Kherson i Zaporíjia. Les accions de no-cooperació política dutes a terme per alcaldes i funcionaris públics de l’administració local han contribuït a evitar l’organització de pseudoreferèndums separatistes d’aquestes localitats. Les accions de no-cooperació social efectuades pel sector educatiu han impedit que els plans d’assimilació cultural de la població ucraïnesa es desenvolupin. Per la seva banda, les accions de no-cooperació econòmica han evitat que l’exèrcit rus pugui recollir impostos o construir infraestructures públiques per reforçar les seves posicions defensives en els límits de Kherson i Zaporíjia.

En altres regions del país, la resistència civil no violenta ha permès la participació massiva d’actors socials i ha mostrat una alta capacitat de versatilitat per adaptar-se i obstaculitzar les diferents fases de la campanya militar. En les primeres fases de la invasió al nord i al

Població local porta a terme una acció d'interposició no violenta directa per evitar el pas d'un comboi militar rus a Kherson. Font: Telegram

sud d'Ucraïna, les accions d'interposició i obstrucció no violenta de tancs i combois militars van alentir l'avenç de les tropes russes. A més, els sistemes de comunicació alternatius van ser eficaços per al reconeixement d'agents prorussos i sabotjadors en ciutats com Kíiv, Txerníhiv o Sumi, ja que van debilitar els objectius militars per controlar aquestes ciutats. Tot i que sigui difícil avaluar-ho d'una manera precisa, la resistència civil no violenta ha contribuït a frenar la invasió al nord del país.

No obstant això, un dels desafiaments més importants als quals s'ha enfrontat la no violència a Ucraïna ha estat la interacció amb la resistència armada. La cooperació civil-militar ha estat promoguda per les autoritats ucraïneses per frenar la invasió russa a través de diverses estratègies.⁷⁵ En aquest marc s'han desenvolupat accions civils-militars com l'intercanvi d'informació per identificar sabotjadors o posicions russes, la construcció d'infraestructures antitancs, el hackeig d'infraestructures digitals russes o accions de sabotatge contra maquinària militar. En aquest sentit, era habitual trobar centres comunitaris on es construïen aquestes infraestructures, així com la confecció de còctels Molotov.

75. Per a més informació, vegeu [aquest enllaç](#).

Durant la investigació de camp, la majoria de persones entrevistades no considerava que aquesta cooperació fos un problema, sinó tot el contrari. Un aspecte comprensible considerant el context de guerra i l'alta legitimitat que té l'exèrcit en el país. Tanmateix, també hem observat com la resistència civil no violenta ha preservat un camp d'acció independent com les accions de protesta, de no-cooperació o la creació d'estructures paral·leles a les administracions militars de les forces ocupants. En qualsevol cas, és primordial recordar que les estratègies de la resistència armada i la no violenta són diferents. Mentre que la primera utilitza l'amenaça i la producció de danys en la vida i la salut de l'adversari, la no violenta pretén afectar l'estat moral i psicològic d'aquest. L'eficàcia de la no violenta passa per separar les dues estratègies.

SOSCAVAMENT DELS PILARS DEL PODER DEL KREMLIN

El rebuig a la invasió russa té un efecte desmoralitzador entre les tropes russes. Fins i tot aquelles regions ucraïneses tradicionalment prorusses i reticents a les narratives nacionalistes ucraïneses com Kherson han mostrat un rebuig contundent a la invasió amb protestes públiques pràcticament diàries i amb l'ús massiu de banderes i símbols ucraïnesos per reivindicar la seva nacionalitat.

És complex determinar d'una manera concreta fins a quin punt l'acció no violenta ha afectat els pilars del poder i ha afavorit canvis de lleialtat en l'adversari. No obstant això, alguns indicis apunten que la resistència civil no violenta ha contribuït a socavar els pilars del poder del Kremlin:

1. Múltiples narratives de la propaganda russa. El Kremlin ha utilitzat diverses raons per justificar la seva 'operació especial a Ucraïna' (combatre el nazisme, donar suport a la gent del Donbass o enfrontar les polítiques expansionistes i antirusses d'Occident). Aquest fet reflecteix una estratègia improvisada de les autoritats russes per navegar entre els fracassos i les dificultats per assolir els seus objectius militars, sense evitar una pèrdua de confiança del públic. Experts sociològics en el monitoratge de la propaganda russa afirmen que, mentre que al març la població russa discutia la guerra públicament, a mitjan mes d'abril s'identifica una àmplia tendència a evitar el debat, cosa que podria indicar un sentiment de dubte sobre la incapacitat del seu govern per bregar amb la situació a Ucraïna (sociòlegs -m-, 20 d'abril de 2022, en línia).

2. Les manifestacions a l'interior de Rússia contra la guerra d'Ucraïna han suposat una reacció ràpida i contundent per part de les autoritats russes. Milers de manifestants van ser arrestats en les [primeres fases de la guerra](#) i es van introduir penes de presó de fins a 15 anys per la difusió de “notícies falses” sobre l’[operació militar](#). Malgrat això, l’oposició a la guerra a Rússia ha mutat a una resistència més clandestina com el grup Feministes contra la guerra,⁷⁶ mentre continuen les mostres públiques de rebuig a la política militar russa, també per part de càrrecs de l’[Administració d’aquest país](#).

3. La deserció de les tropes russes és crucial per a la fi de la guerra perquè pot afectar un dels pilars de poder més important del Kremlin: l’exèrcit.⁷⁷ Conscient d’això, la noviolència pot tenir la capacitat de promoure desercions. Aquesta pràctica ha estat promoguda per la població civil⁷⁸ i el [govern nacional ucraïnès](#). La preocupació de les autoritats russes a desercions i motins massius en l’exèrcit rus ha provocat canvis en el Codi Penal del país que equipara la deserció amb la noció de traïció a la pàtria i implica penes de fins a [20 anys de presó](#).

Pel que fa als desafiaments, d’una banda, malgrat la importància d’aquests processos, les nostres anàlisis revelen que no hi ha una estratègia prou articulada entre les accions noviolentes per desmoralitzar l’oponent i les accions de fraternització que podrien provocar un augment de les desercions en l’exèrcit rus. En el registre d’accions noviolentes, recollim 148 accions de protesta, però només dues accions de fraternització amb l’oponent.

D’altra banda, la majoria de persones entrevistades no consideraven, de moment, establir processos de diàleg amb actors socials de Rússia. Segons alguns experts consultats, hi ha una clara debilitat en la comprensió de les tendències en l’opinió pública russa; aquesta falta d’anàlisi no permet entendre les bretxes de la propaganda russa i els moviments dissidents a l’interior de Rússia (sociòlegs -m-, 20 d’abril de 2022, en línia). Escalar la resistència civil noviolenta més enllà de les fronteres ucraïneses seria estratègicament clau per afectar els pilars del poder del Kremlin i forçar les autoritats russes a abandonar la via armada per resoldre el conflicte polític amb Ucraïna i Occident.

76. Maria Silina. “Russia’s feminists are protesting the war and its propaganda with stickers, posters, performance and graffiti”. *The Conversation*, 4 d’abril de 2022.

77. David Cortright. “Defections are crucial to ending Putin’s war – Russian soldiers looking for a way out need support”. *Waging Nonviolence*, 22 d’abril de 2022.

78. Vegeu les accions 1 i 29 a la base de dades d’accions noviolentes a Ucraïna (Annex 1).

PROTECCIÓ DE CIVILS

La noviolència té com a prioritat la defensa de la vida i, en el context de la guerra d'Ucraïna, la protecció del màxim nombre de civils i persones vulnerables. En aquest marc, observem que la societat civil organitzada ha construït un ampli sistema de protecció per al desenvolupament de tasques d'evacuació, transport i reubicació, incloent-hi suport financer, assessorament i ajuda psicosocial a dones, defensores de drets humans i altres col·lectius afectats per la violència. La coordinació s'ha dut a terme a través de sistemes de comunicació formals i informals i de l'ús d'eines tecnològiques com Euromaidan SOS, Volunteer Platform o Palyanytsya. Tanmateix, la majoria de persones que participen en aquest sistema són voluntàries i amb necessitats de formació. També observem la necessitat de donar suport d'una manera més sistemàtica als programes de protecció de defensors de drets humans i activistes que resisteixen en les regions sota ocupació i en altres zones d'alt risc, i que s'han convertit en els responsables de liderar la resistència civil noviolenta com les accions de no-cooperació.

No obstant això, és important destacar que les xarxes de protecció no prioritzen el suport a objectors de consciència que rebutgen la mobilització. L'objecció de consciència al servei militar és un 'estigma social'. Segons les dades recollides per diversos testimonis, hi ha pràctiques de rebuig de joves, en edat d'allistar-se a l'exèrcit, en centres d'acollida⁷⁹ i atacs a les xarxes socials contra persones que han rebutjat la mobilització militar en zones d'alt risc.⁸⁰ Això provoca que els objectors de consciència s'hagin d'escapar del control administratiu (registres obligatoris) i minimitzar els moviments per evitar els controls militars que podrien obligar-los a incorporar-se a l'exèrcit.⁸¹ El sistema ucraïnès no permet l'objecció de consciència i criminalitza la deserció. L'any 2020, 1.744 persones van ser sancionades d'acord amb els articles 407-409 del Codi Penal ucraïnès.⁸² La pressió legal i social sobre els objectors de consciència està provocant problemes psicosocials, autocensura i la incapacitat de poder tractar aquest tema en l'arena pública. Un dels casos més rellevants és la persecució política de Ruslan Kotsaba, periodista ucraïnès i objector de consciència, que des de l'inici de la guerra al Donbass el 2014 va promoure públicament que la població rebutgés la mobilització militar a l'est.⁸³ Des de l'any 2015 s'ha enfrontat a diversos processos judicials i ha estat empresonat 524 dies per ser considerat un 'agent rus'.⁸⁴

79. Representant d'ONG (f), entrevista amb l'autor, Lviv, 15 d'abril de 2022.

80. Soldat ucraïnès (m), entrevista amb l'autor, Txernivtsi, 3 de juliol de 2022.

81. Objector de consciència (m), representant d'ONG (f), entrevistes amb l'autor, Lviv, 16 d'abril de 2022.

82. UK Home Office. *Country Policy and Information Office*. Juny de 2022.

83. Zoya Kravchuk. "Ukrainian journalist faces 15 years in jail after calls to boycott the draft". *Open Democracy*, 9 de febrer de 2015.

84. Durant el desenvolupament d'aquesta investigació, Ruslan Kotsaba va publicar [aquest vídeo](#) a les xarxes socials.

En una altra línia, l'acció no violenta ha permès establir processos de negociació entre les comunitats locals i l'exèrcit rus per protegir la població civil i les infraestructures de les localitats.⁸⁵ El cas més paradigmàtic ha estat el de les accions dutes a terme a la localitat de Slavútix, a prop de la frontera amb Bielorússia, on la reacció massiva i ràpida de la població contra la invasió el 26 de març va forçar un procés de negociació entre els residents representats per les autoritats locals i els militars russos per alliberar el seu alcalde i per retirar les tropes dos dies després. Així mateix, com han comentat els activistes locals, l'actitud no violenta, positiva i de determinació mostrada pels manifestants contra l'ocupació de la seva ciutat va crear un 'xoc' en els soldats russos.⁸⁶

Desgraciadament, aquesta possibilitat de negociació per protegir la població civil no s'ha donat en altres contextos com Mariúpol o les localitats de l'oest de Kíiv, Irpín o Butxa, o pobles petits de Txerníhiv i Sumi, on la resistència civil no violenta no es va poder organitzar a causa de la gran violència exercida per les tropes russes, que va tenir com a resultat massacres de la població civil. Per aquestes raons, és crucial que la població analitzi els riscos i les oportunitats d'una acció no violenta que impliqui el contacte amb soldats russos. L'experiència de Slavútix ens diu que la presència d'elements culturals similars i l'absència de barreres lingüístiques pot facilitar el diàleg, la fraternització i la interpel·lació per persuadir l'oponent a un canvi de comportament.

RESILIÈNCIA COMUNITÀRIA

La resiliència comunitària exercida per la població ha estat fonamental per resistir a la guerra. Evidenciem com aquests mètodes no violents han estat efectius en aquest sentit:

1. Les accions no violentes de comunicació a grans audiències a través de la premsa, la televisió, la ràdio o internet han reforçat la resiliència comunitària. Mitjans de comunicació com Toronto TV, amb milers de subscriptors als seus canals de les xarxes socials, han produït contranarratives no violentes basades en l'humor per prevenir el pànic en la ciutadania.

85. Responding to the Russian invasion from the grassroots – An overview of conflict response practices by the Ukrainian civil society from February 24th to May 31st, 2022 / Iryna Eihelson, Maksym Ieligulashvili, Tetiana Kalenychenko, Tetiana Kyselova. Kíiv, 2022. 48 p.

86. Larysa Masliy (directora del complex artístic i cultural de Slavútix), entrevista amb l'autor, Slavútix, 10 d'abril de 2022.

L'acció simbòlica amb 109 cotxets buits a Lviv per denunciar l'assassinat de nadons i infants capta l'atenció de mitjans internacionals. Font: Roman Baluk

2. Les accions noviolentes invisibles com grafitis, pamflets i llaços grocs i blaus han permès mantenir viva la resistència i la moral, mentre reduïen els perills per als activistes en els moments d'augment de la repressió en les zones sota ocupació militar.
3. Les xarxes de suport desenvolupades pels veïns i veïnes en localitats sota ocupació i setge han contribuït a mantenir la resiliència comunitària. En aquest sentit, destaquem com el treball dels centres de joves a les localitats ha jugat un rol clau per donar suport als grups més vulnerables.

La resiliència comunitària a través de l'acció noviolenta ha tingut a més la capacitat de contagiar-se i de fer que altres comunitats subjugades perdin la por. En efecte, la resistència civil que ha mostrat el poble ucraïnès i que s'ha viralitzat per les xarxes socials ha inspirat altres actors socials. Per exemple, a Crimea, entre els mesos de maig i juny de 2022, es van organitzar accions comunicatives com pamflets, grafitis i llaços grocs i blaus. Serà clau estudiar com la resistència civil noviolenta contra la invasió russa reforça els grups dissidents a la península de Crimea i als territoris del Donbass.

Oksana Malchenko va jugar un rol important reforçant la resiliència comunitària durant el setge de les tropes russes a Sumi, el març de 2022. Font: Lorena Sopena

REFORÇ DE LA GOVERNANÇA LOCAL

L'acció no violenta ha tingut un impacte significatiu en la preservació del teixit associatiu i l'empoderament dels actors socials en l'àmbit local. Aquest impacte ha suposat un efecte directe en el reforç de la governança local, íntimament vinculada amb la reforma de la descentralització política d'Ucraïna.⁸⁷ Concretament, la governança local s'ha reforçat per:

1. L'empoderament dels actors locals a través del desenvolupament d'accions no violentes mitjançant xarxes horitzontals, autoorganitzades i descentralitzades. Aquestes xarxes han estat autèntiques escoles de formació política per millorar els processos de presa de decisions, distribució de tasques i difusió d'informació a la resta del país.
2. L'augment del reconeixement social de les organitzacions comunitàries a causa del rol que han jugat contra la invasió russa i a favor de la protecció de civils i la resiliència comunitària. La coordinadora de l'organització comunitària de Sumi

87. Per a més informació sobre els beneficis i reptes de la descentralització política pel que fa a desenvolupament democràtic, resolució de conflictes i resiliència comunitària, vegeu els treballs: [Ukraine's Decentralization from the Perspective of Territorial Self-Governance and Conflict Management](#) i [The Source of Ukraine's Resilience](#).

Equal Opportunities Space, Oksana Malchenko, afirma que durant el setge a la ciutat van organitzar una xarxa d'accions comunitàries per fer front a les necessitats de la població. En aquest procés les autoritats locals i regionals els van sol·licitar suport en més d'una ocasió per poder dur a terme la seva feina.⁸⁸

3. La millora de la coordinació entre autoritats locals i la ciutadania. El context d'urgència ha creat les condicions per incrementar la col·laboració entre autoritats locals i la ciutadania a través de diversos mitjans com l'ús de grups de Telegram per intercanviar informació sobre necessitats i voluntariat. Segons autoritats regionals, aquests grups d'informació han estat fonamentals per distribuir l'ajuda humanitària i dur a terme les tasques d'evacuació de la població.⁸⁹ En moltes ocasions les respostes a aquestes necessitats han estat fetes per les pròpies organitzacions socials, però en les feines de coordinació de l'ajuda han tingut un rol important les autoritats. També és destacable la cooperació entre autoritats locals i les accions de protesta pública com a Slavútix o de no-cooperació en les zones ocupades.

No obstant això, la majoria de les iniciatives de noviolència locals no han estat coordinades entre si a escala nacional. Aquest fet ha provocat problemes d'informació, solapaments i inefectivitat en determinades situacions com, per exemple, identificar quins *oblasts* estaven menys sobrecarregats i tenien millors serveis públics per oferir a les comunitats desplaçades. Les autoritats nacionals no han tingut un rol important en aquest sentit més enllà de la creació d'espais com el Centre Nacional de Resistència, on s'informava de l'avenç de les accions noviolentes però també de la campanya militar. En canvi, organitzacions professionalitzades com el Centre of United Actions, el Center for Civil Liberties o l'All Ukrainian Youth Centers, entre d'altres, han fet un treball significatiu per a l'intercanvi d'informació o coordinació de voluntariat.

88. Oksana Malchenko (coordinadora de l'ONG Equal Opportunities Space), entrevista amb l'autor, Sumi, 7 d'abril de 2022.

89. Ivanov Dmytro, subdirector de l'administració regional de Txerníhiv, Txerníhiv, 9 d'abril de 2022.

Les autoritats locals de Slavútitx es dirigeixen als ciutadans per explicar la situació de la ciutat abans de l'ocupació de les tropes russes. Font: Nataliia Hantimurova

COHESIÓ SOCIAL NACIONAL I REGIONAL

La resistència cultural és clau en el procés de cohesió i unitat nacional. La gran majoria de les accions no violentes de protesta registrades en aquest estudi han inclòs el desplegament de banderes i símbols ucraïnesos com el brodat tradicional *vyshyvanka*. Segons diversos experts acadèmics, aquesta guerra està suposant la consolidació de la identitat ucraïnesa.⁹⁰ La resistència de Kherson o la solidaritat que les comunitats de l'est han trobat en les comunitats de l'oest han estat una oportunitat de trobada i diàleg per avançar en la construcció d'un únic cos nacional ucraïnès.⁹¹

No obstant això, durant les entrevistes que vam fer a les zones de l'est del país, com Txernivtsí i Lviv, vam comprovar com aquestes relacions no estaven exemptes de conflictes. Dècades de distanciament i d'exposició a diverses narratives han derivat en percepcions, visions del món i expectatives diferents entre les comunitats de l'oest i l'est d'Ucraïna. Durant el procés d'investigació hem identificat com les comunitats de mediació i facilitadors de diàleg del país estaven fent intervencions per prevenir i gestionar conflictes entre

90. Ivan Gomza (professor de la Kyiv School of Economics); Yevhen Hlibovytsky (professor de la Universitat Catòlica Ucraïnesa), entrevistes amb l'autor, Lviv i Kolomeya, 17 d'abril de 2022.

91. Ivan Gomza (professor de la Kyiv School of Economics), entrevista amb l'autor, Lviv, 17 d'abril de 2022.

poblacions d'acollida i desplaçats interns, i també estaven treballant en conflictes intrafamiliars o amb militars.⁹² A les entrevistes amb representants d'aquests grups es van identificar necessitats de recursos per poder dur a terme intervencions sistemàtiques.⁹³

En el procés de consolidació nacional existeix el desafiament de la construcció d'una identitat ucraïnesa que sigui capaç de reconèixer la multiculturalitat del país. És important destacar que la comunitat tàtara que es va oposar a l'annexió de Crimea a la Federació Russa el 2014 continua exigint la fi d'aquesta annexió il·legal i la fi de la repressió del poble tàtar que encara viu a la península.⁹⁴ Aquesta comunitat ha participat en les accions no violentes mostrant els seus símbols juntament amb les banderes ucraïneses.⁹⁵ Les autoritats ucraïneses també semblen reforçar el caràcter multinacional ucraïnès amb decisions polítiques importants com la Llei de reconeixement dels tàtars de Crimea, caraïtes i krimtxaks com a pobles autòctons d'Ucraïna.⁹⁶

Tanmateix, experts en acció no violenta alerten que la pressió de la cultura de la guerra i l'estrès de la guerra podrien provocar amplis conflictes socials a Ucraïna a mesura que passi el temps.⁹⁷ En una línia similar, la centralització de les preses de decisions en l'àmbit de Presidència podria generar greus tensions internes en marginalitzar actors i necessitats locals fora dels futurs processos de reconstrucció del país.⁹⁸

En un altre nivell, la polarització regional ha augmentat a causa de la guerra informativa entre Occident i Rússia. Aquesta polarització obstaculitza les iniciatives regionals de construcció de pau i acció no violenta. Si bé és cert que hi ha una certa predisposició de les organitzacions de la societat civil i activistes ucraïnesos per cooperar amb les seves contraparts internacionals i activistes de Bielorússia, no passa el mateix amb les organitzacions russes, almenys per ara.

92. Iryna Eihelson, Maksym Ieligulashvili, Tetiana Kalenychenko i Tetiana Kyselova. Kiiv, 2022. Op. citada.

93. Carl Plesner, coordinador de Peace Engeneer School i Space for Dignity, entrevista amb l'autor, en línia, 25 d'abril de 2022.

94. Charter 97. "Refat Chubarov: We Must End The War With The Return Of Crimea". 16 de maig de 2022.

95. Vegeu les accions 36 i 38 de la base de dades d'accions no violentes a Ucraïna (Annex 1).

96. Canan Kevser. "Law recognizing Crimean Tatars as indigenous people comes into force in Ukraine". *Qirin News*, 24 de juliol de 2021.

97. Andre Kamenshikov, representant del Global Partnership for the Prevention of Armed Conflict, entrevista amb l'autor, Kiiv, 11 d'abril de 2022.

98. Mariya Levonova (directora adjunta del Centre of United Actions), entrevista amb l'autor, Lviv, 15 d'abril de 2022.

Cadena humana a Slavútix per descarregar un camió d'ajuda humanitària. Font: Lorena Sopena

Organitzacions que treballen en el monitoratge de la propaganda russa i el desenvolupament de noves narratives noviolentes han mostrat la seva incapacitat per penetrar amb contranarratives noviolentes en aquesta societat. En el bloc occidental també existeixen dificultats per incidir en el debat públic dominat per les narratives militaristes i pro-OTAN.

La comunitat de mediació i facilitació de diàleg ha descartat iniciatives de diàleg amb ciutadans de Bielorússia i Rússia en aquests moments, atès que podria suposar un procés traumàtic i fins i tot de violència psicològica, en l'actual context d'hostilitats a gran escala, perquè compleix amb els criteris de "Do No Harm" ('No fer mal'). No obstant això, han afegit que estan preparades per crear les condicions per a un futur diàleg regional.

RENDICIÓ DE COMPTES

La sòlida infraestructura de monitoratge de crims de guerra creada per les principals organitzacions i centres de defensa dels drets humans a Ucraïna ha permès recollir i verificar milers de casos de greus vulneracions comeses per tropes russes. Aquestes accions han contribuït a evitar la indefensió de la població ucraïnesa afectada per la guerra i han empoderat els ciutadans a informar sobre els danys en infraestructures físiques i abusos

a la població civil a través de diferents mitjans físics o virtuals. Fins ara les tres organitzacions i plataformes creades han transferit centenars de casos amb evidències i proves als organismes internacionals, com el Tribunal Penal Internacional, i nacionals, com la Fiscalia ucraïnesa, competents en aquesta matèria, i han contribuït així a formular les primeres acusacions per crims de guerra.⁹⁹

Aquest àmbit implica també desafiaments a diferents nivells. En primer lloc, reforçar els processos de justícia transicional que assegurarien processos de veritat, justícia, reparació i reconciliació més sòlids. Un dels primers reptes en aquest sentit seria reconèixer també les vulneracions de drets humans comeses pels soldats ucraïnesos en la guerra,¹⁰⁰ tot i que el cas de persecució política de Ruslan Kotsaba per la denúncia de vulneracions de drets humans al Donbass des de 2014 no augura que aquest procés sigui fàcil. En segon lloc, desagregar de manera sistemàtica dades sobre les agressions fetes per actors armats no estatals, entre els quals destacarien combatents estrangers i membres d'empreses militars i de seguretat privada com la russa Wagner Group.¹⁰¹

99. Rachel Treisma. "Ukraine tries its first Russian soldier for alleged war crimes". NPR, 13 de maig de 2022.

100. Emmanuel Grynszpan i Faustine Vincent. "Ukraine's military accused of war crimes against Russian troops". *Le Monde*, 9 d'abril de 2022.

101. Lorenzo Tondo, Isobel Koshiw, Emma Graham-Harrison i Pjotr Sauer. "Alleged Wagner Group fighters accused of murdering civilians in Ukraine". *The Guardian*, 25 de maig de 2022.

6

DECÀLEG DE RECOMANACIONS PER DONAR SUPORT A LA RESISTÈNCIA CIVIL NOVIOLENTA

6. DECÀLEG DE RECOMANACIONS PER DONAR SUPORT A LA RESISTÈNCIA CIVIL NOVIOLENTA

Recomanacions per a organismes, governs i actors de la societat civil ucraïnesa i internacional:

1. Reforçar la resistència civil noviolenta en les zones sota ocupació a través de recursos materials i financers, creació d'espais de coordinació i intercanvi d'informació, i desenvolupament d'accions d'incidència politicosocial per visibilitzar i donar suport a la feina dels activistes que resisteixen a l'ocupació militar i a la institucionalització de la repressió en aquests territoris.

2. Desenvolupar un sistema de protecció de defensors de drets humans d'acord amb els principis guia dels Defensors de Drets Humans de la UE en coordinació amb centres de defensa de drets humans ucraïnesos i organitzacions internacionals. Aquest programa ha de prestar una atenció especial als impactes psicològics de la guerra i a la protecció dels activistes en zones sota ocupació militar temporal russa.

3. Donar suport als sistemes civils de monitoratge i investigació de crims de guerra com a mecanismes per assegurar l'accés a la justícia i l'estat de dret a través de les plataformes de protecció de drets humans creades i incorporar-hi una perspectiva de justícia transicional que inclogui la investigació de tots els crims de guerra i les agressions d'actors armats no estatals.

4. Enfortir la resiliència comunitària i la cohesió social a través de les organitzacions i infraestructures desenvolupades pel moviment juvenil ucraïnès. Concretament, aquest suport ha de comprendre un programa nacional d'augment de capacitats en transformació de conflictes, acció noviolenta i resiliència digital, així com proveir la xarxa de centres de joves ucraïnesos amb les capacitats i els recursos per desenvolupar contranarratives noviolentes en cooperació amb mitjans de comunicació locals i digitals.

5. Prevenir la polarització social a través del suport a les intervencions de la comunitat de mediació i facilitació del diàleg d'Ucraïna per prevenir els conflictes intrafamiliars i comunitaris entre les comunitats d'acollida i de desplaçats interns provinents de l'est del país.

6. Afavorir el desenvolupament d'iniciatives noviolentes, de diàleg i de construcció de pau a escala regional, a través del suport financer i la creació d'espais d'intercanvi d'informació i planificació d'accions amb activistes i col·lectius compromesos amb la justícia social i els drets humans, aprofitant les relacions, capacitats i experiències de les organitzacions especialitzades en aquests àmbits geogràfics i temàtics per trobar objectius comuns.

7. Incidir en el disseny de noves arquitectures globals i regionals basades en la seguretat humana que posin en el centre la protecció i les necessitats humanes, impliquin el disseny d'estratègies noviolentes per transformar els conflictes i redireccionin recursos destinats a les estructures i iniciatives militaristes. Aquest treball ha de considerar l'àmplia feina desenvolupada per les Nacions Unides en matèria de seguretat humana.

8. Explorar la possibilitat de desenvolupar i regular un sistema civil de defensa noviolenta¹⁰² que es construeixi a partir de les iniciatives i experiències vigents com l'Estratègia de Defensa Nacional de Lituània.¹⁰³ Aquest procés ha d'incloure un debat públic sobre els límits de la noviolència i la complementarietat amb la defensa militar.

9. Protegir i regular l'objecció de consciència com a dret humà de la ciutadania per contribuir en la defensa del seu país sense l'ús de les armes. Això ha d'incloure la protecció dels drets civils i polítics de les persones activistes pacifistes i objectors de consciència i la seva possible incorporació al sistema civil de defensa noviolenta.

10. Assegurar que la reconstrucció social i política es basi en el desenvolupament de la governança local i la descentralització política, i garanteixi la participació efectiva en els processos de presa de decisió de les organitzacions de dones i les activistes que estan liderant la resistència civil noviolenta, la defensa dels drets humans i el foment de la mediació i facilitació de diàleg del país.

102. Segons el professor Bartkowski: «La defensa civil noviolenta es basa en el fet que tota la població, incloses les seves institucions i xarxes, formen part de la força de resistència. Aquesta força exerceix una guerra quotidiana de no-cooperació total amb l'agressor en tots els àmbits de la vida social, política, econòmica i cultural. Aquesta oposició fa que qualsevol invasió o, posteriorment, ocupació sigui insostenible a llarg termini» (2015). Per a més informació, vegeu el treball de Gene Sharp *Civilian-based defense. A post-military weapons system* (1990).

103. Per a més informació, vegeu [aquest enllaç](#) sobre l'estratègia de defensa civil a Lituània.

BIBLIOGRAFIA

- Adler-Nissen, Rebecca, and Vincent Pouliot. “Power in Practice: Negotiating the International Intervention in Libya.” In *European Journal of International Relations* 20, no. 4 (December 2014): 889–911.
- Alinsky, Saul. *Reveille for radicals*. Vintage, 2010.
- Bartkowski, Maciej. “Nonviolent civilian defense to counter Russian hybrid warfare.” *John Hopkins University. Ołujak*, 2015.
- Bunce, Valerie J., and Sharon L. Wolchik. ‘Favorable Conditions and Electoral Revolutions’. *Journal of Democracy* 17, no. 4 (October 2006): 5–18.
- Beer, Michael A. *Civil Resistance Tactics in the 21st Century*. Washington: ICNC Press, 2021.
- Chenoweth, Erica, Maria J. Stephan, and Maria Stephan. *Why Civil Resistance Works: The Strategic Logic of Nonviolent Conflict*. Columbia University Press, 2011.
- De La Boétie, Étienne. *Discourse on voluntary servitude*. Hackett Publishing, 2012.
- Eihelson, Iryna, Ieligulashvili, Maksym; Kalenychenko, Tetiana; Kyselova, Tetiana. Responding to the Russian invasion from the grassroots – An overview of conflict response practices by the Ukrainian civil society from February 24th to May 31st, 2022. National Platform for Resilience and Social Cohesion, 2022.
- Gandhi, Mahatma K. *Hind Swaraj and Other Writings*. Cambridge: Cambridge University Press, 1997.
- Ganz, Marshall. “Leading change: Leadership, organization, and social movements.” *Handbook of leadership theory and practice* 19 (2010): 1-10.
- Hallward, Maia, Juan Masullo, and Cécile Mouly. “Civil resistance in armed conflict: leveraging nonviolent action to navigate war, oppose violence and confront oppression.” *Journal of Peacebuilding & Development* 12.3 (2017): 1-9.

- Kyselova, Tetiana. “Professional peacemakers in Ukraine: mediators and dialogue facilitators before and after 2014.”, 2017.
- _____. “Mapping civil society and peacebuilding in Ukraine: Peacebuilding by any other name.” *Available at SSRN 3521515*, 2019.
- Lakey, G. “The Sociological Mechanisms of Nonviolent Action.” in *Peace Research Review* 2 (1968), pp. 1-102.
- McFaul, Michael. “Ukraine imports democracy: External influences on the Orange Revolution.” *International Security* 32.2 (2007): 45-83.
- Onuch, Olga. “The Maidan Past and Present: Orange Revolution (2004) and the EuroMaidan (2013-2014).” *Frederick V. Mills [Eds.](2015). Euromaidan. Columbia University Press: New York*, 2015.
- Schmid, Johann. “Hybrid warfare on the Ukrainian battlefield: developing theory based on empirical evidence.” *Journal on Baltic Security* 5.1, 2019.
- Shapovalova, Natalia. “Assessing Ukrainian Grassroots Activism Five Years After Euromaidan.”, 2018.
- _____. “From the Square to politics after Ukraine’s Euromaidan Protests” in *After Protest: Pathways Beyond Mass Mobilization. Richard Youngs [Eds] (2019) Carnegie Endowment*.
- Sharp, Gene. “The politics of nonviolent action, 3 vols.” *Boston: Porter Sargent* 2, 1973.
- _____. *Civilian-based defense. A post-military weapons system*. Princenton University Press. New Jersey, 1990.
- Stewart, Susan. “Democracy promotion before and after the ‘colour revolutions’” In *Democratization*, 16:4, 645-660, (2009a).
- Thoreau, Henry David. *On the duty of civil disobedience*. Good Press, 2020.

- Ulfelder, Jay. “Contentious Collective Action and the Breakdown of Regimes.” In *International Political Science Review*, (2005): 312.
- Wallace, M.S. *Security Without Weapons: Rethinking Violence, Nonviolent Action, and Civilian Protection*. New York: Routledge, 2017. *Peace and change* 45, no. 3 (2020): 464-466.
- Welzel, Christian. “Theories of Democratization.” In *Democratization*, by C Haerpfer, P Bernhagen, R Inglehart and C Welzel, 74-78, 80, 82-85. Oxford University Press, 2009.

SOBRE AQUEST PROJECTE

Aquest informe ha estat elaborat per Felip Daza en el marc d'un projecte liderat entre l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) i l'Institut Internacional per a l'Acció Noviolenta (Novact) per a l'estudi de l'acció noviolenta a Ucraïna entre el febrer i el juny de 2022. A més, aquest projecte ha tingut el suport inestimable de la universitat alemanya Friedrich-Schiller-University Jena i de l'ONG de construcció de pau alemanya Corridors - Dialogue through Cooperation.

Aquest projecte també s'ha articulat amb la Coalició Internacional All for Peace, que treballa per a promoure la noviolència i la construcció de pau a Ucraïna i a la regió.

Els resultats i les conclusions són fruit de la investigació de l'autor, però han estat enriquits amb les contribucions de diferents acadèmics, activistes i altres actors polítics i socials d'Ucraïna. Cap d'ells és responsable de les opinions expressades a l'informe, que són responsabilitat final de l'autor.

SOBRE L'AUTOR

Felip Daza Sierra

és professor de transformació social, incidència política i drets humans a la Sciences Po Paris University i a la Universitat Oberta de Catalunya, i ha treballat durant més de 15 anys en l'àmbit de la construcció de pau i acció noviolenta al sud i a l'est d'Europa, al Caucas del Sud, al Nord d'Àfrica i al Pròxim Orient.

AGRAÏMENTS

L'autor vol expressar el seu profund agraïment a totes les persones que han participat en el desenvolupament d'aquesta publicació, especialment a les que han aportat els seus testimonis, experiències i opinions.

Aquest informe ha comptat amb les valuoses contribucions de Danylo Shevchenko, Anhelina Hrytsei, Kateryna Korpalo i Kateryna Shumska, així com d'altres estudiants de la National University of Kyiv-Mohyla Academy. També ha estat fonamental el suport de tot l'equip que va fer possible la investigació de camp, concretament de Natali Vatamaniuk, Artur Kadelnik, Oleksandr Portian, Liza Pyrozhkova i Taras Kolotylo.

L'autor també vol agrair les revisions i els comentaris del Dr. Ivan Gomza, la Dr. Tetiana Kyselova, Andre Kamenshikov, Kristian Herbolzheimer, Mariya Levonova, Simonetta Costanzo, Luca Gervasoni, Mar Benseny i Martí Olivella.

Finalment, l'autor vol donar les gràcies a les persones que han inspirat i facilitat l'inici d'aquesta investigació, especialment a Halyna Vatamaniuk, Taras Prokop i Lorena Sopena.

ANNEX

ANNEX

Base de dades d'accions noviolentes a Ucraïna (24 de febrer–30 de juny de 2022)

N.	Descripció	Tipus de NV	Subcategoria	Acció específica	Lloc	Regió	Data	Enllaç
1	A Henitxsk una dona es va acostar a un soldat rus armat i li va exigir que abandonés la seva ciutat natal.	3. Intervenció noviolenta	3.1. Intervencions psicològiques	033. Fraternització	Henitxsk	Sud	24/02/22	https://nv.ua/ukr/ukraine/events/u-genichesku-zhinka-proganyala-rosiyskih-soldatv-50219744.html ; https://www.rferl.org/a/ukraine-henichesk-woman-confronts-russian/31723523.html
2	Toronto TV cobreix la guerra des d'una perspectiva humorística per afrontar la por i mantenir la moral alta.	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	011. Gravacions, ràdio, TV	Ivano-Frankivsk oblast	Oest	2/24/2022	https://www.instagram.com/toronto_tv/
3	A Bakhmatx un grup de civils va bloquejar la carretera per impedir l'avanç dels tancs russos cap a Kiiv.	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	171. Interjecció noviolenta	Bakhmatx	Nord	26/02/22	https://www.youtube.com/watch?v=Nu9ejPdVbC0
4	Dos ciutadans de Txaplínka van retirar una bandera russa de la població.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	130. Retirada de banderes i símbols	Txaplínka, Kherson oblast	Sud	2/26/2022	https://t.me/suspilnehkerson/8474 https://novakahovka.city/articles/196417/u-chaplinci-skinuli-rosijskij-prapor
5	Un home va treure una mina de sota un pont amb les seves pròpies mans i la va portar al bosc.	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	171. Interjecció noviolenta	Berdiansk	Sud	27/02/22	https://nv.ua/ukr/ukraine/events/cholovik-golimi-rukami-perenis-minu-do-lisoposadki-video-novini-ukrajini-50220613.html
6	Un grup d'habitants de la localitat de Dobriánka es va reunir a la frontera entre Ucraïna i Bielorússia per cantar l'himne nacional i fer saber als soldats bielorussos i russos que no són benvinguts a Ucraïna.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	028. Sons simbòlics	Dobriánka	Nord	2/28/2022	https://t.me/suspilnechernihiv/6440
7	Les banderes ucraïneses s'exhibeixen als carrers centrals de Kherson.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Kherson	Sud	2/28/2022	https://t.me/suspilnehkerson/8588
8	Els habitants de la zona van disfressar un pal indicador a prop del poble de Stara Sburjwka.	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	172. Obstrucció noviolenta	Stara Sburjwka, Kherson oblast	Sud	2/28/2022	https://t.me/suspilnehkerson/8595
9	A Berdiánsk, ciutat del sud-est d'Ucraïna ocupada temporalment per les forces russes, desenes de persones van sortir a protestar pels carrers plens de militars russos.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Berdiansk	Sud	28/02/22	https://www.youtube.com/watch?v=3G97bBTCy50
10	Els ciutadans ucraïnesos van bloquejar el moviment del comboi militar rus cap a Txerníhiv. La gent va bloquejar la carretera i els ocupants van fer la volta i es van dirigir cap a Senkivka.	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	171. Interjecció noviolenta	Horodniá, Txerníhiv oblast	Nord	2/28/2022	https://t.me/suspilnechernihiv/6407
11	Els residents locals bloquegen els tancs russos a la regió de Txerníhiv.	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	171. Interjecció noviolenta	Koryukivka	Nord	2/28/2022	https://mamedia24.com/russian-soldiers-asked-the-way-to-go-to-kyiv-then-the-citizens-of-ukraine-stood-in-front-of-the-tanks/
12	Els treballadors de la carretera col·loquen cartells que "prohibeixen" Putin.	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	172. Obstrucció noviolenta	Desconegut	Nord	2/28/2022	https://www.facebook.com/Ukravtodor.Gov.Ua/posts/pfbid02gG3RjrPcPPLfMsFh2v7xZxtVoZL4aKRArJcwBHbtvqjgBaKEg1A2kg7X3Fjb1Al
13	Una dona en un cotxe amb un nen i una anciana es van negar a donar el passaport a un soldat rus armat que va bloquejar l'entrada a la seva ciutat natal al nord-oest d'Ucraïna.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	130. Retirada de senyals i rètols	Zhytnia, Sumska oblast	Nord	2/28/2022	https://www.youtube.com/watch?v=qG5o6dj8KEo
14	Els residents locals de la província de Sumi desenvolupen un sistema de comunicació per trobar rutes segures per moure's per la regió ocupada i accedir a la ciutat de Sumi, assetjada, amb aliments, medicines i altres subministraments.	3. Intervenció noviolenta	3.3. Intervenció social	180. Sistema alternatiu de comunicació	Sumi, Sumska oblast	Nord	2/28/2022	Interview on 7/4/2022 with NGO community of Sumi
15	Ciutadans ucraïnesos bloquegen el comboi rus amb els seus cossos cridant "ocupants" i "marxeu a casa".	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	171. Interjecció noviolenta	Melitópol	Sud	01/03/22	https://www.nbcnews.com/video/civilians-resist-military-convoy-in-melitopol-ukraine-134398533724

16	El mitjà de comunicació local Tsukr cobreix les històries de la gent comuna per mantenir la moral alta.	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	011. Gravacions, ràdio, TV	Sumi, Sumska oblast	Nord	01/03/22	https://cukr.city/
17	Els habitants de la zona van modificar un senyal de trànsit a prop de Kahovka.	3. Intervenció no violenta	3.2. Intervenció física	172. Obstrucció no violenta	Kahovka, Kherson oblast	Sud	3/1/2022	https://t.me/suspilnekherson/8651
18	Euromaidan SOS, un centre d'informació descentralitzat per donar suport a la protecció/evacuació, al refugi i a altres necessitats de la comunitat, s'ha activat.	3. Intervenció no violenta	3.3. Intervenció social	Tàctiques d'expressió utilitzant mitjans de comunicació electrònics - Informació de crowdsourcing	Kiiv	Nord	3/1/2022	
19	A Berdiansk el suport de l'asta de la bandera estava trencat. Els habitants de la ciutat van sortir a arreglar-lo.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Berdiansk, Kherson oblast	Sud	01/03/22	https://t.me/suspilnezaporizhzhya/2767
20	L'organització Center for Women Perspectives ofereix suport psicològic a les dones desplaçades internes i a les seves famílies als oblasts de Lviv.	3. Intervenció no violenta	3.3. Intervenció social	Protecció, dones	Lviv	Oest	3/1/2022	https://russiancrime.org/main-page
21	Una multitud de persones construeix una barricada i bloqueja la carretera per impedir que els soldats russos accedeixin a la planta nuclear d'Enerhodar.	3. Intervenció no violenta	3.2. Intervenció física	171. Interjecció no violenta	Enerhodar	Sud	3/2/2022	https://www.facebook.com/watch/?v=256341830021658
22	Múltiples accions a Kherson: piquets solitaris en diferents parts del Kherson ocupat, un home agitant banderes al carrer principal, gent tractant d'agafar la bandera ucraïnesa dels militars russos, gent discutint amb els militars.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kherson	Sud	3/2/2022	https://t.me/suspilnekherson/8731 // https://novynarnia.com/2022/03/02/herson-svoboda/ // https://t.me/LastBP/5177
23	Contesten els residents locals per protestar contra la invasió russa de Vodiane. Els manifestants van ser dispersats pels militars russos amb granades encesgadores. Almenys una persona va resultar ferida.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Vodiane, Zaporijia oblast	Sud	3/2/2022	https://t.me/suspilnezaporizhzhya/2827 https://suspilne.media/213107-poblizu-energodara-vid-granati-okupantiv-postrazdali-dvoe-mirnih-meshkanciv/
24	Protesta massiva contra la invasió a Melitópol. Els militars russos van obrir foc contra els manifestants. Una persona ferida.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Melitópol, Zaporijia oblast	Sud	3/2/2022	https://t.me/suspilnezaporizhzhya/2828 https://t.me/u_now/22226
25	Protesta a Kahovka. La gent portava una gran bandera ucraïnesa. Els militars russos van dispersar la protesta disparant amb bales de goma. Dos manifestants van resultar ferits i set van ser segrestats pels militars russos.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Kahovka, Kherson oblast	Sud	4/3/2022	https://t.me/suspilnekherson/10295 https://t.me/suspilnekherson/10214 https://pivdenukraine.com.ua/2022/04/03/meshkanci-kaxovki-znovu-vijsli-na-miting-%d1%97x-rozqanyayut-video/
26	Els ucraïnesos de Melitópol protesten contra l'ocupació russa. La gent portava molts símbols ucraïnesos i marxava pels carrers.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Melitópol	Sud	3/4/2022	https://t.me/nvua_official/20265
27	Demostració a Markivka, a la regió de Lugansk, contra l'exèrcit rus. La protesta va començar amb un piquet de solidaritat.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Markivka	Est	3/4/2022	https://suspilne.media/214023-ziteli-bilokurakinogo-ta-markivki-vijsli-na-mitingi-proti-okupacii/ https://www.facebook.com/100001443234836/videos/1603879019977408/ https://www.facebook.com/gazeta.markovka https://dn.depo.ua/ukr/severodonetsk-na-luganshchini-meshkantsi-okupovanoi-markivki-vdruge-vijsli-na-proukrainskiy-miting-202203051431662
28	Protesta a Kherson. La gent rebutja públicament l'ajuda humanitària russa.	2. No-cooperació	2.1. No-cooperació social	063. Desobediència social	Kherson	Sud	3/4/2022	https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3420253-u-centri-hersona-vijsli-na-akciu-protestu-proti-agresora.html
29	Els civils van oferir te/menjar i van trucar a la mare d'un soldat rus que va ser capturat per l'exèrcit ucraïnes.	3. Intervenció no violenta	3.1. Intervencions psicològiques	033. Fraternització	Novyi Buh, Mikolaiv oblast	Sud	04/03/22	https://www.facebook.com/groups/noviybug/posts/2633475466795920/ ; https://www.firstpost.com/world/local-s-in-ukraine-give-food-to-russian-soldier-help-him-video-call-his-mother-watch-video-here-10429641.html ; https://twitter.com/ChristopherJM/status/1499060828817043474?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etwempe%5E%7Cwterm%5E1499060828817043474%7Ctwgr%5E%7Cwcon%5E1.&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.firstpost.com%2Fworld%2Flocals-in-ukraine-give-food-to-russian-soldier-help-him-video-call-his-mother-watch-video-here-10429641.html

30	Demostració a Bilokurakyne, a la regió de Lugansk, contra l'exèrcit rus. Una multitud de civils es va situar davant dels militars russos. Els manifestants van demanar als ocupants russos que abandonessin Ucraïna.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Bilokurakyne	Est	3/5/2022	https://www.youtube.com/channel/UCN7ytmIn9WwUjPccGft0jLSQ/videos ; https://www.facebook.com/watch/?v=640423033856875&ref=sharing
31	Un músic local va tocar l'himne amb una trompeta al centre del Kherson ocupat.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	028. Sons simbòlics	Kherson	Sud	3/5/2022	https://t.me/suspinkeherson/8868
32	Protesta contra l'ocupació russa a Berdiansk. Els manifestants van rebutjar l'"ajuda humanitària" de l'exèrcit rus i van organitzar la seva pròpia ajuda humanitària.	2. No-cooperació	2.1. No-cooperació social	063. Desobediència social	Berdiansk, Zaporíjia oblast	Sud	3/5/2022	https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3421036-u-berdiansku-na-mitingu-proti-rosijskix-zagarbnikiv-skanduut-ukrainaponad-use.html https://censor.net/ua/news/3321826/ne_nado_nas_kormyt_hvatyt_ubyvat_berdyansk_protestyue_prot_ukupantiv_ta_masovo_vidmovlyayetsya_vid
33	Manifestació massiva contra l'ocupació russa de Melitópol. Els manifestants van cremar l'efígie de Putin.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Melitópol, Zaporíjia oblast	Sud	3/6/2022	https://suspinle.media/214579-neskorenij-melitopol-mistani-znovu-vijsli-na-miting-proti-okupacijnih-vijsk-rt/
34	Massiva manifestació a Kakhovka, malgrat que no hi havia connexió telefònica a la ciutat. La gent portava una gran bandera.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kakhovka, Kherson oblast	Sud	3/6/2022	https://vgoru.org/post/hersonshina-doluchayetsya-do-mirnoy-akcii-video https://t.me/vgorunews/1925 https://t.me/vgorunews/1936
35	Manifestació massiva a Nova Kakhovka. Els militars russos van començar a disparar contra els manifestants. Una persona va morir i set van resultar ferides.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Nova Kakhovka, Kherson oblast	Sud	3/6/2022	https://t.me/vgorunews/1936 https://t.me/suspinlenews/7235 https://www.facebook.com/pho.gov.ua/posts/323389396489795
36	Manifestació massiva a Henitxesk. A més de les banderes ucraïneses, la gent va portar la bandera tàtara de Crimea per protestar.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Henitxesk, Kherson oblast	Sud	3/6/2022	https://t.me/suspinkeherson/8889 https://t.me/vgorunews/1911
37	Manifestació massiva a Kalantxak. La gent portava una gran bandera ucraïnesa.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kalantxak, Kherson oblast	Sud	3/6/2022	https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=794783928144098&id=100028374940771 https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3421894-u-timasovo-okupovanih-genicesku-kahovci-ta-kalancaku-masovi-proukrainski-mitingi.html
38	Protesta contra l'ocupació de Crimea a prop del lloc de control de Crimea "Txonhar" a Novooleksiivka. La gent va portar banderes tàtares de Crimea per protestar.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Novooleksiivka, Kherson oblast	Sud	3/6/2022	https://twitter.com/ua_industrial/status/1500452078677905410?s=20&t=zQlP9_HXHkFT3DQP7zkIAQ https://www.ukrinform.ua/rubric-crimea/3422198-ziteli-sela-congar-vijsli-na-miting-proti-zagarbnikiv-zvimogou-zabiratisa-z-krimu.html
39	Concentració i marxa dels habitants de Tavriisk amb banderes i símbols ucraïnesos.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Tavriisk, Kherson oblast	Sud	3/6/2022	https://pivdenukraine.com.ua/2022/03/07/ziteli-tavrijska-vijsli-na-mashtabnij-miting-proti-rosijskix-vijskovix-foto/
40	Protesta contra l'ocupació russa a Berdiansk. La gent va marxar pels carrers, va cantar cançons ucraïneses i va cridar "Berdiansk és Ucraïna".	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Berdiansk, Zaporíjia oblast	Sud	3/6/2022	https://t.me/Pravda_Gerashchenko/2264
41	Protesta contra l'ocupació russa a Mykhailivka. Els militars russos van disparar a l'aire.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Mykhailivka, Zaporíjia oblast	Sud	3/6/2022	https://subbota.ua/news/171635/bezbrojni-meshkanczi-mihajivki-vijsli-na-miting-okupanti-strilyali-video
42	La xarxa civil OPORTA va posar en marxa un sistema en línia per registrar els crims de guerra de manera segura. El sistema compta amb el suport d'un equip jurídic que analitza i fa un seguiment dels casos per al possible enjudiciament dels agressors.	3. Intervenció no violenta	3.3. Intervenció social	Drets humans, protecció, informació de crowdsourcing	Lviv, Txernivtsi, Kiiv	Nord-Oest	3/15/2022	https://russiancrime.org/main-page
43	Els habitants de Lviv construeixen obstacles antitancs contra la invasió russa.	3. Intervenció no violenta	3.2. Intervenció física	172. Obstrucció no violenta	Lviv	Oest	3/7/2022	https://www.youtube.com/watch?v=4AagtlG_D2Y
44	Protesta contra l'ocupació russa a Melitópol. La gent va cantar l'himne ucraïnès.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Melitópol, Zaporíjia oblast	Sud	3/7/2022	https://zp.depo.ua/ukr/zp/u-mistakh-zaporizkoi-oblasti-lyudi-mitinguyut-proti-rosijskix-okupantiv-foto-video-202203061432039
45	Protesta contra l'ocupació russa a Berdiansk. La gent va rebutjar l'"ajuda humanitària" de mans de l'exèrcit rus i es va posar a cantar l'himne ucraïnès.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Berdiansk, Zaporíjia oblast	Sud	3/7/2022	https://www.pravda.com.ua/rus/news/2022/03/7/7329256/ https://news.obozrevatel.com/ukr/society/berdyansk-tse-ukraina-ziteli-mista-bezstrashno-vistupili-proti-rosijskix-okupantiv-foto-i-video.htm

46	Manifestació massiva a Novotroitske. La gent portava una gran bandera ucraïnesa.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Novotroitske, Kherson oblast	Sud	3/7/2022	https://t.me/trudovaslavant/60 https://t.me/suspilnekherson/8932 https://24tv.ua/hersonshini-znovu-masshtabni-mitingi-proti-okupatsiyi_n1894604
47	Protesta a Kakhovka. La gent portava una gran bandera ucraïnesa.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Kakhovka, Kherson oblast	Sud	3/7/2022	https://www.facebook.com/ulia.solomahina/posts/5274358309282307
48	Manifestació massiva a Txaplínka. Alguns manifestants van posar banderes ucraïneses al vehicle blindat rus i van orinar sobre les seves rodes. Els militars russos van bloquejar la carretera per aturar els manifestants i van començar a disparar a l'aire. Dos manifestants van resultar ferits.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Txaplínka, Kherson oblast	Sud	3/7/2022	https://t.me/operativnoZSU/11877 https://t.me/Pravda_Gerashchenko/2473 https://t.me/operativnoZSU/11845
49	Manifestació massiva a Nova Kakhovka. La gent portava una gran bandera ucraïnesa i va enviar una altra bandera a l'aire en globus.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Nova Kakhovka, Kherson oblast	Sud	3/7/2022	https://t.me/GeneralStaffZSU/632
50	Protesta a Velyka Lepetykha.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Velyka Lepetykha, Kherson oblast	Sud	3/7/2022	https://t.me/suspilnekherson/8964
51	Protesta a Skadovsk. La gent portava una gran bandera ucraïnesa.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Skadovsk, Kherson oblast	Sud	3/7/2022	https://t.me/suspilnekherson/8947
52	Civils desarmats de Kherson s'enfronten a soldats russos. Els soldats disparen a l'aire.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kherson	Sud	3/7/2022	https://www.express.co.uk/news/world/1578086/Ukraine-war-Kherson-video-Russia-invasion-Russian-army-protest-vn ; https://www.facebook.com/watch/?v=933011774041233
53	Concentracions de residents locals a Kherson amb banderes en espais públics.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Kherson	Sud	3/7/2022	https://suspilne.media/214714-na-hersonsini-do-mirnoi-akcii-proti-okupantiv-doednuutsa-vse-bilse-naselenih-punktiv/ https://www.unian.ua/war/zhiteli-hersona-viyshli-na-akciyu-proti-rosiyskih-okupantiv-video-novini-vtorgnennya-rosiji-v-ukrajinu-11732647.html
54	Protesta contra l'ocupació russa a Tokmak. Els manifestants van cridar "Marxeu a casa" i "Tokmak és Ucraïna" davant dels militars russos.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Tokmak, Zaporíjia oblast	Sud	3/7/2022	http://1news.zp.ua/ru/v-okkupirovannom-tokmake-neskolko-tyssyach-chelovek-vyshli-na-miting-protiv-rossiyskih-okkupantov-video/
55	Protesta a Oleshky. La gent portava una gran bandera ucraïnesa.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Oleshky, Kherson oblast	Sud	3/8/2022	https://t.me/vgorunews/2023 https://t.me/suspilnekherson/8997 https://apostrophe.ua/ua/news/society/2022-03-08/ukrainskiy-narod-ne-boitsya-okkupanta-pod-hersonom-jiteli-vyshli-na-massoviy-patrioticheskiy-miting-video/261818
56	Protesta a Berislav. Els manifestants dipositen flors al pedestal amb la bandera de l'estat.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	047. Reunions de protesta o suport	Berislav, Kherson oblast	Sud	3/8/2022	https://t.me/suspilnekherson/8999 https://pivdenukraine.com.ua/2022/03/08/v-berislavi-vidbuvsya-proukra%D1%97nskiy-miting-foto/
57	Protesta a Nyzhni Sirohozy.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Nyzhni Sirohozy, Kherson oblast	Sud	3/8/2022	https://pivdenukraine.com.ua/2022/03/08/v-nizhnix-sirogozax-proxodit-proukra%D1%97nskiy-miting-foto/ https://t.me/suspilnekherson/9002
58	Protesta massiva a Hola Prystan. La gent portava una gran bandera ucraïnesa. La protesta també va estar dedicada a les dones.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Hola Prystan, Kherson oblast	Sud	3/8/2022	https://t.me/vgorunews/2060 https://t.me/suspilnekherson/9014 https://pivdenukraine.com.ua/2022/03/08/v-golij-pristanir-zrogornuli-velicheznij-prapor-ukra%D1%97ni-foto/
59	Protesta a Berezhanka on els activistes van cremar l'efígie de Putin en un taüt.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Berezhanka, Kherson oblast	Sud	3/8/2022	https://t.me/suspilnekherson/9010
60	Marxa de residents locals amb banderes i pancartes ucraïneses a Syvaske.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Syvaske, Kherson oblast	Sud	3/8/2022	https://t.me/suspilnekherson/9005
61	Protesta a Chervona Polyana. Els habitants dels pobles de Chervona Polyana i Novyi Hai es van reunir per protestar. La gent portava una gran bandera ucraïnesa.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Chervona Polyana, Kherson oblast	Sud	3/8/2022	https://t.me/suspilnekherson/9003
62	Petita reunió de protesta contra l'ocupació de Kherson.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kherson	Sud	3/8/2022	https://www.pravda.com.ua/rus/news/2022/03/8/7329433/

63	Protesta contra l'ocupació russa a Berdiansk. Els manifestants van cridar "Vergonya!" i "Torneu a casa" a un comboi de tropes russes.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Berdiansk, Zaporíjia oblast	Sud	3/8/2022	https://hvylya.net/news/248591-v-berdyanske-vyhodyat-na-mitingi-protiv-rossii-ukraincy-rasskazali-o-situacii-v-gorode https://susplne.media/215238-u-tokmaku-ta-berdiansku-vidbulis-mitingi-za-ukrainu-ta-proti-okupacii-rosijskimi-vijskami/
64	Protesta contra l'ocupació russa a Tokmak. Els manifestants van cridar "Tokmak és Ucraïna" davant dels militars russos.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Tokmak, Zaporíjia oblast	Sud	3/8/2022	https://susplne.media/215238-u-tokmaku-ta-berdiansku-vidbulis-mitingi-za-ukrainu-ta-proti-okupacii-rosijskimi-vijskami/
65	Protesta contra l'ocupació russa a Melitòpol. Quan una columna de vehicles russos va passar pel carrer, els manifestants van crida "Vergonya!".	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Melitòpol, Zaporíjia oblast	Sud	3/8/2022	https://zp.depo.ua/ukr/zp/zhiteli-melitopolya-vchergove-viyshli-na-miting-nezvazhayuchina-pogrozi-okupantiv-202203081432607 https://susplne.media/215321-u-melitopolimistani-vihodat-na-mitingi-popri-pogrozi-vijskovih-rf-zastosuvati-sodo-nih-zbrou/
66	Marxa dels residents locals a Enerhodar incloent-hi una acció simbòlica per honrar la memòria del gran Kobzar i dipositant flors al monument del poeta nacional Taràs Xevtchenko.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	047. Reunions de protesta o suport	Enerhodar, Zaporíjia oblast	Sud	3/9/2022	https://t.me/orlovdmtyroEn/235 https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3424637-v-enerhodari-vsanuvali-kobzara.html
67	Protesta contra l'ocupació russa a Berdiansk. Els manifestants van cridar "Marxeu a casa!".	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Berdiansk, Zaporíjia oblast	Sud	3/9/2022	https://censor.net/ua/video_news/3323259/domyi_poka_yvyoyi_mityng_protvy_rosijskykh_okupantiv_prohodyt_u_berdyansku_video
68	Protesta contra l'ocupació russa a Melitòpol. La gent va cantar l'himne ucraïnès i l'oració per Ucraïna.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	028. Sons simbòlics	Melitòpol, Zaporíjia oblast	Sud	3/9/2022	https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3424706-tisaci-melitopolciv-znovu-vijsli-na-miting-proti-okupacii-mista.html
69	Manifestació a Skadovsk dedicada al 208è aniversari del naixement de Taràs Xevtchenko. Els militars russos van ocupar Skadovsk per ocupar l'administració de la ciutat i anunciar la prohibició de celebrar-hi protestes. Els militars russos van ruixar els manifestants amb una llauna d'una substància desconeguda.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Skadovsk, Kherson oblast	Sud	3/9/2022	https://t.me/vgorunews/2130 https://t.me/susplinekherson/9068 https://t.me/susplinekherson/9071
70	Protesta en el poble d'Antonivka. Una columna de manifestants d'Antonivka va organitzar una marxa a Skadovsk en suport dels manifestants d'aquesta localitat.	1. Protesta i dissuasió	1.7. Processons	038. Marxes	Antonivka, Kherson oblast	Sud	3/9/2022	https://t.me/vgorunews/2133 https://pivdenukraine.com.ua/2022/03/09/zhiteli-selishha-antonivka-skadovskogorajonu-provodyat-miting-na-pidtrimku-ukra%D1%97ni-foto/
71	Marxes de residents locals a Kherson incloent-hi una acció simbòlica per honrar la memòria del gran Kobzar i dipositant flors al monument del poeta nacional Taràs Xevtchenko.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Kherson	Sud	3/9/2022	https://www.rbc.ua/rus/news/proshodit-herson-seychas-situatsiya-gorode-1646352716.html // https://www.facebook.com/khersoncouncil/posts/267884708862519 // https://susplne.media/225081-u-hersoni-volonteri-stvorili-bank-odagu-ta-zbiraut-produktovi-nabori-dla-ludej-z-invalidnistu/
72	Els habitants de la ciutat ocupada de Horodnià van celebrar una concentració en commemoració del poeta ucraïnès Taràs Xevtchenko.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Horodnià, Txerníhiv oblast	Nord	3/9/2022	https://susplne.media/215529-v-zajnatij-rosijskimi-okupantami-gorodni-proveli-miting-do-dna-narodzenna-sevcenka/
73	Protestes a Kherson. La gent va commemorar l'atac de l'agressor a l'hospital de maternitat a Mariúpol.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kherson	Sud	3/10/2022	https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3425723-hersonci-na-akcii-protestu-nazvali-rosijskih-agresoriv-ditovbivcami.html
74	Més de 1.500 persones van anar a protestar a Melitòpol contra l'ocupació russa. Els participants en la protesta es van apropar a l'edifici del Servei de Seguretat d'Ucraïna, que estava controlat pels ocupants. Es va instal·lar una columna davant de l'edifici i es va fer una crida als soldats russos, informant-los dels crims de l'exèrcit rus contra la població civil d'Ucraïna. A continuació, la gent va llançar avions de paper contra l'edifici.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	047. Reunions de protesta o suport	Melitòpol, Zaporíjia oblast	Sud	3/10/2022	https://www.pravda.com.ua/news/2022/03/10/7330126/ https://www.061.ua/news/3347582/v-melitopolina-mitingu-proti-okupacii-zaavili-properesliduvanna-ta-zvernulis-do-rosijskih-zagarnikov
75	Creació d'una guàrdia municipal a Enerhodar. Els residents de la ciutat s'uneixen per garantir l'ordre a la ciutat durant el toc de queda per evitar casos de saqueig i violacions de la llei i l'ordre.	3. Intervenció no violenta	3.5. Intervenció política	198. Govern paral·lel	Enerhodar, Zaporíjia oblast	Sud	3/10/2022	https://t.me/onenews_zp/27269

76	Protestes a Kherson. Els militars russos van començar a disparar a l'aire.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kherson	Sud	3/11/2022	https://t.me/Pravda_Gerashchenko/3472 // https://censor.net/ua/video_news/3323936/herson_tse_ukrayina_meshkantsi_okupovanogo_mista_vyishly_na_mityng_okupanty_strilyayut_u_povitrya_video
77	Les patrulles nocturnes voluntàries comencen a funcionar a Hola Prystan.	3. Intervenció noviolenta	3.5. Intervenció política	198. Govern paral·lel	Hola Prystan, Kherson oblast	Sud	3/11/2022	https://pivdenukraine.com.ua/2022/03/11/ugolopristsanskij-gromadi-sformovali-patrulichnogo-cherhuvannya/
78	Protesta contra l'ocupació a Prymorsk. La gent va cantar l'himne ucraïnès.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	028. Sons simbòlics	Prymorsk, Zaporijia oblast	Sud	3/12/2022	https://t.me/onenews_zp/27508
79	Protestes contra l'ocupació a Berdiansk. La gent cridava "Rússia torna a casa".	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Berdiansk, Zaporijia oblast	Sud	2/12/2022	https://t.me/onenews_zp/27531
80	Manifestacions a Melitópol després del segrest de l'alcalde de la ciutat per forces russes.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Melitópol	Sud	3/12/2022	https://news.sky.com/video/ukraine-war-melitopol-residents-protest-after-russian-forces-abduct-mayor-12564025
81	Petita concentració i marxa de residents locals amb banderes, flors i pancartes amb el lema "Kherson és Ucraïna".	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kherson	Sud	3/12/2022	https://suspilne.media/216784-mi-ukrainci-a-ne-kacapski-rabi-hersonci-znovu-vijsli-namirnij-miting/
82	Manifestacions massives al Kherson ocupat durant la commemoració de l'alliberament de la ciutat de l'ocupació nazi. Centenars de ciutadans es reuneixen en espais públics amb banderes ucraïneses i criden "Kherson és Ucraïna" contra la invasió russa. Intent infructuós de dispersar els manifestants, així com piquets individuals en suport de l'ocupació.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kherson	Sud	3/13/2022	https://www.pravda.com.ua/rus/news/2022/03/13/7330971/ https://apostrophe.ua/ua/news/society/accidents/2022-03-13/herson--eto-ukraina-v-zahvachennom-hersone-sotni-ukraintsev-vyishli-na-noviy-miting-foto-i-video/262406 https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3428506-u-hersoni-na-prorosijskij-miting-zibrali-hersonskih-politichnih-marginaliv-socmerezi.html
83	Protesta a Nova Kakhovka. La gent es va reunir a prop de la pancarta "Els ucraïnesos guanyaran!".	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Nova Kakhovka, Kherson oblast	Sud	3/13/2022	https://t.me/vgorunews/2297 https://pivdenukraine.com.ua/2022/03/14/novokaxovchani-vijsli-na-miting-protivstvorennia-xnr/
84	Manifestació acolorida a Hola Prystan amb banderes ucraïneses.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Hola Prystan, Kherson oblast	Sud	3/13/2022	https://t.me/vgorunews/2442 https://nv.ua/ukr/ukraine/events/v-golij-pristani-zaspivali-gimn-novini-ukrajini-50224781.html https://www.facebook.com/groups/golapristan/posts/5011534255629985/
85	Concentració de residents locals a Kakhovka.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Kakhovka, Kherson oblast	Sud	3/13/2022	https://t.me/vgorunews/2460 https://twitter.com/EuromaidanPress/status/1503015103247040519
86	Marxa pacífica a Velyka Oleksandrivka contra la invasió russa.	1. Protesta i dissuasió	1.7. Processons	038. Marxes	Velyka Oleksandrivka, Kherson oblast	Sud	3/13/2022	https://t.me/vgorunews/2459 https://pivdenukraine.com.ua/2022/03/14/velikij-oleksandrivci-vidbuvysya-proukra%20d1%97niskij-miting-video/
87	Grans protestes contra l'ocupació a Berdiansk. Els manifestants es van situar al voltant de la ciutat i van cridar "Berdiansk és Ucraïna".	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Berdiansk, Zaporijia oblast	Sud	3/13/2022	https://t.me/onenews_zp/27618
88	Protesta contra l'oclusió a Tokmak. Els manifestants van portar pancartes amb el lema "Tokmak és Ucraïna".	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Tokmak, Zaporijia oblast	Sud	3/13/2022	https://t.me/onenews_zp/27651
89	Més de 1.000 persones van anar a les protestes a Melitópol. Els habitants de Melitópol van exigir que els ocupants informessin d'on havien segrestat l'alcalde, Ivan Fédorov, i l'activista Olga Haisumova. Els militars russos van advertir per megafonia de la prohibició de les concentracions públiques. "Galyu ves-te'n!", van cridar els manifestants pel nomenament de Galina Danilchenko com a "alcaldessa" del Melitópol ocupat.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	120. Retenció o retirada de lleialtat	Melitópol, Zaporijia oblast	Sud	3/13/2022	https://www.radiosvoboda.org/a/news-melitopol-mitynh-na-pidtrymku-mera/31750627.html https://t.me/riamelitopol/46464
90	Els ciutadans d'Odessa construeixen un mur de sacs de sorra contra una possible invasió a través de la seva platja.	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	172. Obstrucció noviolenta	Odessa	Sud	3/14/2022	https://www.reuters.com/world/europe/sandbags-songs-odessa-beach-ukrainians-help-build-defences-2022-03-14/
91	A Melitópol ocupants armats van bloquejar una manifestació pacífica i es van endur símbols ucraïnesos. Dues persones van ser segrestades.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Melitópol, Zaporijia oblast	Sud	3/14/2022	https://t.me/onenews_zp/27752 https://hromadske.radio/news/2022/03/14/viyska-rf-ne-daly-provesty-shchodenny-mitynh-proty-rosiys-koi-okupatsii-v-melitopoli

92	Una columna de manifestants va marxar a Prymorsk cridant "Prymorsk és Ucraïna", "Melitòpol estem amb vosaltres" i "Mariúpol estem amb vosaltres".	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Prymorsk, Zaporíjia oblast	Sud	3/14/2022	https://t.me/onenews_zp/27769?single
93	Una columna de manifestants a Berdiansk va marxar amb banderes ucraïneses i va cridar "Aquí l'amo és ucraïnès, recorda, un estranger".	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Berdiansk, Zaporíjia oblast	Sud	3/14/2022	https://t.me/onenews_zp/27783
94	Protesta a Bilozerka. Els manifestants van bloquejar la circulació de vehicles militars russos. Els militars russos van disparar a l'aire per dispersar la protesta.	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	171. Interjecció noviolenta	Bilozerka, Kherson oblast	Sud	3/14/2022	https://t.me/suspilnekherson/9303 https://t.me/hueviykherson/13848 https://pivdenukraine.com.ua/2022/03/14/u-bilozerci-miscevi-zhiteli-perekirili-rux-vorozho%D1%97-texniki-rosijski-vijskovi-pochali-strilyati-video/
95	Els habitants del poble d'Ulianivka es van reunir per bloquejar la circulació dels vehicles militars russos.	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	171. Interjecció noviolenta	Ulianivka, Kherson oblast	Sud	3/14/2022	https://t.me/vgorunews/2483 https://www.facebook.com/katarina.krivorog/videos/352633343480201
96	Nova protesta a Kherson. Els residents locals sostenen pancartes i banderes.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kherson	Sud	3/14/2022	https://www.facebook.com/vgoru/posts/4959888727411397
97	Es llança la Coalició 5AM formada per 16 organitzacions de drets humans i dedicada a vigilar i perseguir els crims de guerra.	3. Intervenció noviolenta	3.3. Intervenció social	Drets humans, protecció, Sousveillance	Kiiv, Lviv, Khàrkiv, etc.	A nivell nacional	3/15/2022	https://www.5am.in.ua/en
98	Protesta al port de Zaliznyi. Els residents locals canten l'himne ucraïnès.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	028. Sons simbòlics	Zaliznyi Port, Kherson oblast	Sud	3/15/2022	https://t.me/suspilnekherson/9365
99	Demostració davant del municipi de Kherson. Els ciutadans sostenen banderes ucraïneses.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kherson	Sud	3/15/2022	https://pivdenukraine.com.ua/2022/03/15/xersonci-shhodnya-vixodyat-na-centralnu-ploshhu-na-proukra%D1%97nskiy-miting-foto/
100	L'alcalde, Íhor Kolikhàiev, va publicar un video inspirador amb paraules de suport a Ucraïna.	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	011. Gravacions, ràdio, TV	Kherson	Sud	3/15/2022	https://suspilne.media/217616-miskij-golovahersona-zaklikav-hersonciv-obednatis/
101	Els manifestants de Melitòpol van decidir canviar el lloc i l'objectiu de la protesta i es van reunir a prop del cementiri local per dipositar flors als soldats que van lluitar per l'alliberament de la ciutat de l'ocupació alemanya durant la Segona Guerra Mundial. No obstant això, els manifestants van ser dispersats amb granades de llum i soroll i 9 persones van ser segrestades.	1. Protesta i dissuasió	1.8. Honrar els morts	046. Homenatge en els llocs d'enterrament	Melitòpol, Zaporíjia oblast	Sud	3/15/2022	https://ria-m.tv/news/280416/v_melitopole_na_mitinge_okkupanty_primenili_svetoshumovuyu_granatu_i_snova_vykrali_lyudey.html
102	En el mercat local de Hornostaivka va tenir lloc una oració conjunta per Ucraïna.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	020. Oració i cultes	Hornostaivka, Kherson oblast	Sud	3/15/2022	https://t.me/suspilnekherson/9364
103	Els voluntaris de l'empresa de serveis públics Guàrdia Municipal vigilen l'ordre públic a Kherson durant tot el dia, ja que les forces de l'ordre de la ciutat no estan treballant.	3. Intervenció noviolenta	3.5. Intervenció política	198. Govern paral·lel	Kherson	Sud	3/15/2022	https://t.me/vgorunews/2566
104	Agricultors de la població de Chulakivka van conduir una columna de maquinària agrícola als treballs de camp de primavera sota banderes ucraïneses.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Chulakivka, Kherson oblast	Sud	3/15/2022	https://t.me/vgorunews/2550
105	La comunitat local de Podolianochka va posar en marxa un sistema de comunicació per identificar els sabotejadors del barri.	3. Intervenció noviolenta	3.5. Intervenció política	194. Revelació de la identitat dels agents secrets	Kiiv	Nord	3/15/2022	Interview conducted on 6/4/22 to Podolianochka's organizers in Kiiv
106	Una gran columna de manifestants a Berdiansk va marxar amb una gran bandera ucraïnesa.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Berdiansk, Zaporíjia oblast	Sud	3/16/2022	https://t.me/ZapoLife/2147 https://t.me/suspilnezaporizhzhya/3158
107	Nova protesta a Kherson. Els residents locals sostenen pancartes i banderes.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kherson	Sud	3/16/2022	https://t.me/suspilnekherson/9410?single

108	Protesta a Skadovsk pel segrest de l'alcalde per part dels ocupants. Els militars russos van llançar granades de gas lacrimogen i van disparar per dispersar els manifestants. L'alcalde va ser alliberat immediatament després de les protestes.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Skasovsk, Kherson oblast	Sud	3/16/2022	https://t.me/suspilnekherson/9400 https://t.me/vgorunews/2606
109	Nova protesta a Kherson. Els residents locals sostenen pancartes i banderes.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kherson	Sud	3/17/2022	https://www.facebook.com/vgoru/posts/4968331109900492
110	Els habitants de la ciutat ocupada de Skadovsk retiren la bandera russa de l'ajuntament. La bandera ucraïnesa va ser penjada en un monument al general rus Potemkin.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	130. Retirada de banderes i símbols	Kherson	Sud	3/17/2022	https://www.facebook.com/vgoru/posts/4968158819917721
111	Els habitants de la ciutat ocupada de Skadovsk retiren la bandera russa de l'ajuntament.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	130. Retirada de senyals i rètols	Skadovsk, Kherson oblast	Sud	3/17/2022	https://t.me/suspilnekherson/9468
112	Tanques publicitàries amb les inscripcions "Kherson, aguanta!", "Estem amb vosaltres, Khàrkiv!" van ser instal·lades a Khàrkiv.	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	008. Pancarta, cartells i comunicacions exposades	Khàrkiv	Est	3/17/2022	https://t.me/vgorunews/2663
113	En el poble de Komyshe els habitants van cremar les racions d'ajuda humanitària dels soldats russos.	2. No-cooperació	2.1. No-cooperació social	063. Desobediència social	Komyshany, Kherson oblast	Sud	3/18/2022	https://t.me/vgorunews/2786
114	Els habitants del poble de Brylivka es van reunir per protestar i cantar cançons populars ucraïneses davant dels soldats russos. Els militars russos van tractar d'entregar ajuda humanitària, però la gent del poble s'hi va negar.	2. No-cooperació	2.1. No-cooperació social	063. Desobediència social	Brylivka, Kherson oblast	Sud	3/18/2022	https://t.me/vgorunews/2736 https://news.obozrevatel.com/ukr/society/na-hersonschinyudi-vijshli-na-miting-proti-okupantiv-ta-skandyut-patriotichni-gasla-video.htm
115	Iniciativa simbòlica a Lviv, 109 cotxets buits a Rynok Square simbolitzen els 109 infants morts pels russos des del primer dia de la invasió russa a gran escala d'Ucraïna.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	029. Reclamació simbòlica	Rynok Square, Lviv	Oest	3/18/2022	https://t.me/andriysadovyi/647 ; https://www.facebook.com/photo/?fbid=536263861195055&set=a.280629350091842
116	Protesta de residents locals de Kherson. Infants i adults sostenen banderes ucraïneses.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kherson	Sud	3/18/2022	https://t.me/vgorunews/2762?single
117	Protesta a Kherson. Els residents locals sostenen pancartes i banderes.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kherson	Sud	3/19/2022	https://t.me/vgorunews/2898 // https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3434249-uhersoni-trivaut-akcii-protestu-proti-rosijskogo-agresora.html
118	Manifestació massiva a Kherson. Els manifestants bloquegen un vehicle militar rus.	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	171. Interjecció noviolenta	Kherson	Sud	3/20/2022	https://t.me/vgorunews/2958 https://novynarnia.com/2022/03/20/goliruchvidtisnyayut-tehniku-mista-pivdnya-ukrayiny-znovu-vyishly-na-protest-proty-okupantiv-video/
119	Els residents locals bloquegen el comboi rus i l'obliguen a fer la volta.	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	171. Interjecció noviolenta	Kherson	Sud	3/20/2022	https://news.sky.com/story/ukraine-war-kherson-residents-tell-russian-forces-to-go-home-as-they-confront-military-vehicles-12571479 ; https://www.youtube.com/watch?v=zSEN2Upa6aw
120	Concentració de residents locals per protestar contra l'ocupació a Kakhovka.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kakhovka, Kherson oblast	Sud	3/20/2022	https://t.me/suspilnekherson/9620
121	Protestes contra l'ocupació a Berdiansk. Els militars russos van començar a dispersar els manifestants disparant a l'aire i van segrestar unes 10 persones.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Berdiansk, Zaporijia oblast	Sud	3/20/2022	https://suspilne.media/219623-na-tradicijnomu-mimomu-mitingu-v-berdianskubulo-cutno-postrili/ https://t.me/onenews_zp/28504
122	Els manifestants d'Enerhodar es van dirigir als ajuntaments per mostrar el seu desacord amb el segrest de ciutadans ucraïnesos i el seu captiveri. En particular, els manifestants van exigir l'alliberament del primer tinent d'alcalde, Ivan Samoidyuk. Els ocupants russos van intentar detenir diversos manifestants, però centenars d'ells van bloquejar la sortida del cotxe dels militars russos i van impedir que aquests s'endugessin els manifestants.	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	171. Interjecció noviolenta	Enerhodar, Zaporijia oblast	Sud	3/20/2022	https://t.me/suspilnezaporizhzhya/3253 https://t.me/suspilnezaporizhzhya/3251 https://t.me/onenews_zp/28513 https://t.me/onenews_zp/28509

123	Protestes a Kherson. Els militars russos van disparar gasos i granades de soroll a la gent. Una persona va resultar ferida i una altra va ser detinguda. El foc es va obrir després que alguns manifestants esborressin la inscripció "Assassins del ZSU" en el monument dedicat als herois de la Revolució de la Dignitat.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kherson	Sud	3/21/2022	https://t.me/jurnko/2524 https://most.ks.ua/news/type/1?url/u_hersoni_ukupanti_rozignali_proukrajinski_miting_je_poraneni https://suspline.media/219938-u-hersoni-v-ludej-aki-vijsli-na-mirnij-miting-strilali-rosijski-vijskovi/ https://t.me/vgorunews/3032
124	A Ucraïna totes les centrals nuclears van celebrar manifestacions pacífiques en suport de la central nuclear d'Enerhodar, Zaporíjia. La gent va sortir al carrer amb banderes ucraïneses i cartells que deien "Enerhodar estem orgullosos de tu", "ZNPP, Ucraïna amb tu", "Resistirem! Guanyarem", "Resem per tu i pels altres".	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Varash (Rivne Nuclear Power Plant), Iujnoukraiïnsk (South Ukraine Nuclear Power Plant), Netishyn (Khmelnitski Nuclear Power Plant)	Oest/Sud	3/21/2022	http://1news.zp.ua/ru/v-ukraine-vse-atomnye-elektrostantsii-proveli-akcii-v-podderzhku-energodara-i-zaporozhskoj-aes-foto-video/ https://www.061.ua/news/3354861/u-mistah-suputnikah-aes-prohodat-akcii-na-pidtrimku-okupovanogo-energodaru
125	Protesta contra l'ocupació a Prymorsk. La gent va cantar cançons, va marxar pels carrers i va sostenir pancartes de "Prymorsk és Ucraïna."	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Prymorsk, Zaporíjia oblast	Sud	3/21/2022	https://t.me/onenews_zp/28614
126	Protestes a Kherson. Els militars russos van començar a llançar granades de gas lacrimogen per dispersar els manifestants. Després alguns manifestants van tornar a la plaça.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kherson	Sud	3/22/2022	https://t.me/vgorunews/3099 https://suspline.media/220316-u-hersoni-rosijski-vijskovi-rozignali-mirnij-miting-granatami-zislozognim-gazom/
127	Acció de boicot contra la multinacional Philips perquè deixi d'operar i invertir a Rússia per la seva agressió a Ucraïna.	2. No-cooperació	2.2. No-cooperació econòmica	071. Boicot de consumidors	Lviv	Oest	3/22/2022	Interview with Mykola davydiuk on May 2th 2022. Videos of actions: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1xGmyB4euX9p8bD7esznQNfzqD-nzGAE
128	Petita concentració de manifestants després de dies de manifestacions i brutal repressió per part de l'exèrcit rus.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kherson	Sud	3/23/2022	https://t.me/vgorunews/3150
129	Els activistes locals van fer un mapa amb la ubicació de les tropes russes a Kherson. El mapa mostra els punts de control amb els militars russos i altres llocs.	3. Intervenció noviolenta	3.3. Intervenció social	180. Sistema alternatiu de comunicació	Kherson	Sud	5/23/2022	https://t.me/svidomi_ua/19079 https://www.google.com/maps/d/viewer?ll=46.67017833028436%2C32.62929833248872&z=14&mid=1I3J9lase66D7gr1MK_SO-hqy0WQlrv9n
130	A Chornobaïvka els habitants es van negar a acceptar l'ajuda humanitària dels militars russos i la van cremar.	2. No-cooperació	2.1. No-cooperació social	063. Desobediència social	Chornobaïvka, Kherson oblast	Sud	3/23/2022	https://t.me/truexanewsua/35938
131	A Enerhodar uns desconeguts van enderrocar un pal en què els ocupants penjaven una bandera amb simbologia comunista i la van cremar.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	130. Retirada de senyals i rètols	Enerhodar, Zaporíjia oblast	Sud	3/23/2022	https://t.me/susplinezaporizhzhya/3321
132	La bandera d'Ucraïna es va tornar a hissar a l'ajuntament de Kherson.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Kherson	Sud	3/24/2022	https://www.pravda.com.ua/news/2022/03/24/7334147/ https://www.facebook.com/kolykhaev.igor/posts/5056996771060383
133	La majoria dels diputats del Consell Municipal d'Enerhodar van dimitir. Els diputats temen que els seus vots puguin ser utilitzats sota coacció per crear "repúbliques populars" il·legals en el territori d'Enerhodar sota el domini dels ocupants russos.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	145. No-cooperació de l'administració pública	Enerhodar, Zaporíjia oblast	Sud	3/24/2022	https://suspline.media/221208-bilsist-deputativ-energodarskoi-miskradi-sklali-povnovazenna-miskij-golova/
134	Acció de boicot contra la multinacional Nestlé perquè deixi d'operar i invertir a Rússia per la seva agressió a Ucraïna.	2. No-cooperació	2.2. No-cooperació econòmica	071. Boicot de consumidors	Lviv	Oest	3/24/2022	Interview with Mykola davydiuk on May 2th 2022. Videos of actions: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1xGmyB4euX9p8bD7esznQNfzqD-nzGAE
135	La iniciativa Tribunal for Putin, liderada per les organitzacions Ukrainian Helsinki Human Rights Union, Kharkiv Human Rights Protection Group i Center for Civil Liberties, s'estableix per vigilar els crims de guerra i portar els agressors davant de la justícia.	3. Intervenció noviolenta	3.3. Intervenció social	Drets humans, protecció, Sousveillance	Kiiv, Lviv, Khàrkiv, etc.	A nivell nacional	3/24/2022	https://ccl.org.ua/en/claims/global-initiative-breaking-the-vicious-circle-of-russias-impunity-for-its-war-crimes-also-known-as-tribunal-for-putin/ , https://ccl.org.ua/en/claims/tribunal-for-putin-is-becoming-more-real/

136	El cap de Kyrylivka, Ivan Maleev, es va negar a cooperar amb els invasors de l'anomenada "administració militar" de Melitòpol.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	145. No-cooperació de l'administració pública	Kyrylivka, Zaporíjia oblast	Sud	3/25/2022	https://www.061.ua/news/3358146/v-kirillovku-zaehali-rossijskie-voennye-rf
137	Petita concentració de manifestants contra la invasió a Novotroitske.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Novotroitske, Kherson oblast	Sud	3/25/2022	https://suspilne.media/221436-ziteli-novotroickogo-na-hersonsini-vijsli-na-mirnij-miting/
138	Es van sentir trets i sons d'explosions al nord de la ciutat ucraïnesa de Slavútix després que els residents protestessin contra l'ocupació.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Slavútix	Nord	3/26/2022	https://www.rferl.org/a/smoke-and-gunfire-in-slavutych-as-city-protests-against-russian-occupation/31772069.html
139	Els residents locals es van concentrar al centre de Melitòpol per exigir l'alliberament del seu alcalde, Ivan Fédorov. La protesta evoluciona en friccions amb l'exèrcit rus.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Melitòpol	Sud	3/14/2022	https://twitter.com/jimmysecuk/status/1503429415639953415?s=21 ; https://mobile.twitter.com/hwag_ucmc/status/1502583672834297863
140	Protestes a Kherson. Els militars russos van començar a llançar granades de gas lacrimogen per dispersar els manifestants. Un manifestant va resultar ferit.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kherson	Sud	3/27/2022	https://t.me/jumko/2637?single https://suspilne.media/221113-hersonci-znovu-vijsli-na-mirnij-miting-vijskovi-rf-rozignali-ludej-dimovimi-saskami/
141	Concentració dels residents locals per protestar contra l'ocupació a Kakhovka.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Kakhovka, Kherson oblast	Sud	3/27/2022	https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3441211-meskanci-kahovki-znovu-vijsli-na-mirnu-akciu-protestu-proti-rosijskoi-agresii.html
142	Els habitants de la zona van dur a terme una protesta pacífica a Enerhodar. Van exigir que els militars russos abandonessin la ciutat, així com l'alliberament del primer tinent d'alcalde, Ivan Samoidyuk.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Enerhodar, Zaporíjia oblast	Sud	3/28/2022	https://suspilne.media/222478-meskanci-energodara-vlastuvali-mirnij-miting-proti-okupacii-rosijskimi-vijskami/
143	A Berdiansk un proveïdor local va renunciar a la seva llicència per no cooperar amb els militars russos que ocupaven la ciutat i per no difondre propaganda. També van dimitir tots els empleats.	2. No-cooperació	2.2. No-cooperació econòmica	081. Boicot dels comerciants	Berdiansk, Zaporíjia oblast	Sud	3/29/2022	https://espreso.tv/u-berdyansku-okupanti-pid-dulami-avtomativ-namagalisyavklyuchiti-svoju-propagandu-ale-provayder-vidmovivsyia-ii-translyuvati-gerasimyuk
144	Protesta a Hola Prystan. Els manifestants exigeixen que l'exèrcit rus alliberi l'alcalde, Alexander Babich, i altres residents segrestats.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Hola Prystan, Kherson oblast	Sud	3/31/2022	https://suspilne.media/223525-u-golij-pristani-ludi-vijsli-na-miting-vimagaut-vid-vijskovih-rf-povernuti-miskogo-golovu/
145	Els directors de les escoles secundàries de Melitòpol van escriure sol·licituds d'acomodament com a senyal de no voler cooperar amb els ocupants.	2. No-cooperació	2.1. No-cooperació social	063. Desobediència social	Melitòpol, Zaporíjia oblast	Sud	3/31/2022	https://suspilne.media/223842-direktori-skil-melitopola-napisali-zaavi-na-zvlnenna/
146	A Henitxesk es va hissar la bandera d'Ucraïna sobre el mar.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Henitxesk	Sud	3/31/2022	https://pivdenukraine.com.ua/2022/03/31/v-okupovanomu-genichesku-nad-morem-zapustili-prapor-ukra%D1%97ni-video/
147	Un camió amb l'adhesiu de la cara de Putin apareix en el districte de Brovări.	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	008. Pancarta, cartells i comunicacions exposades	Brovări, Kiiv oblast	Nord	3/31/2022	https://t.me/truexanewsua/49053
148	En senyal de protesta i de no voler cooperar amb la Federació Russa, tots els directors d'escola de Melitòpol van redactar sol·licituds d'acomodament.	2. No-cooperació	2.1. No-cooperació social	063. Desobediència social	Melitòpol, Zaporíjia oblast	Sud	3/31/2022	https://t.me/svidomi_ua/12297
149	La comunitat autoorganitzada de Podolianochka (Kiiv) dissenya i construeix una infraestructura de bloqueig per a la ciutat.	3. Intervenció no violenta	3.2. Intervenció física	172. Obstrucció no violenta	Kiiv	Nord	4/1/2022	Interview with organizers from the Podolianochka community (fiel research mission)
150	Nova protesta a Enerhodar, però l'exèrcit rus dispara i fereix quatre persones.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Enerhodar	Sud	4/2/2022	https://www.ccma.cat/324/latac-de-russia-a-ucraina-en-directe/una-protesta-a-la-ciutat-ocupada-denerhodar-acaba-amb-4-ferits/minut/71110/263810/
151	Els cartells patriòtics "Kherson en els nostres cors" van aparèixer en els carrers de Kherson.	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	008. Pancarta, cartells i comunicacions exposades	Kherson	Sud	4/2/2022	https://t.me/suspilnekherson/10183?single https://pivdenukraine.com.ua/2022/04/02/xerson-u-nashix-sercyax-u-misti-vstanovili-desyatki-patriotichnix-bordiv-foto/

152	A la ciutat del sud de Nova Kakhovka unes 2.000 persones van mostrar la seva oposició a la invasió onejant banderes ucraïneses i demanant a les forces russes que se n'assinin.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Nova Kakhovka	Sud	4/3/2022	https://www.pravda.com.ua/eng/news/2022/03/6/7328860/ ; https://bykvu.com/eng/bukvy/hundreds-of-citizens-protest-against-russian-occupation-in-nova-kakhovka-kherson-region/ ; https://bykvu.com/eng/bukvy/several-people-wounded-as-russian-troops-stage-a-crack-down-on-a-protest-in-kakhovka/
153	Intervenció de la comunicació de l'exèrcit rus des de Khàrkiv, Kiiv i Mariúpol i publicació en els mitjans socials.	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	172. Obstrucció noviolenta	Khàrkiv, Kiiv, Mariúpol	Nord/Sud	2/27/2022	https://www.ara.cat/internacional/foteu-camp-ucraïnesos-intercepten-radios-soldats-russos_1_4324074.html?utm_campaign=echobox&utm_medium=social&utm_source=Twitter#Echobox=1648923469-2 ; https://twitter.com/xateond ;
154	Les protestes continuen a Kherson en espais simbòlics. El nombre de persones ha disminuït, però aquesta acció no tenia organitzadors i es va desenvolupar en un altre lloc. Les tropes russes no van tenir temps de dispersar la protesta.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	047. Reunions de protesta o suport	Kherson	Sud	4/3/2022	https://twitter.com/tvtoront/status/1510571803147702276 https://t.me/vgorunews/3645
155	Acció de boicot contra l'empresa multinacional Metro perquè deixi d'operar i invertir a Rússia per la seva agressió a Ucraïna.	2. No-cooperació	2.2. No-cooperació econòmica	071. Boicot de consumidors	Rivne	Oest	4/4/2022	Interview with Mykola davydiuk on May 2th 2022. Videos of actions: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1xgGmyB4euX9p8bD7eszQNFzqD-nzGAE
156	La iniciativa Yellow Ribbon ('Llaç groc') va llançar una flashmob per penjar llaços grocs en llocs públics dels territoris ocupats en suport d'Ucraïna. Es van decorar moltes tanques, edificis, arbres i bancs a Henitxesk.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Henitxesk	Sud	08/06/2022 09/06/2022 19/06/2022 20/06/2022	https://t.me/yellowribbon_ua/338 https://t.me/yellowribbon_ua/334 https://t.me/yellowribbon_ua/415 https://t.me/yellowribbon_ua/411
157	La iniciativa Yellow Ribbon ('Llaç groc') va llançar una flashmob per penjar llaços grocs en llocs públics dels territoris ocupats en suport d'Ucraïna. Es van decorar moltes tanques, edificis, arbres i bancs a Kherson.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Kherson	Sud	6/12/2022	https://t.me/yellowribbon_ua/364
158	La iniciativa Yellow Ribbon ('Llaç groc') va llançar una flashmob per penjar llaços grocs en llocs públics dels territoris ocupats en suport d'Ucraïna. Es van decorar moltes tanques, edificis, arbres i bancs a Nova Kakhovka.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Nova Kakhovka	Sud	6/12/2022	https://t.me/yellowribbon_ua/357
159	La iniciativa Yellow Ribbon ('Llaç groc') va llançar una flashmob per penjar llaços grocs en llocs públics dels territoris ocupats en suport d'Ucraïna. Es van decorar moltes tanques, edificis, arbres i bancs a Oleshky.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Oleshky, Kherson oblast	Sud	4/27/2022	https://t.me/yellowribbon_ua/27
160	La iniciativa Yellow Ribbon ('Llaç groc') va llançar una flashmob per penjar llaços grocs en llocs públics dels territoris ocupats en suport d'Ucraïna. Es van decorar moltes tanques, edificis, arbres i bancs a Novoaidar.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Novoaidar	Est	5/16/2022	https://t.me/yellowribbon_ua/172
161	La iniciativa Yellow Ribbon ('Llaç groc') va llançar una flashmob per penjar llaços grocs en llocs públics dels territoris ocupats en suport d'Ucraïna. Es van decorar moltes tanques, edificis, arbres i bancs a Donetsk.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Donetsk	Est	5/29/2022	https://t.me/yellowribbon_ua/267
162	La iniciativa Yellow Ribbon ('Llaç groc') va llançar una flashmob per penjar llaços grocs en llocs públics dels territoris ocupats en suport d'Ucraïna. Es van decorar moltes tanques, edificis, arbres i bancs a Lugansk.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Lugansk	Est	1/06/2022 3/06/2022	https://t.me/yellowribbon_ua/293 https://t.me/yellowribbon_ua/298

163	La iniciativa Yellow Ribbon ('Llaç groc') va llançar una flashmob per penjar llaços grocs en llocs públics dels territoris ocupats en suport d'Ucraïna. Es van decorar moltes tanques, edificis, arbres i bancs a Ialta.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Ialta	Sud	5/11/2022	t.me/yellowribbon_ua/144
164	La iniciativa Yellow Ribbon ('Llaç groc') va llançar una flashmob per penjar llaços grocs en llocs públics dels territoris ocupats en suport d'Ucraïna. Es van decorar moltes tanques, edificis, arbres i bancs a Kertx.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Kertx	Sud	5/19/2022	https://t.me/yellowribbon_ua/197
165	La iniciativa Yellow Ribbon ('Llaç groc') va llançar una flashmob per penjar llaços grocs en llocs públics dels territoris ocupats en suport d'Ucraïna. Es van decorar moltes tanques, edificis, arbres i bancs a Simferòpol.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Simferòpol	Sud	18/05/2022 7/06/2022	https://t.me/yellowribbon_ua/193 https://t.me/yellowribbon_ua/326
166	La iniciativa Yellow Ribbon ('Llaç groc') va llançar una flashmob per penjar llaços grocs en llocs públics dels territoris ocupats en suport d'Ucraïna. Es van decorar moltes tanques, edificis, arbres i bancs a Alupka.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Alupka	Sud	6/7/2022	https://t.me/yellowribbon_ua/330
167	La iniciativa Yellow Ribbon ('Llaç groc') va llançar una flashmob per penjar llaços grocs en llocs públics dels territoris ocupats en suport d'Ucraïna. Es van decorar moltes tanques, edificis, arbres i bancs a Prymorsk.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Prymorsk	Sud	6/4/2022	https://t.me/info_zp/9133
168	La iniciativa Yellow Ribbon ('Llaç groc') va llançar una flashmob per penjar llaços grocs en llocs públics dels territoris ocupats en suport d'Ucraïna. Es van decorar moltes tanques, edificis, arbres i bancs a Enerhodar.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Enerhodar	Sud	5/22/2022	https://t.me/yellowribbon_ua/223
169	La iniciativa Yellow Ribbon ('Llaç groc') va llançar una flashmob per penjar llaços grocs en llocs públics dels territoris ocupats en suport d'Ucraïna. Es van decorar moltes tanques, edificis, arbres i bancs a Melitòpol.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Melitòpol	Sud	5/24/2022	https://t.me/yellowribbon_ua/240
170	La iniciativa Yellow Ribbon ('Llaç groc') va llançar una flashmob per penjar llaços grocs en llocs públics dels territoris ocupats en suport d'Ucraïna. Es van decorar moltes tanques, edificis, arbres i bancs a Pryshyb.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Pryshyb	Sud	6/18/2022	https://t.me/yellowribbon_ua/400
171	Els sacerdots locals s'encarreguen de protegir i evacuar els civils de les ciutats afectades pel conflicte.	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	171. Interjecció noviolenta	Donetsk i Lugansk oblasts	Est	4/5/2022	Interview with Archbishop Yevstraty (Zorya), spokesman of the Orthodox Church of Ukraine in Kiiv
172	Es va dur a terme una acció contra el saqueig dels militars russos a prop del consolat rus a Lviv.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	029. Reclamació simbòlica	Lviv	Oest	4/8/2022	https://t.me/svidomi_ua/13747
173	Els residents locals a la província de Txernihiv desenvolupen un sistema de comunicació per trobar rutes segures per moure's per la regió ocupada i accedir a la ciutat de Txernihiv, assetjada, amb aliments, medicines i altres subministraments.	3. Intervenció noviolenta	3.3. Intervenció social	180. Sistema alternatiu de comunicació	Txernihiv	Nord	4/9/2022	Interview to teacher in Txernihiv during field research visit on April
174	A la ciutat ocupada de Hola Prystan, a la regió de Kherson, es va celebrar un torneig de minifutbol sota el lema "Hola Prystan és Ucraïna".	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Hola Prystan, Kherson oblast	Sud	4/10/2022	https://twitter.com/GoncharenkoUa/status/1513183170455293954
175	A Kakhovka uns desconeguts van retirar la bandera russa de la Casa de la Cultura i la van cremar.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	130. Retirada de senyals i rètols	Kakhovka, Kherson oblast	Sud	4/11/2022	https://pivdenukraine.com.ua/2022/04/11/na-xersonshhni-vivisili-rosijskij-flag-zgodom-jogo-spallii/

176	Grups de dones que dirigeixen la protecció i l'evacuació de civils entre Kramatorsk i Izium.	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	171. Interjecció noviolenta	Izium, Donetsk oblast	Est	4/11/2022	Interview with IWLPF in Kiiv
177	L'organització de drets humans Zmina està proporcionant suport i assessorament als activistes perquè s'escapin de les zones ocupades.	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	171. Interjecció noviolenta	Kherson, Melitòpol, Zaporíjia	Sud	4/11/2022	Interview with Zmina HR organizations (online call)
178	Acció de boicot contra la multinacional Auchan perquè deixi d'operar i invertir a Rússia per la seva agressió a Ucraïna.	2. No-cooperació	2.2. No-cooperació econòmica	071. Boicot de consumidors	Kiiv	Nord	4/16/2022	Interview with Mykola davydiuk on May 2th 2022. Videos of actions: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1xgGmyB4euX9p8bD7eszQnFzqD-nzGAE
179	A Velyki Kopani els habitants van retirar la bandera russa. Després de fer-ho, els militars russos van endurir les restriccions als residents.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	130. Retirada de senyals i rètols	Velyki Kopani	Sud	4/18/2022	https://suspilne.media/230117-vijskovi-rf-posilili-obmezenna-v-gromadi-na-hersonsini-de-ziteli-znail-trikolor/
180	Comencen a aparèixer a Facebook vídeos de crides de suport als habitants de Kherson i de la regió per part de personatges famosos del món de l'espectacle, organitzats i publicats per Oleksiy Biletsky.	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	011. Gravacions, ràdio, TV	Kherson	Sud	4/22/2022	https://suspilne.media/231568-hersonskibrati-organizovali-akciu-pidtrimki-dla-ziteliv-mista-vid-zirok-soubizu/
181	L'alcalde de Kherson es va dirigir a l'Oficina del President assegurant que es negava a cooperar amb els ocupants russos a Kherson.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	145. No-cooperació de l'administració pública	Kherson	Sud	4/26/2022	https://suspilne.media/232839-hersonskij-miskij-golova-zvernusva-do-ofisu-prezidenta-z-privodu-nezakonnogo-priznaccenna-kerivnikiv-kolaborantiv/
182	A Lviv es va celebrar un acte artístic, "I Kherson oblast", en suport dels residents de la regió de Kherson. La gent va sostenir cartells amb els lemes "Kherson és Ucraïna" i "Oleshky", va fer grafitis i va publicar fotos amb protestes.	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	008. Pancarta, cartells i comunicacions exposades	Lviv	Oest	4/26/2022	https://suspilne.media/232872-u-lvovi-proveli-mistecku-akciu-na-pidtrimku-ziteliv-hersonsini/
183	Acció de boicot contra l'empresa multinacional Parimatch perquè deixi d'operar i invertir a Rússia per la seva agressió a Ucraïna.	2. No-cooperació	2.2. No-cooperació econòmica	071. Boicot de consumidors	Kiiv	Nord	4/26/2022	Interview with Mykola davydiuk on May 2th 2022. Videos of actions: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1xgGmyB4euX9p8bD7eszQnFzqD-nzGAE
184	Voluntaris del Liceu Professional de Construcció Naval de Kherson solden defenses antitancs.	3. Intervenció noviolenta	3.2. Intervenció física	172. Obstrucció noviolenta	Kherson	Sud	2/27/2022	https://t.me/jumko/1947
185	A Nova Kakhovka els habitants van retirar la bandera vermella de l'URSS del cinema Joventut i hi van penjar la bandera ucraïnesa.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	130. Retirada de senyals i rètols	Nova Kakhovka, Kherson oblast	Sud	4/27/2022	https://pivdenukraine.com.ua/2022/04/27/uvovij-kaxovci-znyali-cherwonij-prapor-z-kinoteatru-yunist/
186	Protesta a Kherson contra el referèndum il·legítim. Els manifestants van ser dispersats per militars russos gairebé immediatament després que s'iniciés la protesta. Quatre persones van resultar ferides.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	029. Reclamació simbòlica	Kherson	Sud	4/27/2022	https://t.me/suspilnekherson/11100 https://t.me/suspilnekherson/11103
187	El rector de la Universitat Tècnica Nacional de Kherson, Iuri Bardachov, va escriure una carta de dimissió "per voluntat pròpia", perquè es va veure obligat a quedar-se al Kherson ocupat i no volia cooperar amb els ocupants.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	121. Denegació de suport públic	Kherson	Sud	5/1/2022	https://www.facebook.com/729648217378908/posts/1645444299132624/
188	El president del consell de la localitat de Novotroitske, Petro Zbarovsky, es va negar públicament a cooperar amb els representants de la Federació Russa.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	145. No-cooperació de l'administració pública	Novotroitske, Kherson oblast	Sud	5/3/2022	https://t.me/suspilnekherson/11336
189	Acció de boicot contra l'empresa multinacional Raiffeisen Bank perquè deixi d'operar i invertir a Rússia per la seva agressió a Ucraïna.	2. No-cooperació	2.2. No-cooperació econòmica	071. Boicot de consumidors	Kiiv	Nord	5/4/2022	Interview with Mykola davydiuk on May 2th 2022. Videos of actions: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1xgGmyB4euX9p8bD7eszQnFzqD-nzGAE
190	Segons les autoritats oficials de la ciutat de Berdiansk, cap responsable d'institució pressupostària o d'empresa de serveis públics es va posar del costat de l'ocupant.	2. No-cooperació	2.2. No-cooperació econòmica	078. Boicot de treballadors	Berdiansk, Zaporíjia oblast	Sud	5/4/2022	https://pivdenukraine.com.ua/2022/05/04/zhoden-pracivnik-byudzhetno%D1%97-sferi-berdyanska-ne-pochav-spivpracuvati-z-kolaborantami/

191	A Berislav uns desconeguts van retirar la bandera russa, de la qual abans penjaven els militars russos.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	130. Retirada de senyals i rètols	Berislav, Kherson oblast	Sud	5/7/2022	https://t.me/suspilnekherson/11474
192	Als carrers de Tokmak van aparèixer pamflets amb la llegenda "Derrota al nazisme - Derrota al racisme".	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	008. Pancarta, cartells i comunicacions exposades	Tokmak, Zaporijia oblast	Sud	5/9/2022	https://pivdenukraine.com.ua/2022/05/09/utokmaku-miscevi-meshkanci-chinyat-sprotiv-rosiyanam/
193	A Txernihiv va aparèixer la pintada "Kherson és Ucraïna".	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	008. Pancarta, cartells i comunicacions exposades	Txernihiv	Nord	5/11/2022	https://t.me/suspilnechernihiv/8944
194	Postals amb un premi per al cap del col·laborador local Kirill Stremousov han aparegut a Kherson.	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	008. Pancarta, cartells i comunicacions exposades	Kherson	Sud	5/11/2022	https://t.me/suspilnekherson/11680
195	Als carrers de la ciutat han aparegut grafitis que mostren que Kherson és Ucraïna.	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	008. Pancarta, cartells i comunicacions exposades	Kherson	Sud	5/13/2022	https://sprotiv.mod.gov.ua/en/2022/05/13/resistance-in-kherson-ukrainian-graffiti-appeared-in-the-city/
196	A Kherson persones desconegudes van decorar els carrers amb postals patriòtiques de "Kherson és Ucraïna".	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	008. Pancarta, cartells i comunicacions exposades	Kherson	Sud	5/16/2022	https://t.me/suspilnekherson/11921
197	A Kakhovka, a partir del nou any escolar, l'anomenat "govern" planeja obrir 3 escoles en lloc de 7. Falta personal que accepti treballar sota la direcció dels col·laboradors.	2. No-cooperació	2.1. No-cooperació social	078. Boicot de treballadors	Kakhovka, Kherson oblast	Sud	5/18/2022	https://t.me/suspilnekherson/12003
198	A Kherson uns desconeguts van col·locar una bandera ucraïnesa sobre l'estació de tren.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Kherson	Sud	5/20/2022	https://t.me/suspilnekherson/12096
199	Els bombers d'Enerhodar van protestar contra el segrest del cap de bombers i rescat, Vitaliy Troyan. Els militars russos van tractar de dispersar els manifestants colpejant la gent i danyant l'equip de bombers i de rescat.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	Enerhodar, Zaporijia oblast	Sud	5/20/2022	https://suspilne.media/241403-v-energodari-spirovitniki-dsns-vijsli-na-protest-proti-vikradenna-svogo-ocilnika/
200	A Berislav, en lloc de la bandera ucraïnesa retirada pels militars russos, els habitants van pintar la bandera estatal d'Ucraïna en un pedestal sota l'asta de la bandera.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	130. Retirada de senyals i rètols	Berislav, Kherson oblast	Sud	5/21/2022	https://t.me/suspilnekherson/12137
201	Els habitants de Kherson dibuixen la bandera de l'estat en els pals, els camps d'esport, les parets de les cases, els garatges...	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Kherson	Sud	5/24/2022	https://t.me/suspilnekherson/12219
202	Els professors es van negar a assistir a una reunió organitzada pels ocupants russos per organitzar el sistema educatiu a la província de Kherson.	2. No-cooperació	2.1. No-cooperació social	063. Desobediència social	Kherson	Sud	5/26/2022	https://khpg.org/en/1608810648
203	Els llaços grocs i blaus s'exhibeixen a la ciutat de Kherson.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Kherson	Sud	5/19/2022	https://pivdenukraine.com.ua/2022/05/19/v-xersoni-zyavilas-ukra%D1%97nska-simvolikana-vulicyax-mista-foto/
204	Els grafitis i els llaços grocs i blaus s'expandeixen a la ciutat de Kherson.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Kherson	Sud	5/23/2022	https://pivdenukraine.com.ua/2022/05/23/xersonci-malyuyut-ukra%D1%97nsku-simvoliku-po-vsomu-mistu-video/
205	En edificis i carrers de Kherson s'exhibeixen grafitis que representen la bandera d'Ucraïna.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Kherson	Sud	5/28/2022	https://pivdenukraine.com.ua/2022/05/28/xerson-znovu-pofarbuvali-u-sino-zhovti-kolori-foto/
206	La llegenda "Skadovsk és Ucraïna!" va aparèixer a la carretera de Skadovsk.	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	008. Pancarta, cartells i comunicacions exposades	Skadovsk, Kherson oblast	Sud	5/26/2022	https://t.me/suspilnekherson/12292
207	Als carrers de Kherson van aparèixer les pintades "Kherson - Ucraïna".	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	008. Pancarta, cartells i comunicacions exposades	Kherson	Sud	5/28/2022	https://t.me/suspilnekherson/12364
208	A la lalta ocupada un home va cantar una cançó desconeguda sobre l'amor a Kiiv a prop d'una tanca publicitària amb Putin.	1. Protesta i dissuasió	1.6. Teatre i música	036. Performances d'obres i música	Ialta, Crimea	Sud	5/29/2022	https://crimea.suspilne.media/ua/news/7985

209	Els residents de Strikove es van negar a proporcionar les seves dades als col·laboradors locals, suposadament per a un cens oficial. Un dels residents va ser colpejat per soldats russos per negar-s'hi.	2. No-cooperació	2.1. No-cooperació social	063. Desobediència social	Strikove, Kherson oblast	Sud	5/29/2022	https://suspinne.media/244544-na-hersonsini-u-strikovomu-kolaborantam-ne-vdalos-provesti-perepis-naselenna-radnik-golovi-ova-hlan/
210	Als pobles d'Ozeriany, Sokolohirne i Novohryhorivka tots els mestres es van negar a treballar sota el programa rus.	2. No-cooperació	2.1. No-cooperació social	063. Desobediència social	Ozeriany, Sokolohirne, Novohryhorivka, Kherson oblast	Sud	5/29/2022	https://suspinne.media/244489-u-troh-selah-geniceskogo-rajonu-vsi-vciteli-vidmovilis-pracuvati-za-rosijskou-programou-sergij-danilov/
211	A Hola Prystan uns desconeguts van retirar la bandera russa de l'asta i van tallar la corda per penjar-la.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	130. Retirada de senyals i rètols	Hola Prystan, Kherson oblast	Sud	5/30/2022	https://t.me/suspinnekherson/12445
212	A Hola Prystan va aparèixer la pintada "Putin freak".	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	008. Pancarta, cartells i comunicacions exposades	Hola Prystan, Kherson oblast	Sud	5/31/2022	https://pivdenukraine.com.ua/2022/05/31/ugolij-pristani-zyavivysya-napis-zvernennya-dorosiyan/
213	A la pàgina web de les autoritats russes ha aparegut una pancarta amb el lema de "Crimea és Ucraïna" al districte Nakhimovsky del Sebastòpol ocupat.	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	008. Pancarta, cartells i comunicacions exposades	Sebastòpol, Crimea	Sud	5/31/2022	https://t.me/mash_na_volne/1393 https://t.me/suspinnecrimea/4006
214	A Kherson uns desconeguts van aconseguir danyar les pancartes russes que promovien la propaganda sobre la història de la regió.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	130. Retirada de senyals i rètols	Kherson	Sud	6/2/2022	https://t.me/jurnko/3067
215	Les tropes russes volien prendre els centres comercials de la xarxa Epicenter a Kherson, el personal va ser retingut com a ostatges durant 3-4 hores, però gairebé el 80% dels empleats es van negar a cooperar amb els ocupants.	2. No-cooperació	2.2. No-cooperació econòmica	078. Boicot de treballadors	Kherson	Sud	6/3/2022	https://suspinne.media/246425-prijsli-i-skazali-so-magazini-ihni-u-hersoni-rosijski-vijskovi-zahopili-epicentri/
216	A Kherson els empresaris locals es neguen a posar etiquetes de doble preu en rubles i hrivnies en els productes de les seves botigues. A causa d'això a Kherson van aparèixer fullets amb l'advertència que per la violació de l'ordre, la propietat dels empresaris serà destruïda o subordinada a les "autoritats".	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	009. Fullets, pamflets i llibres	Kherson	Sud	6/5/2022	https://suspinne.media/246639-tak-zvana-vlada-pogrozue-zabrati-abo-spaliti-majno-hersonskih-pidpriemci/
217	Un grup de desconeguts va distribuir a Melitòpol pamflets animant a rebutjar els passaports russos.	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	008. Pancarta, cartells i comunicacions exposades	Melitòpol, Zaporijia oblast	Sud	6/5/2022	https://ria-m.tv/news/288573/v_melitopole_partizanyi_ostavlyayut_poslaniya_okkupantam_i_gorjanam_(foto).html
218	Els metges es neguen a cooperar amb els ocupants russos a Kherson. Els ocupants pretenen transformar els hospitals públics en hospitals militars.	2. No-cooperació	2.1. No-cooperació social	063. Desobediència social	Kherson	Sud	6/6/2022	https://www.ukrinform.net/rubric-society/3501085-in-kherson-medics-massively-refusing-to-cooperate-with-russian-invaders.html
219	A la regió de Zaporijia la població es nega a cooperar amb els ocupants i accepta l'ajuda humanitària.	2. No-cooperació	2.1. No-cooperació social	063. Desobediència social	Zaporijia	Sud	6/8/2022	https://sprotiv.mod.gov.ua/en/2022/06/08/in-occupied-territories-russians-are-unsuccessfully-trying-to-collect-personal-data-of-residents-for-referendum/
220	Els professors van col·locar pancartes a la ciutat de Kherson negant-se a cooperar amb els ocupants russos.	1. Protesta i dissuasió	1.4. Acte públic simbòlic	018. Exhibició de banderes i colors simbòlics	Kherson	Sud	6/9/2022	https://twitter.com/hliebushkina/status/1534979019246116866?t=1eWs1H7zleAMv7WvSYq21g&s=19
221	A la regió de Lugansk les protestes i la falta de cooperació dels residents locals estan reduint la capacitat de l'ocupació russa per mobilitzar la població. S'ha informat de l'escassetat de mà d'obra en escoles, empreses, etc.	2. No-cooperació	2.2. No-cooperació econòmica	078. Boicot de treballadors	Lugansk	Est	6/10/2022	https://sprotiv.mod.gov.ua/en/2022/06/10/in-the-luhansk-region-occupiers-reduced-the-mobilization-rate-because-of-local-protests/
222	A Kakhovka uns desconeguts van retirar de l'asta la bandera russa més grossa de la ciutat.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	130. Retirada de senyals i rètols	Kakhovka, Kherson oblast	Sud	6/12/2022	https://www.facebook.com/oleh.baturin/posts/pfbid02Kr11ue492qyV532PBJE6RCWf51nX2WUMCKWV9JiVzdZF BtVWmoaF4F5Qgs33MNI
223	Un representant de l'anomenada "administració dels ocupants" de la ciutat turística de Kyrylivka va exigir als empresaris locals que paguessin un tribut, però aquests s'hi van negar.	2. No-cooperació	2.2. No-cooperació econòmica	081. Boicot dels comerciants	Kyrylivka, Zaporijia oblast	Sud	6/12/2022	https://www.061.ua/news/3405789/v-kirilivci-z-miscevih-pidpriemci-vimagaut-platiti-daninu-novij-kerivnici-okupovanogo-selisa

224	A la Crimea ocupada el propietari de l'estació de servei es va negar a prestar servei al vehicle militar dels ocupants. Les autoritats ocupants de Crimea van ordenar la demolició de l'edifici.	2. No-cooperació	2.2. No-cooperació econòmica	078. Boicot de treballadors	Kurman Rayon, Crimea	Sud	6/13/2022	https://t.me/kazansky2017/3000 https://crimea.suspilne.media/ua/news/81110 https://crimea.suspilne.media/ua/news/8150
225	Les forces armades de la Federació Russa van entrar a l'edifici principal de la Kherson State University i van nomenar "Ilders". Els empleats de la KSU han abandonat els seus llocs de treball i desenvoluparan les seves funcions a distància segons la legislació ucraïnesa.	2. No-cooperació	2.1. No-cooperació social	063. Desobediència social	Kherson	Sud	6/14/2022	https://suspilne.media/250099-vijskovi-rf-zahopili-budivlu-hersonskogo-derzavnogo-universitetu-ta-priznacili-svoih-kerivnikov/
226	A Txaplínka els militars russos no troben un nombre prou elevat de "milicians populars". Només quatre col·laboradors accepten unir-se a l'anomenada "milícia popular". Els homes que es neguen a col·laborar són obligats a treballar en l'equipament dels seus llocs avançats.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	Rebuig a allistar-se al servei militar	Txaplínka, Kherson oblast	Sud	6/14/2022	https://suspilne.media/249922-u-caplinci-vijskovi-rf-ne-mozut-znajti-dostatnoi-kilkosti-narodnih-milicioneriv-centr-nacionalnogo-sprotivu/
227	Els empleats de l'ajuntament de Tavriisk es van negar a cooperar amb l'"alcalde" col·laborador.	2. No-cooperació	2.3. No-cooperació política	145. No-cooperació de l'administració pública	Tavrisk, Kherson oblast	Sud	6/15/2022	https://suspilne.media/250557-na-hersonsini-vijskovi-rf-priznacili-tak-zvanim-merom-tavrijska-kahovskogo-advokata/
228	A l'Alushta ocupada uns desconeguts distribuïen fullets amb el lema "Crimea és Ucraïna" i una citació de Zelenski.	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	009. Fullets, pamflets i llibres	Alushta, Crimea	Sud	6/16/2022	https://crimea.suspilne.media/ua/news/8126
229	A Crimea s'han distribuït i exhibit en els cotxes pamflets amb el lema "Tornarem Crimea i cada tros de la nostra terra".	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	009. Fullets, pamflets i llibres	Crimea	Sud	6/17/2022	https://sprotiv.mod.gov.ua/en/2022/06/17/in-the-crimea-the-ukrainian-underground-distributed-leaflets-with-an-announcement-on-the-return-of-the-peninsula/
230	A Berdiánsk els ocupants no poden obrir escoles i llars d'infants a causa de la falta de personal, ja que els treballadors de l'educació s'han negat a cooperar amb ells.	2. No-cooperació	2.1. No-cooperació social	078. Boicot de treballadors	Berdiánsk, Zaporíjia oblast	Sud	6/17/2022	https://sprotiv.mod.gov.ua/en/2022/06/17/in-berdyansk-educational-workers-en-masse-refuse-to-cooperate-with-the-occupiers/
231	Els residents locals a Txaplínka es neguen a cooperar amb els ocupants russos en diferents tipus de tasques, com les obres d'enginyeria avançada.	2. No-cooperació	2.2. No-cooperació econòmica	078. Boicot de treballadors	Txaplínka, Kherson oblast	Sud	6/17/2022	https://sprotiv.mod.gov.ua/en/2022/06/17/russians-cannot-recruit-peoples-militia-in-the-occupied-territories/
232	Gairebé 36.000 usuaris van assistir a la manifestació en línia de suport a Kherson organitzada per la iniciativa Yellow Ribbon ('Llaç groc'). Per accedir-hi, el lloc de trobada es va traslladar d'un carrer real a un carrer digital a Instagram: es va pintar l'avinguda central de Kherson metre a metre, amb totes les cases, parcs i interseccions. Així, tothom va poder demanar als organitzadors que els marquessin a la foto del carrer virtual per participar en la manifestació.	1. Protesta i dissuasió	1.9. Assemblees públiques	048. Concentració de protesta	En línia	A nivell nacional	6/18/2022	https://t.me/yellowribbon_ua/404 https://www.instagram.com/kherson.is.ua/
233	A Berislav el col·lectiu del col·legi pedagògic va rebutjar l'oferta del col·laborador per treballar sota els programes educatius russos.	2. No-cooperació	2.1. No-cooperació social	063. Desobediència social	Berislav, Kherson oblast	Sud	6/18/2022	https://suspilne.media/251530-na-hersonsini-kolektiv-pedagogicnogo-koledzu-vidmovivsa-pracuvati-za-rosijskimi-programami/
234	Acció de boicot contra l'empresa multinacional Parimatch perquè deixi d'operar i invertir a Rússia per la seva agressió a Ucraïna.	2. No-cooperació	2.2. No-cooperació econòmica	071. Boicot de consumidors	Kiiv	Nord	6/20/2022	Interview with Mykola davydiuk on May 2th 2022. Videos of actions: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1xGmYB4euX9p8bD7eszQnFzqD-nzGAE
235	Al Simferòpol ocupat uns desconeguts van col·locar fullets amb la inscripció que el poble de Crimea espera l'alliberament de la península.	1. Protesta i dissuasió	1.2. Comunicacions a audiències àmplies	009. Fullets, pamflets i llibres	Simferòpol, Crimea	Sud	6/21/2022	https://crimea.suspilne.media/ua/news/8170

